

วงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทาง
BI-DIRECTIONAL MULTIPLE-CURRENT-INPUT MAXIMUM CIRCUIT

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิศวกรรมระบบควบคุม

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2551

KMITL-2008-EN-M-080-249

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

วงจรถ่ายกระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทาง

BI-DIRECTIONAL MULTIPLE-CURRENT-INPUT MAXIMUM CIRCUIT

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 82884
วัน,เดือน,ปี..... 25 ก.ค. 2551

b.....
i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิศวกรรมระบบควบคุม

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.2551

KMITL-2008-EN-M-080-249

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

BI-DIRECTIONAL MULTIPLE-CURRENT-INPUT MAXIMUM CIRCUIT

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF ENGINEERING IN CONTROL ENGINEERING
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2008

KMITL-2008-EN-M-080-249

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2008

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์   วงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทาง
Bi-Directional Multiple-Current-Input Maximum Circuit

นักศึกษา   นายอมรเทพ   กาศย์แก้ว

รหัสประจำตัว   47060554

ปริญญา   วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา   วิศวกรรมระบบควบคุม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์   รศ.ดร.วันชัย   รวีรุจา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
รศ.ดร.วรพงษ์	ตั้งศรีรัตน์	
ผศ.ดร.อัมพวัน	จุลเสวีวงศ์	
รศ.ดร.จงกล	งามวิวิทย์	
ดร.นพดล	มณีรัตน์	
รศ.ดร.วันชัย	รวีรุจา	

วัน/เดือน/ปี ที่สอบ 7 พฤษภาคม 2551 เวลา 11.30-13.30 น.

สถานที่สอบ ณ ห้องประชุม 2 ชั้น 3 อาคาร A

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(รศ.ดร.รวีวรรณ ชินะตระกูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....๑/.....เดือน.....พฤษภาคม.....พ.ศ. ๒๕๕๑.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	วงจรถ้าค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทาง
นักศึกษา	นาย อมรเทพ กาพย์แก้ว
รหัสประจำตัว	47060554
ปริญญา	วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	วิศวกรรมระบบควบคุม
พ.ศ.	2551
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รศ.ดร.วันชัย ธีรรัฐจา

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นการนำเสนอวิธีการสร้างวงจรถ้าค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตวงจรถ้าค่าเสนอสามารถรองรับกระแสอินพุตได้ทั้งค่าบวกและลบ ซึ่งประกอบไปด้วยทรานซิสเตอร์ $5n+4$ ตัว เมื่อ n คือ จำนวนของสัญญาณกระแสอินพุต โดยมีเทคนิคที่เหมาะสมสำหรับการสร้างวงจรรวม โดยใช้เทคโนโลยีทรานซิสเตอร์แบบซีมอส จากผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรถ้าค่าโปรแกรม PSPICE แสดงถึงช่วงปฏิบัติการและความถูกต้องในการทำงานของวงจรถ้าค่าเสนอเป็นไปตามหลักการทางทฤษฎี

Thesis Title	Bi-Directional Multiple-Current-Input Maximum Circuit
Student ID.	Mr. Amornthep Karbkeaw
Degree	Master of Engineering
Program	Control Engineering
Year	2008
Thesis Advisor	Assoc.Prof.Dr. Vanchai Riewruja

ABSTRACT

This thesis presents the method for realizing multiple-current-input maximum circuit. The proposed circuit can support both positive and negative input currents , and it employs $5n+4$ transistors for n input signals. The realization technique is suitable for fabrication using CMOS technology. The proposed circuit is expected to be as an active building block for real-time systems. PSPICE simulation results verifying the circuit performances, i.e. dynamic range, accuracy are agreed with the theoretical values.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ประสบผลสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากการที่ผู้เขียนได้รับโอกาสจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ธีรรุจา หัวหน้าภาควิชาวิศวกรรมระบบควบคุมที่สนับสนุนให้ผู้เขียนเข้าศึกษาในระดับปริญญาโท ทั้งให้ความรู้ความคิดริเริ่มข้อเสนอแนะและชี้แนะแนวทางแก้ปัญหาต่าง ๆ เป็นอย่างดีในการศึกษาและทำวิจัยมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ธีรรุจา อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความรู้ต่าง ๆ ข้อเสนอแนะและแนวทางในการทำวิจัยวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ อ.วรรณดี เพชรชมณีนาค่า และ อ.ธวัชชัย คำศรี ที่ให้ความรู้ คำแนะนำต่าง ๆ ให้การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เขียนมาโดยตลอดจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

ขอขอบคุณ พี่ ๆ น้อง ๆ นักศึกษาปริญญาโทสาขาวิชาวิศวกรรมระบบควบคุมและที่ไม่ได้เอ่ยนามที่เคยร่วมทำวิจัยที่ได้ให้คำปรึกษา และช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตลอดระยะเวลาของการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณบิดา นายจ่านงค์ กาพย์แก้ว และมารดา นางพิมพ์ กาพย์แก้ว อย่างสุดซึ้งซึ่งเป็นผู้คอยให้กำลังใจและสนับสนุนในการศึกษารวมไปถึงญาติพี่น้องและเพื่อน ๆ ทุกท่านที่ให้กำลังใจ อีกทั้งช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ มาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย และคณะวิศวกรรมศาสตร์ที่ให้การสนับสนุนการศึกษา ณ โอกาสนี้ด้วย

อมรเทพ กาพย์แก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญรูป.....	VII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 กล่าวนำ.....	1
1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์.....	2
1.3 หลักการใหม่ของวิทยานิพนธ์.....	2
1.4 รายละเอียดของวิทยานิพนธ์.....	2
บทที่ 2 วงจรหาค่าสูงสุดและต่ำสุดที่ถูกลำเสนอในอดีต.....	4
2.1 กล่าวนำ.....	4
2.2 วงจรหาค่าสูงสุดชนิดสองอินพุต.....	4
2.3 วงจรหาค่ากระแสสูงสุดโดยใช้ซีมอส.....	5
2.4 วงจรหาค่ากระแสต่ำสุดโดยใช้ซีมอส.....	7
2.5 วงจรเลือกหาค่าสูงสุดและต่ำสุดโดยใช้ซีมอส.....	9
2.6 วงจรหาค่าสูงสุดและต่ำสุดโดยใช้ซีมอส.....	11
2.7 บทสรุป.....	15
บทที่ 3 กลุ่มวงจรย่อยที่ใช้ในวิทยานิพนธ์.....	16
3.1 กล่าวนำ.....	16
3.2 วงจรสะท้อนกระแส.....	16
3.3 วงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุต.....	19
3.4 วงจรหาค่าสูงสุดชนิดหลายอินพุตทิศทางเดียว.....	21
3.5 บทสรุป.....	23

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การออกแบบวงจรถ้ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทาง.....	24
4.1 กล่าวนำ.....	24
4.2 การออกแบบวงจรถ้ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทางที่นำเสนอ.....	24
4.2.1 ทฤษฎีและหลักการทำงาน.....	24
4.2.2 วงจรถ้ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทางที่นำเสนอ.....	25
4.3 การวิเคราะห์สมรรถนะการทำงานของวงจรถ้ากระแสสูงสุด ชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทาง.....	28
4.3.1 การวิเคราะห์ช่วงปฏิบัติการทางกระแสอินพุต ของวงจรถ้ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทาง.....	29
4.3.2 การวิเคราะห์ค่าความต้านทานของวงจรถ้ากระแสสูงสุด ชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทาง.....	31
4.3.3 การวิเคราะห์ผลตอบสนองความถี่ของวงจรถ้ากระแสสูงสุด ชนิดหลายอินพุต แบบสองทิศทาง.....	34
4.4 ผลการเขียนแบบการทำงานของวงจรถ้าโปรแกรม PSPICE.....	36
4.4.1 ผลการเขียนแบบการทำงานของสัญญาณกระแสอินพุต และกระแสเอาต์พุต.....	37
4.4.2 ผลตอบสนองความถี่ของวงจรถ้า.....	45
4.4.3 ผลการเขียนแบบการทำงานของวงจรถ้าสัญญาณขั้นบันได.....	45
4.4.4 ผลการเขียนแบบการทำงานของวงจรถ้าสัญญาณค่าคงที่สามอินพุต.....	45
4.5 บทสรุป.....	47
บทที่ 5 การประยุกต์ใช้งานของวงจรถ้าสูงสุด.....	49
5.1 กล่าวนำ.....	49
5.2 ตัวอย่างการประยุกต์ใช้งาน.....	49
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะแนวทางการวิจัยพัฒนา.....	52
6.1 บทสรุป.....	52

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
6.2 ข้อเสนอแนะแนวทางการวิจัยและพัฒนา.....	52
เอกสารอ้างอิง.....	53
ภาคผนวก.....	55
ภาคผนวก ก	
ก.1 แบบจำลอง และวงจรเสมือนสำหรับสัญญาณขนาดเล็กของมอดูเลชันซีสเตอร์.....	56
ก.2 สมการค่าพารามิเตอร์ที่สำคัญของมอดูเลชันซีสเตอร์.....	56
ภาคผนวก ข	
ข.1 การวิเคราะห์ค่าความต้านทานของวงจรสะท้อนกระแส.....	58
ข.2 การวิเคราะห์ผลตอบสนองความถี่ของวงจรสะท้อนกระแส.....	59
ภาคผนวก ค	
ค.1 การวิเคราะห์ช่วงปฏิบัติการทางกระแสอินพุตของวงจรหาค่าสูงสุดสองทิศทาง...	62
ค.2 การวิเคราะห์ค่าความต้านทานของวงจรหาค่าสูงสุดสองทิศทาง.....	66
ค.3 การวิเคราะห์ผลตอบสนองความถี่ของวงจรหาค่าสูงสุดสองทิศทาง.....	74
ภาคผนวก ง ค่าพารามิเตอร์ที่ใช้สำหรับวิเคราะห์สัญญาณขนาดเล็กของมอดูเลชันซีสเตอร์	81
ภาคผนวก จ ผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์.....	82
ประวัติผู้เขียน.....	88

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
2.1 วงจรหาค่าสูงสุดชนิดสองอินพุต.....	4
2.2 วงจรหาค่ากระแสสูงสุดโดยใช้ซีมอส.....	5
2.3 วงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุต.....	7
2.4 วงจรหาค่ากระแสต่ำสุดโดยใช้ซีมอส.....	7
2.5 วงจรหาค่ากระแสต่ำสุดชนิดหลายอินพุต.....	9
2.6 วงจรเลือกหาค่าสูงสุดและต่ำสุดโดยใช้ซีมอส.....	9
2.7 วงจรหาค่าสูงสุดและต่ำสุดชนิดสองอินพุต.....	11
3.1 วงจรสะท้อนกระแสแบบบวก.....	16
3.2 คุณสมบัติที่เอาต์พุตของวงจรสะท้อนกระแสในรูปที่ 3.1 ในกรณี M_1 และ M_2 สมพงษ์กัน....	18
3.3 วงจรสะท้อนกระแสที่ใช้ในวงจรที่นำเสนอ.....	19
3.4 วงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุต.....	19
3.5 วงจรหาค่าสูงสุดชนิดหลายอินพุต.....	22
4.1 วงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทาง.....	25
4.2 วงจรหาค่าสูงสุดสองทิศทาง เมื่อมีจำนวนกระแสอินพุตเท่ากับหนึ่ง.....	29
4.3 ผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรต่อสัญญาณรูปคลื่นไซน์ ที่ความถี่ 10 kHz ,50 kHz และ 100 kHz.....	39
4.4 ผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรที่นำเสนอ เมื่อ $n=3$ โดยป้อนกระแสอินพุตทั้งหมด เป็นสัญญาณรูปคลื่นสามเหลี่ยม.....	40
4.5 ผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรที่นำเสนอ เมื่อ $n=3$ โดยป้อนกระแสอินพุต i_1 เป็น สัญญาณรูปคลื่นสามเหลี่ยม i_2 และ i_3 เป็นค่ากระแสคงที่.....	41
4.6 ผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรเมื่อกำหนดกระแสอินพุตเท่ากับ 5 อินพุต โดยป้อน สัญญาณอินพุตเป็นรูปคลื่นสามเหลี่ยมที่มีขนาด $-50\mu A$ ถึง $50\mu A$ และช่วงคาบของ สัญญาณมีค่าเท่ากับ $100\mu s$	42
4.7 ผลตอบสนองความถี่ของวงจร เมื่อ $n=1$	43
4.8 ผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรต่อสัญญาณขั้นบันได.....	44
4.9 ผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรกรณีกระแสอินพุตสูงสุดมีค่าเป็นบวก.....	46
4.10 ผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรกรณีกระแสอินพุตสูงสุดมีค่าเป็นลบ.....	47
5.1 โครงสร้างของตัวควบคุมแบบพีซี.....	49

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ท่านควร

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
5.2 สภาพแวดล้อมการทำงานของตัวควบคุมแบบฟัซซีชนิดอะเดียป์ที่ฟอนไลน์.....	50
5.3 สถาปัตยกรรมแบบคล้ายเมตริกซ์ของชิปฟัซซีชนิดโปรแกรมได้สำหรับการใช้งานทั่วไป.....	51

บทที่ 1

บทนำ

1.1 กล่าวนำ

วงจรที่มีหลักการทำงานในลักษณะการหาค่าสูงสุด เป็นวงจรที่สำคัญวงจรหนึ่งในการวัดสัญญาณในงานด้านอิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้าสื่อสาร และระบบควบคุม โดยเฉพาะการประยุกต์ใช้งานในด้านการประมวลผลสัญญาณทางด้านแอนะล็อก (Analog) ที่มีการทำงานในระบบเวลาจริง เช่นการประมวลผลสัญญาณภาพและการควบคุมแบบฟัซซี (Fuzzy) เป็นต้น วงจรหาค่าสูงสุดสำหรับสัญญาณอินพุตหลาย ๆ สัญญาณได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยการนำวงจรหาค่าสูงสุดชนิดสองอินพุตหลาย ๆ วงจรมาต่อรวมกันแบบโครงสร้างหลาย ๆ ระดับ [1] ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการต่อวงจรในลักษณะ โครงข่ายระดับนี้คือความผิดพลาดสะสมที่เกิดจากวงจรหาค่าสูงสุดชนิดสองอินพุตแต่ละวงจรและความเร็วในการทำงาน จากข้อจำกัดนี้ได้มีการนำเสนอวงจรหาค่าสูงสุดชนิดหลายอินพุตในบทความวิจัย [2,11] แต่วิธีการที่นำเสนอในบทความดังกล่าว การทำงานของวงจรสามารถรับกระแสสัญญาณอินพุตบวกได้ในทิศทางเดียว แต่วงจรหาค่าสูงสุดที่สามารถรับกระแสสัญญาณอินพุตทั้งบวกและลบได้ในสองทิศทางจะมีประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้งานได้มากกว่า ข้อควรระวังในการออกแบบโดยการใช้เทคโนโลยีทรานซิสเตอร์แบบซีมอส (CMOS) จะมีข้อเสียเนื่องจากการเปลี่ยนสถานะการทำงานจากช่วงนำกระแสอิ่มตัว (Saturation Region) เป็นช่วงนำกระแสไม่อิ่มตัว (Non-saturation Region) ของมอสทรานซิสเตอร์ จะเกิดปัญหาทางด้านความเร็วและความถูกต้องในการทำงานของวงจร ที่ผ่านมาได้มีการออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดโดยใช้ทรานซิสเตอร์แบบซีมอสที่ทำงานทั้งในรูปแบบกระแส (Current Mode Circuit) หรือที่เรียกว่า โหมดกระแส และทำงานในรูปแบบแรงดัน (Voltage Mode Circuit) หรือที่เรียกว่า โหมดแรงดัน [3] และในปัจจุบันวงจรหาค่าสูงสุดมุ่งเน้นให้วงจรมีทำงานในโหมดกระแส เนื่องจากการทำงานที่ใช้กระแสจะมีความถูกต้อง และมีผลตอบสนองความถี่ที่สูงกว่าเมื่อเทียบกับวงจรที่มีทำงานในลักษณะโหมดแรงดัน ในวิทยานิพนธ์นี้จึงนำเสนอการออกแบบวงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทางโดยใช้เทคโนโลยีทรานซิสเตอร์แบบซีมอส โครงสร้างของวงจรที่ออกแบบเป็นวงจรขยายคลาส AB เพื่อเป็นการเพิ่มความเร็วในการทำงานที่สูงขึ้น โดยลดผลช่วงเวลาหน่วงทำให้ความผิดเพี้ยนของสัญญาณเอาต์พุตต่ำ วงจรที่นำเสนอถูกออกแบบด้วยทรานซิสเตอร์ $5n+4$ ตัว โดยที่ n คือ จำนวนของกระแสอินพุต วงจรมีขนาดเล็กและใช้อุปกรณ์น้อย

1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์

ในวิทยานิพนธ์นี้เป็นการศึกษาและออกแบบวงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทาง โดยใช้เทคโนโลยีทรานซิสเตอร์แบบซีมอส (CMOS) ที่มีการทำงานในช่วงนำกระแสเต็มตัว โครงสร้างพื้นฐานของวงจรประกอบไปด้วยวงจรหาค่าสูงสุด [4] และวงจรหาค่าต่ำสุด [6] รวมในวงจรเดียวกัน โดยวงจรหาค่าสูงสุดที่นำเสนอในวิทยานิพนธ์นี้มีประสิทธิภาพและความเร็วในการทำงานที่สูง ตลอดจนให้ความแม่นยำในการทำงานที่ดี โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) เพื่อการศึกษาวิจัยและพัฒนาการออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดในโหมคกระแสชนิดหลายอินพุตสองทิศทางบนพื้นฐานเทคโนโลยีทรานซิสเตอร์แบบซีมอส
- 2) ศึกษาการออกแบบวงจรเพื่อลดค่าความผิดพลาดสะสมจากวงจรหาค่าสูงสุดที่เคยนำเสนอ
- 3) สามารถรับสัญญาณกระแสอินพุตได้สองทิศทางคือทั้งกระแสบวกและกระแสลบ
- 4) การทดสอบสมรรถนะของวงจรที่ทำการออกแบบใช้โปรแกรม PSPICE เลียนแบบการทำงานของวงจร

1.3 หลักการใหม่ของวิทยานิพนธ์

ในวิทยานิพนธ์นี้นำเสนองานวิจัยออกแบบวงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทางโดยใช้ทรานซิสเตอร์แบบซีมอส โครงสร้างของวงจรที่ออกแบบเป็นวงจรขยายคลาส AB เพื่อเป็นการเพิ่มความเร็วในการทำงานที่สูงขึ้น โดยลดผลช่วงเวลานิ่ง ทำให้ความผิดพลาดของสัญญาณเอาต์พุตต่ำ สามารถรองรับกับจำนวนสัญญาณกระแสอินพุตได้หลายสัญญาณ และยังสามารถรองรับกระแสอินพุตได้ทั้งกระแสบวกและกระแสลบ วงจรที่นำเสนอนี้ประกอบด้วยจำนวนทรานซิสเตอร์เท่ากับ $5n+4$ โดยที่ n คือจำนวนกระแสอินพุต นอกจากนั้นวงจรมีขนาดเล็กและใช้อุปกรณ์น้อย

1.4 รายละเอียดของวิทยานิพนธ์

เนื้อหาวิทยานิพนธ์นี้แบ่งออกเป็น 6 บท และ 5 ภาคผนวก เนื้อหาในแต่ละบทและภาคผนวกมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

บทที่ 1 คือบทนำ จะเป็นการกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์ หลักการใหม่ที่นำเสนอในวิทยานิพนธ์ และรายละเอียดของวิทยานิพนธ์ในแต่ละบท

บทที่ 2 กล่าวถึงวงจรหาค่าสูงสุดและค่าต่ำสุดที่เคยนำเสนอในอดีตซึ่งในรายละเอียดจะอธิบายถึงหลักการการทำงานของแต่ละวงจรมิทั้ง วงจรหาค่าสูงสุดชนิดสองอินพุต วงจรหาค่ากระแส

สูงสุดโดยใช้มอสเฟต วงจรหาค่ากระแสต่ำสุดโดยใช้ซีมอส วงจรเลือกหาค่าสูงสุดและต่ำสุดโดยใช้ซีมอส วงจรหาค่าสูงสุดและต่ำสุดโดยใช้ซีมอส

บทที่ 3 กล่าวถึงกลุ่มวงจรย่อยที่ใช้ในการออกแบบวงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทางที่นำเสนอในวิทยานิพนธ์ และอธิบายถึงหลักการทำงานของแต่ละวงจร

บทที่ 4 กล่าวถึงการออกแบบวงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทางที่นำเสนอในวิทยานิพนธ์ในเนื้อหาจะอธิบายหลักการการทำงาน การวิเคราะห์สมรรถนะการทำงานต่าง ๆ ของวงจร

บทที่ 5 เป็นตัวอย่างการประยุกต์ใช้งานของวงจรที่นำเสนอในวิทยานิพนธ์

บทที่ 6 เป็นบทสรุปและแนวทางการวิจัยของวิทยานิพนธ์ที่นำเสนอ พร้อมกับแนวทางในการวิจัยและพัฒนาต่อ

ภาคผนวก ก กล่าวถึงแบบจำลองของมอสทรานซิสเตอร์ วงจรเสมือนสำหรับสัญญาณขนาดเล็กของมอสทรานซิสเตอร์ และสมการที่แสดงความสัมพันธ์ของค่าพารามิเตอร์ที่สำคัญของมอสทรานซิสเตอร์

ภาคผนวก ข แสดงการวิเคราะห์สมรรถนะการทำงานของวงจรสะท้อนกระแส

ภาคผนวก ค แสดงการวิเคราะห์สมรรถนะการทำงานของวงจรหาค่าสูงสุดสองทิศทาง

ภาคผนวก ง แสดงค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ ของมอสทรานซิสเตอร์ ที่ใช้สำหรับวิเคราะห์สัญญาณขนาดเล็กของวงจรที่ออกแบบ

ภาคผนวก จ แสดงผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์

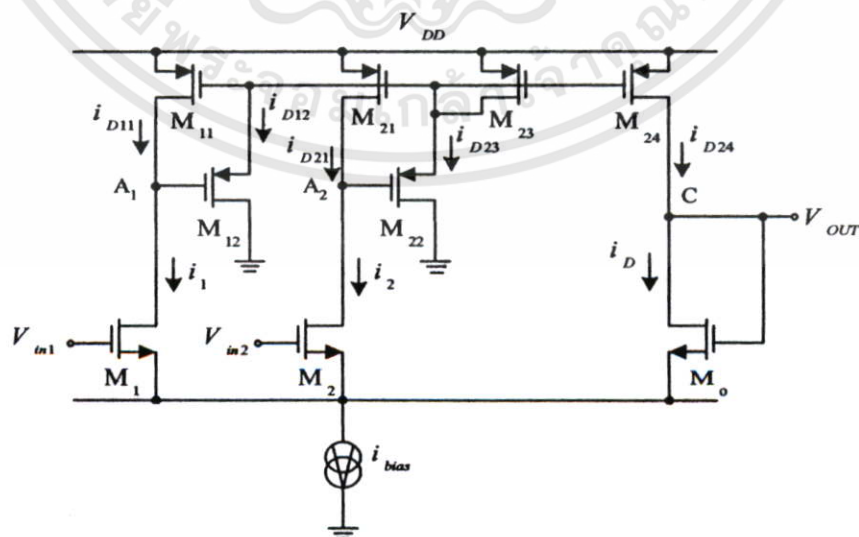
บทที่ 2

วงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดที่ถูกนำเสนอในอดีต

2.1 กล่าวนำ

วงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดสำหรับสัญญาณแอนะล็อกเป็นวงจรสำคัญวงจรหนึ่ง สำหรับการประมวลผลสัญญาณในระบบควบคุม จากอดีตถึงปัจจุบันได้มีการพัฒนาและนำเสนอ การออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้วงจรหาค่าสูงสุดและ วงจรหาค่าต่ำสุดที่มีคุณสมบัติที่ดี เช่นมีช่วงปฏิบัติการทางขนาด และผลตอบสนองทางความถี่ที่ กว้าง ใช้พลังงานต่ำวงจรมีขนาดเล็ก และสะดวกต่อการใช้งาน เป็นต้น ดังนั้นเพื่อเป็นแนวทาง สำหรับการพัฒนาการออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดต่อไป จึงควรศึกษาและทำ ความเข้าใจข้อดีและข้อจำกัดของหลักการออกแบบที่ได้มีการนำเสนอในอดีต ในบทนี้จะกล่าวถึง ตัวอย่างหลักการออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดและวงจรหาค่าต่ำสุดที่ทำงานในรูปแบบกระแสหรือที่ เรียกว่า โหมดกระแส โดยในวิทยานิพนธ์นี้ได้นำเสนอตัวอย่างของวงจรที่ทำงานแบบแอนะล็อก ที่นำเสนอไว้ในอดีต 5 ตัวอย่างด้วยกัน ซึ่งได้แก่ วงจรหาค่าสูงสุดสองอินพุต [4] วงจรหาค่ากระแสสูงสุดโดยใช้ซิมอส [5] วงจรหาค่ากระแสต่ำสุดโดยใช้ซิมอส [6] วงจรเลือกหาค่าสูงสุดและต่ำสุดโดยใช้ซิมอส [7] วงจรหาค่าสูงสุดและต่ำสุดโดยใช้ซิมอส [8]

2.2 วงจรหาค่าสูงสุดชนิดสองอินพุต

รูปที่ 2.1 วงจรหาค่าสูงสุดชนิดสองอินพุต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากวงจรในรูปที่ 2.2 [5] มอสเฟตหรือมอสทรานซิสเตอร์ M_{11} และ M_{12} ต่อร่วมกัน สำหรับสัญญาณอินพุตลำดับที่ i (เมื่อ $i = 1, 2$) โดยทรานซิสเตอร์ M_y ใช้เพื่อสังเคราะห์เป็นตัวไดโอดซึ่งทำหน้าที่เป็นแหล่งจ่ายกระแสไบแอสของวงจร กำหนดให้ทรานซิสเตอร์แต่ละตัวมีความสมพงษ์กันทุกประการ จากคุณสมบัติของมอสทรานซิสเตอร์ที่มีการทำงานในช่วงนำกระแส อิมิต์จะได้ว่าเมื่อทรานซิสเตอร์ M_{11} , M_{21} และ M_y ต่อขาเกตและซอร์สร่วมกัน ดังนั้นค่าแรงดันตกคร่อมขาเกต-ซอร์สของทรานซิสเตอร์แต่ละตัวเท่ากัน ถ้ากำหนดให้กระแส $i_{in1} > i_{in2}$ หรือ

$$i_{in1} = \max(i_{in1}, i_{in2}) \quad (2.1)$$

จะได้ว่า

$$\left| v_{1x} - v_{2x} \right| > \left(\frac{2i_y}{K} \right)^{i/2} \quad (2.2)$$

เมื่อ K คือ ค่าพารามิเตอร์ของค่าความนำกระแสของมอสทรานซิสเตอร์ ดังนั้น

$$i_{in1} = i_y = i_{1z} \quad (2.3)$$

และ

$$i_{2z} = 0 \quad (2.4)$$

พิจารณาที่จุดเอาต์พุต จะได้ว่า

$$i_{out} = i_{1z} + i_{2z} \quad (2.5)$$

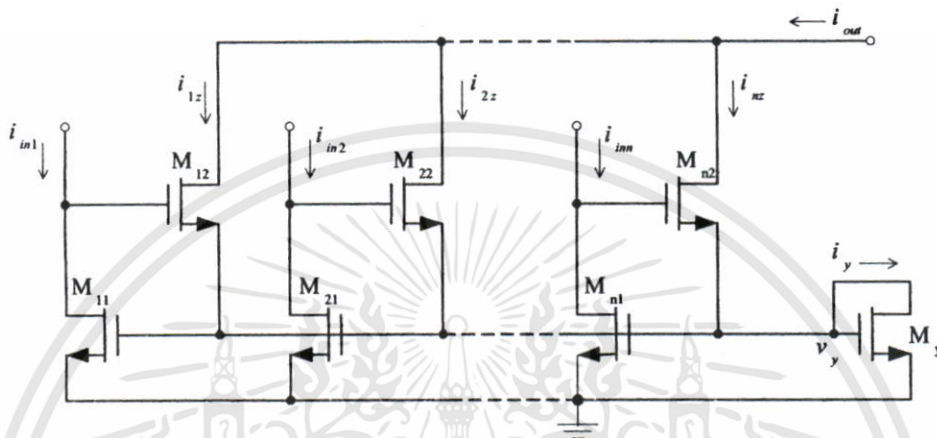
เมื่อแทนค่าจากสมการ (2.3) และ (2.4) ลงใน (2.5) จะได้

$$i_{out} = i_{1z} = i_{in1} = \max(i_{in1}, i_{in2}) \quad (2.6)$$

จากวงจรถ้าค่ากระแสสูงสุดสำหรับสองอินพุตในรูปที่ 2.2 สามารถนำมาประยุกต์เป็นวงจรถ้าค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตได้ดังรูป 2.3 โดยใช้จำนวนทรานซิสเตอร์เท่ากับ $2n+1$ ตัว เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

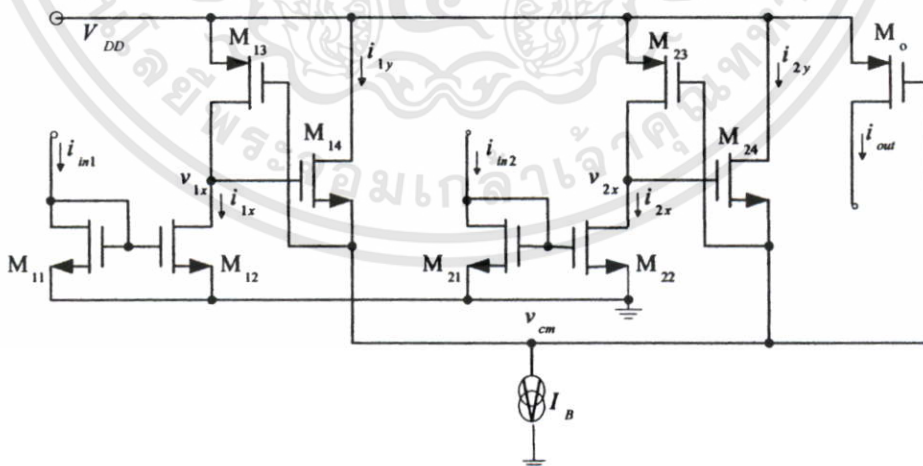
เมื่อ n คือจำนวนสัญญาณอินพุต สามารถเขียนสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกระแส i_{out} กับกระแสอินพุต $i_{in1}, i_{in2}, \dots, i_{inn}$ ของวงจรได้ว่า

$$i_{out} = \max(i_{in1}, i_{in2}, \dots, i_{inn}) \quad (2.7)$$

รูปที่ 2.3 วงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุต

2.4 วงจรหาค่ากระแสต่ำสุดโดยใช้ซีมอส

รูปที่ 2.4 วงจรหาค่ากระแสต่ำสุดโดยใช้ซีมอส

จากวงจรหาค่ากระแสต่ำสุดสำหรับกระแสอินพุต i_{in1} และ i_{in2} ดังรูปที่ 2.4 [6]

มอสทรานซิสเตอร์ M_{11} - M_{14} คู่ร่วมกันสำหรับกระแสแต่ละอินพุต ($i=1,2$) โดยเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทรานซิสเตอร์ M_{i1} และ M_{i2} ทำหน้าที่เป็นวงจรถ่ายโอนกระแส ทำให้ค่ากระแส i_{1x} และ i_{2x} มีค่าเท่ากับกระแสอินพุต i_{in1} และ i_{in2} ตามลำดับ ทรานซิสเตอร์ M_{i3}, M_{i23} และ M_o ต่อขาซอร์สและขาเกตร่วมกันดังนั้นจะมีค่าแรงดันคคร่อมขาซอร์ส-เกต เท่ากัน คือ $(V_{DD} - v_{cm})$ โดยที่ค่าแรงดัน v_{cm} คือแรงดันร่วมซึ่งแปรเปลี่ยนค่าตามกระแสอินพุตที่มีค่าต่ำกว่า แหล่งจ่ายกระแสคงที่ I_B ใช้เป็นกระแสไบแอสของวงจร

กำหนดให้มอสเฟตทุกตัวมีความสมพจน์กันทุกประการ และมีการทำงานในช่วงนำกระแสอิ่มตัว การทำงานของวงจรสามารถอธิบายได้ดังนี้

ถ้ากำหนดให้กระแสอินพุต $i_{in1} = i_{in2}$ จะได้ว่าค่าแรงดัน $v_{1x} = v_{2x}$ และค่ากระแส $i_{1y} = i_{2y} = i_B/2$ เมื่อกระแสอินพุต i_{in1} มีค่าลดลง ($i_{in1} < i_{in2}$) จะทำให้ค่าอิมพีแดนซ์ที่โหนด v_{1x} มีค่าเพิ่มขึ้นจะได้ว่า

$$|v_{1x} - v_{2x}| \geq \left(\frac{I_B}{K}\right)^{1/2} \quad (2.8)$$

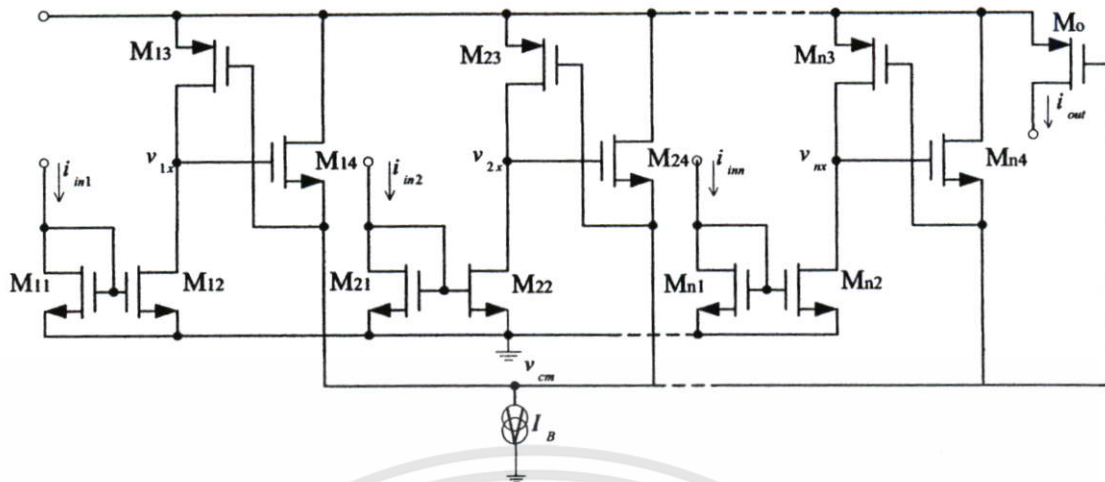
เมื่อ K คือ ค่าพารามิเตอร์ของค่าความนำกระแสของมอสทรานซิสเตอร์ ดังนั้น

$$i_{1y} = I_B \quad \text{และ} \quad i_{2y} = 0 \quad (2.9)$$

จากสมการที่ (2.9) จะทำให้ค่าแรงดัน v_{cm} ของวงจรสูงขึ้น ค่าแรงดันคคร่อมขาซอร์ส-เกต ของทรานซิสเตอร์ M_{i3}, M_{i23} และ M_o มีค่าลดลงตามค่ากระแส i_{in1} เป็นผลทำให้ค่ากระแสอินพุต i_{2x} มีค่าน้อยกว่า i_{in2} แต่จะมีค่าเท่ากับ i_{in1} เขียนเป็นสมการได้ว่า

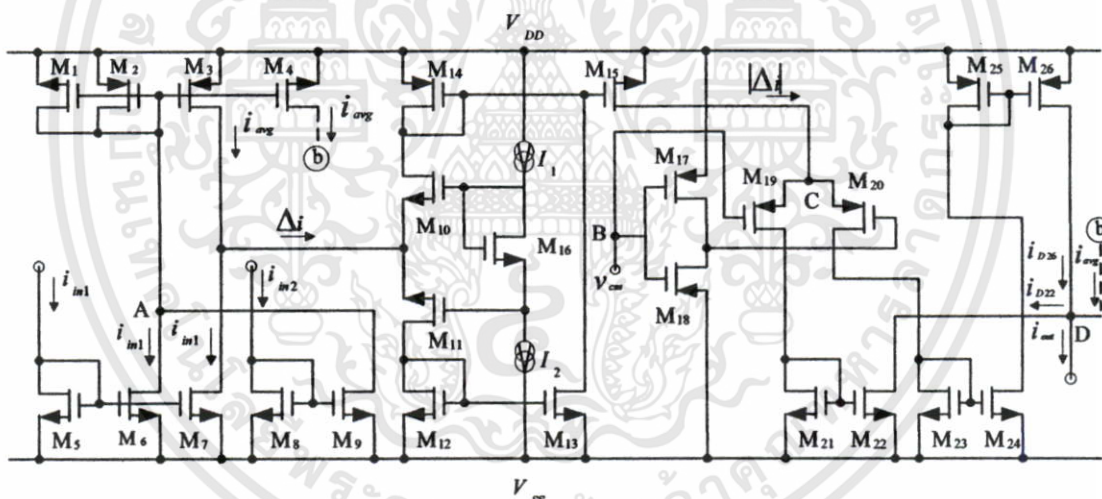
$$i_o = i_{1x} = i_{in1} = \min(i_{in1}, i_{in2}) \quad (2.10)$$

จากวงจรหาค่ากระแสต่ำสุดสำหรับสองอินพุต ในรูปที่ 2.4 สามารถนำมาประยุกต์เป็นวงจรถ่ายโอนค่ากระแสต่ำสุดชนิดหลายอินพุตได้ ดังรูปที่ 2.5 โดยใช้จำนวนทรานซิสเตอร์เท่ากับ $4n+1$ ตัว เมื่อ n คือ จำนวนกระแสอินพุตของวงจร

รูปที่ 2.5 วงจรหาค่ากระแสต่ำสุดชนิดหลายอินพุต

2.5 วงจรเลือกหาค่าสูงสุดและต่ำสุดโดยใช้ชิมอส

รูปที่ 2.6 วงจรเลือกหาค่าสูงสุดและต่ำสุดโดยใช้ชิมอส

จากรูปที่ 2.6 แสดงวงจรหาค่าสูงสุดและต่ำสุดชนิดสองอินพุต [7] ซึ่งแบ่งการทำงานเป็น 3 ส่วน คือ วงจรหาค่าเฉลี่ย, วงจรเรียงกระแสแบบเต็มคลื่น และวงจรสวิทช์อิเล็กทรอนิกส์ โดยมอสทรานซิสเตอร์ $M_1 - M_4$ ทำหน้าที่เป็นวงจรหาค่าเฉลี่ยระหว่างกระแสอินพุต i_{in1} และ i_{in2} โดยมีวงจรสะท้อนกระแส $M_5 - M_7$ และ $M_8 - M_9$ ทำหน้าที่สะท้อนกระแส i_{in1} และ i_{in2} มารวมกันไหลผ่านขาแครนของทรานซิสเตอร์ M_1 และ M_2 ถ้ากำหนดให้ทรานซิสเตอร์แต่ละตัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$(M_1 - M_9)$ มีความสมพจน์กันทุกประการ จะได้ค่ากระแสครนของ M_3 และ M_4 ซึ่งเป็นค่ากระแสเฉลี่ย (i_{avg}) ดังนี้คือ

$$i_{D3} = i_{D4} = i_{avg} = \frac{i_{in1} + i_{in2}}{2} \quad (2.11)$$

สำหรับในส่วนที่ 2 ของวงจรจะเป็นวงจรเรียงกระแสแบบเต็มคลื่น ประกอบด้วยทรานซิสเตอร์ $M_{10} - M_{15}$ และแหล่งจ่ายกระแสคงที่ I_1 และ I_2 กระแสเอาต์พุตของวงจรนี้จะได้เป็นค่าบวกของกระแสอินพุตของวงจรเสมอ เมื่อกระแสอินพุตของวงจรคือ $\Delta i = i_{avg} - i_{in1}$ ดังนั้นกระแสเอาต์พุตของวงจรเรียงกระแสแบบเต็มคลื่นคือ

$$|\Delta i| = |i_{avg} - i_{in1}| \quad (2.12)$$

จากรูปที่ 2.6 และสมการที่ (2.12) พบกระแส $|\Delta i|$ มีทิศไหลเข้าโนด C เสมอ ซึ่งเป็นอินพุตของวงจรสวิตช์อิเล็กทรอนิกส์และจะไหลผ่านทรานซิสเตอร์ M_{19} และ M_{20} ตัวใดตัวหนึ่ง โดยมีสัญญาณควบคุมจากภายนอก ($V_{con} = V_{DD}$) หรือ ($V_{con} = V_{SS}$) เป็นตัวตัดสินใจ เมื่อแรงดัน V_{con} เป็นสัญญาณซิกบวก ($+V_{DD}$) ทำให้แรงดันที่ขาเกตของ M_{19} เป็นบวกโดยที่ทรานซิสเตอร์ M_{17} และ M_{18} ต่อร่วมกันเป็นอินเวอร์เตอร์ทำให้แรงดันที่ขาเกตของ M_{20} มีค่าตรงกันข้าม (ทรานซิสเตอร์ $M_{23} - M_{24}$ และ $M_{25} - M_{26}$ คือเป็นวงจรสะท้อนกระแสเพื่อส่งผ่านกระแส i_{D20} ไปยัง i_{D26} ที่โนด D) ในทางตรงกันข้ามหากสัญญาณควบคุมจากภายนอก V_{con} เป็นสัญญาณซิกลบ ($-V_{SS}$) จะทำให้แรงดันที่ขาเกตของ M_{19} และ M_{20} เป็นสัญญาณซิกลบและบวกตามลำดับ กระแส $|\Delta i|$ จะถูกส่งผ่านไปยังวงจรสะท้อนกระแส $M_{21} - M_{22}$ เพื่อดึงกระแสออกจากโนด D เมื่อพิจารณาที่โนด D กระแสเอาต์พุตของวงจรที่ได้คือ

$$i_{out} = i_{D26} + i_{avg} - i_{D22} \quad (2.13)$$

และกระแสครนของทรานซิสเตอร์ M_{26} และ M_{22} สามารถเขียนอยู่ในรูปของสมการได้ดังนี้

$$i_{D26} = \begin{cases} |\Delta i| & ; V_{con} = V_{DD} \\ 0 & ; V_{con} = V_{SS} \end{cases} \quad (2.14)$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$i_{D22} = \begin{cases} 0 & ; V_{con} = V_{DD} \\ |\Delta i| & ; V_{con} = V_{SS} \end{cases} \quad (2.15)$$

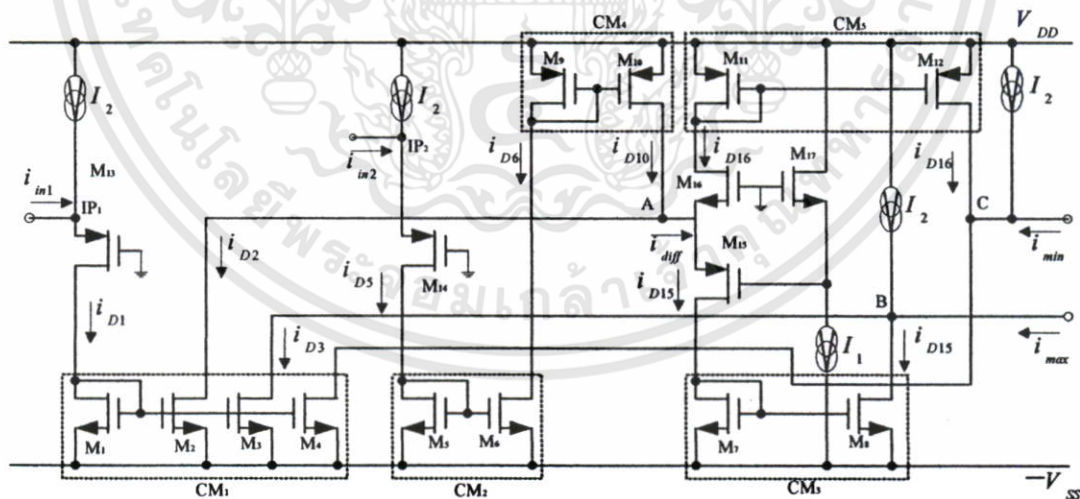
จากสมการ (2.14) และ (2.15) จะได้ i_{D26} และ i_{D22} แทนค่าลงในสมการ (2.13) จะได้

$$i_{out} = \begin{cases} i_{avg} + |\Delta i| & ; V_{con} = V_{DD} \\ i_{avg} - |\Delta i| & ; V_{con} = V_{SS} \end{cases} \quad (2.16)$$

เนื่องจาก i_{avg} คือ ค่าอยู่ตรงกลางระหว่างค่าสูงสุด $i_{in(max)}$ และค่าต่ำสุด $i_{in(min)}$ จากกระแสอินพุตทั้งสอง (i_{in1} และ i_{in2}) ส่วน $|\Delta i|$ คือ ขนาดความแตกต่างของ i_{avg} กับค่ากระแสอินพุต i_{in1} ดังนั้นสมการที่ (2.16) จะสามารถเขียนใหม่ได้เป็น

$$i_{out} = \begin{cases} i_{in(max)} & ; V_{con} = V_{DD} \\ i_{in(min)} & ; V_{con} = V_{SS} \end{cases} \quad (2.17)$$

2.6 วงจรหาค่าสูงสุดและต่ำสุดโดยใช้ซิมอส

รูปที่ 2.7 วงจรหาค่าสูงสุดและต่ำสุดชนิดสองอินพุต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากรูปที่ 2.7 แสดงวงจรถ้าค่าสูงสุดและต่ำสุดชนิดสองอินพุต [8] เมื่อพิจารณาที่โหนด IP_1 และ IP_2 มอสทรานซิสเตอร์ M_{13} และ M_{14} ทำหน้าที่ผ่านกระแสอินพุต i_{in1} และ i_{in2} โดยมีกระแสไบแอส I_2 ทำให้เกิดกระแส i_{D1} และ i_{D5} ดังนี้

$$i_{D1} = i_{in1} + I_2 \quad (2.18)$$

และ

$$i_{D5} = i_{in2} + I_2 \quad (2.19)$$

วงจรถ้าอินกระแส CM_1, CM_2, CM_4 ซึ่งประกอบด้วยทรานมอสซิสเตอร์ $M_1 - M_4, M_5 - M_6$ และ $M_9 - M_{10}$ ตามลำดับ ทำหน้าที่สะท้อนกระแส i_{D1} และ i_{D5} ถ้ากำหนดให้มอสทรานซิสเตอร์แต่ละตัวมีความสมพจน์กันทุกประการจะได้ค่ากระแสเดรนดังนี้

$$i_{D1} = i_{D2} = i_{D3} = i_{D4} = i_{in1} + I_2 \quad (2.20)$$

และ

$$i_{D5} = i_{D6} = i_{D10} = i_{in2} + I_2 \quad (2.21)$$

เมื่อพิจารณาที่โหนด A จะได้ผลต่างของกระแส คือ

$$i_{Diff} = i_{in2} - i_{in1} \quad (2.22)$$

กรณี $i_{in2} > i_{in1}$ ผลต่างของกระแสคือ i_{Diff} มีค่าเป็นบวกทำให้กระแส i_{Diff} ไหลผ่านมอสทรานซิสเตอร์ M_{15} วงจรถ้าอินกระแส CM_3 ซึ่งประกอบด้วยมอสทรานซิสเตอร์ $M_7 - M_8$ ทำหน้าที่สะท้อนกระแส i_{D15} ขณะที่มอสทรานซิสเตอร์ M_{16} อยู่ในสถานะไม่นำกระแส ถ้ากำหนดให้มอสทรานซิสเตอร์แต่ละตัวมีความสมพจน์กันทุกประการ จะได้ค่ากระแสเดรน ดังนี้

$$i_{D15} = i_{Diff} = i_{in2} - i_{in1} \quad (2.23)$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$i_{D16} = 0$$

เมื่อพิจารณาที่โนด B จะได้

$$i_{\max} + I_2 = i_{D15} + i_{D3} \quad (2.24)$$

จากสมการ (2.20) และ (2.23) แทนค่าลงในสมการ (2.24) จะได้

$$i_{\max} = i_{in2} \quad (2.25)$$

เมื่อพิจารณาที่โนด C จะได้

$$i_{\min} + I_2 + i_{D16} = i_{D4} \quad (2.26)$$

จากสมการ (2.20) และ i_{D16} มีค่าเท่ากับศูนย์ แทนค่าลงในสมการ (2.26) จะได้

$$i_{\min} = i_{in1} \quad (2.27)$$

กรณี $i_{in2} = i_{in1}$ ผลต่างของกระแส คือ i_{Diff} มีค่าเป็นศูนย์ ทำให้มอสทรานซิสเตอร์ M_{15} และ M_{16} อยู่ในสภาวะไม่นำกระแส ดังนั้น

$$i_{D15} = i_{D16} = 0 \quad (2.28)$$

เมื่อพิจารณาที่โนด B จะได้

$$i_{\max} + I_2 = i_{D3} + i_{D15} \quad (2.29)$$

จากสมการ (2.20) และ (2.28) แทนค่าลงในสมการ (2.29) จะได้

$$i_{\max} = i_{in1} \quad (2.30)$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อพิจารณาที่โนด C จะได้

$$i_{\min} + I_2 + i_{D16} = i_{D4} \quad (2.31)$$

จากสมการ (2.20) และ (2.28) แทนค่าลงในสมการ (2.31) จะได้

$$i_{\min} = i_{in1} \quad (2.32)$$

กรณี $i_{in2} < i_{in1}$ ผลต่างของกระแส คือ i_{Diff} มีค่าเป็นลบทำให้กระแส i_{Diff} ไหลผ่านมอเตอร์ชิสเตอร์ M_{16} วงจรสะท้อนกระแส CM_5 ซึ่งประกอบด้วยมอเตอร์ชิสเตอร์ $M_{11} - M_{12}$ ทำหน้าที่สะท้อนกระแส i_{D16} ขณะที่มอเตอร์ชิสเตอร์ M_{15} อยู่ในสภาวะไม่นำกระแส ถ้ากำหนดให้มอเตอร์ชิสเตอร์แต่ละตัวมีความสมพียงกันทุกประการ จะได้ค่ากระแสครน ดังนี้

$$i_{D16} = -i_{Diff} = i_{in1} - i_{in2} \quad (2.33)$$

$$i_{D15} = 0$$

เมื่อพิจารณาที่โนด B จะได้

$$i_{\max} + I_2 = i_{D3} + i_{D15} \quad (2.34)$$

จากสมการ (2.20) และ i_{D15} มีค่าเท่ากับศูนย์ แทนค่าลงในสมการ (2.34) จะได้

$$i_{\max} = i_{in1} \quad (2.35)$$

เมื่อพิจารณาที่โนด C จะได้

$$i_{\min} + I_2 + i_{D16} = i_{D4} \quad (2.36)$$

จากสมการ (2.20) และ (2.33) แทนค่าลงในสมการ (2.36) จะได้

$$i_{\min} = i_{in2} \quad (2.37)$$

2.7 บทสรุป

ในบทนี้เป็นการกล่าวถึงหลักการออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดสองอินพุต, วงจรหาค่ากระแสสูงสุดโดยใช้มอสเฟต, วงจรหาค่ากระแสต่ำสุดโดยใช้ซีมอส, วงจรเลือกหาค่าสูงสุดและต่ำสุดโดยใช้ซีมอส และวงจรหาค่าสูงสุดและต่ำสุดโดยใช้ซีมอส สำหรับสัญญาณแอนะล็อกที่สำคัญๆ และแตกต่างกัน ซึ่งได้มีการนำเสนอไว้ในอดีต และเมื่อทำการพิจารณาเปรียบเทียบคุณสมบัติการทำงานของวงจรในแต่ละหลักการ จะได้ว่า

1. การออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดสองอินพุต โดยใช้เทคโนโลยีมอสทรานซิสเตอร์ในหัวข้อ 2.2 เป็นการแสดงวงจรหาค่าแรงดันสูงสุดสองอินพุต มีการใช้จำนวนทรานซิสเตอร์น้อย สามารถรองรับจำนวนอินพุตได้หลายสัญญาณ โดยการนำมาต่อขนานกันแต่มีข้อจำกัดในเรื่องความเร็วและความถูกต้องในการทำงานของวงจร อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนสถานะการทำงานของมอสทรานซิสเตอร์จากช่วงนำกระแสอิ่มตัวเป็นช่วงนำกระแสไม่อิ่มตัว
2. การออกแบบวงจรหาค่ากระแสสูงสุดและวงจรหาค่ากระแสต่ำสุด โดยใช้เทคโนโลยีมอสทรานซิสเตอร์ในหัวข้อ 2.3 และ 2.4 ตามลำดับ เป็นวงจรที่ทำงานในโหมดกระแสเป็นวงจรที่มีขนาดเล็ก มีการใช้จำนวนทรานซิสเตอร์น้อย สามารถรองรับจำนวนอินพุตได้หลายสัญญาณ แต่มีข้อจำกัดในเรื่องความเร็วและความถูกต้องในการทำงานของวงจร อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนสถานะการทำงานของมอสทรานซิสเตอร์จากช่วงนำกระแสอิ่มตัวเป็นช่วงนำกระแสไม่อิ่มตัว
3. การออกแบบวงจรเลือกค่าสูงสุดและต่ำสุด โดยใช้เทคโนโลยีมอสทรานซิสเตอร์ในหัวข้อ 2.5 เป็นวงจรที่ทำงานในโหมดกระแส สามารถป้อนสัญญาณกระแสได้เพียงแค่สองอินพุตเท่านั้น เนื่องจากอาศัยหลักการการหาค่าเฉลี่ย ส่วนกระแสเอาต์พุตจะเป็นค่าสูงสุดหรือค่าต่ำสุดเพียงค่าใดค่าหนึ่งเท่านั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสัญญาณแรงดันควบคุมจากภายนอก สามารถออกแบบเป็นวงจรมินิหลายอินพุตได้แต่ค่อนข้างยุ่งยากและซับซ้อน วงจรจะมีขนาดใหญ่และใช้จำนวนทรานซิสเตอร์ค่อนข้างมาก
4. การออกแบบวงจรหาค่าสูงสุดและต่ำสุด โดยใช้เทคโนโลยีมอสทรานซิสเตอร์ ในหัวข้อ 2.6 เป็นวงจรที่ทำงานในโหมดกระแสมีการใช้จำนวนทรานซิสเตอร์ค่อนข้างมาก และประกอบด้วยวงจรสะท้อนกระแสหลายวงจรทำให้เกิดความผิดพลาดสะสมค่อนข้างสูง

บทที่ 3

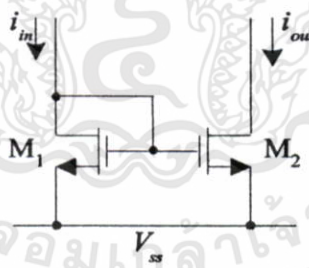
กลุ่มวงจรย่อยที่ใช้ในวิทยานิพนธ์

3.1 กล่าวนำ

ในบทนี้จะกล่าวถึงกลุ่มวงจรที่เป็นส่วนประกอบของวงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทาง ซึ่งแต่ละวงจรจะมีหน้าที่แตกต่างกันวงจรที่จะกล่าวถึงนี้คือ วงจรสะท้อนกระแส วงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุต และวงจรหาค่าสูงสุดชนิดหลายอินพุตทิศทางเดียว หน้าที่และหลักการทำงานของกลุ่มวงจรที่กล่าวมาสามารถอธิบายได้ดังหัวข้อต่อไปนี้

3.2 วงจรสะท้อนกระแส

วงจรสะท้อนกระแส (Current mirror) เป็นวงจรพื้นฐานที่สำคัญวงจรหนึ่งมีการนำไปใช้เป็นวงจรย่อยในวงจรต่างๆ มากมาย เช่น ใช้เป็นแหล่งกำเนิดกระแสคงที่ (Constant current source) คุณสมบัติของวงจรสะท้อนกระแสที่ดีจะต้องให้กระแสเอาต์พุตเท่ากับค่ากระแสอินพุต มีความต้านทานอินพุตต่ำ และความต้านทานเอาต์พุตสูง โดยวงจรสะท้อนกระแสจะมีค่าแรงดันเกต - ซอร์สของมอสทรานซิสเตอร์ทั้งสองตัวเท่ากัน และทำให้กระแสที่ไหลผ่านแชนแนล (Channel) หรือกระแสเดรนมีค่าเท่ากัน

รูปที่ 3.1 วงจรสะท้อนกระแสแบบบวก

จากรูปที่ 3.1 [9,10] แสดงวงจรสะท้อนกระแสแบบพื้นฐานชนิดเอ็นแชนแนล (N-channel current mirror) โดยมีแหล่งกำเนิดกระแสคงที่ i_{in} เป็นกระแสอินพุต และ i_{out} เป็นกระแสเอาต์พุต ถ้ากำหนดให้มอสทรานซิสเตอร์ M_1 และ M_2 ทำงานในช่วงนำกระแสอิ่มตัวจะมีความสัมพันธ์ระหว่างกระแส i_{in} และกระแส i_{out} คือ $V_{DS2} \geq V_{GS} - V_T$ จากการทำงานในช่วงกระแสอิ่มตัวสามารถเขียนสมการอัตราส่วนของกระแสเอาต์พุตต่อกระแสอินพุตได้ดังนี้

$$\frac{i_{out}}{i_{in}} = \left(\frac{L_1 W_2}{W_1 L_2} \right) \left(\frac{v_{GS} - V_{T2}}{v_{GS} - V_{T1}} \right)^2 \left(\frac{1 + \lambda_2 V_{DS2}}{1 + \lambda_1 V_{DS1}} \right) \left(\frac{\mu_{02} C_{ox2}}{\mu_{01} C_{ox1}} \right) \quad (3.1)$$

- เมื่อ V_T คือ แรงดันขีดเริ่มเปลี่ยน (Threshold Voltage) ของมอสทรานซิสเตอร์ (v)
 λ คือ ค่าพารามิเตอร์ของการมอดูเลตความกว้างของแชนเนล (v^{-1})
 μ_0 คือ ค่าความคล่องตัวของโฮล ($cm^2/v\cdot s$)
 C_{ox} คือ ความจุไฟฟ้าต่อพื้นที่ของแกดออกไซด์ (F/m^2)
 W คือ ความกว้างของแชนเนล (μm)
 L คือ ความยาวของแชนเนล (μm)

เนื่องจากมอสทรานซิสเตอร์ทั้งสองตัวโดยทั่วไปจะถูกสร้างลงบนแผ่นวงจรรวมพร้อมๆกัน ดังนั้น มอสทรานซิสเตอร์ทั้งสองตัวจึงมีความสมพจน์กัน และมีค่าพารามิเตอร์ในเชิงโครงสร้าง (Physical parameters) ทั้งหมด เช่น V_T , μ_0 , C_{ox} เท่ากันหรือใกล้เคียงกัน ดังนั้นสมการที่ (3.1) สามารถเขียนใหม่ได้ดังนี้

$$\frac{i_{out}}{i_{in}} = \left(\frac{L_1 W_2}{W_1 L_2} \right) \left(\frac{1 + \lambda V_{DS2}}{1 + \lambda V_{DS1}} \right) \quad (3.2)$$

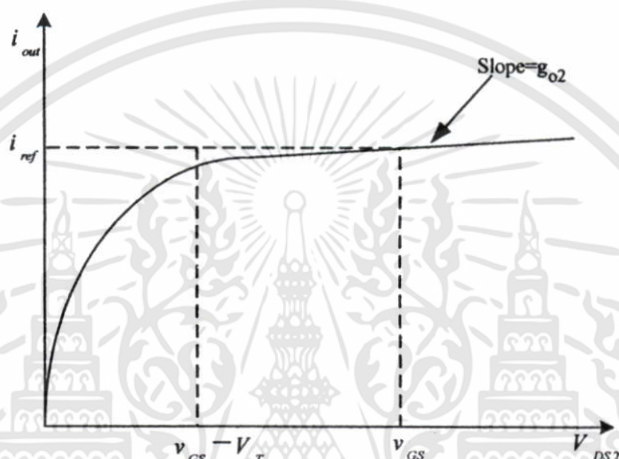
ถ้า $V_{DS2} = V_{DS1}$ ทำให้

$$\frac{i_{out}}{i_{in}} = \frac{L_1 W_2}{W_1 L_2} \quad (3.3)$$

จากสมการที่ (3.3) จะเห็นว่าอัตราส่วนของกระแสเอาต์พุตกับกระแสอินพุตจะขึ้นอยู่กับค่าความกว้างและความยาวของแชนเนลซึ่งสามารถกำหนดได้ในการออกแบบ ถ้ากำหนดให้ $W_1/L_1 = W_2/L_2$ แล้วจะได้กระแสที่เอาต์พุตเท่ากับกระแสที่อินพุต โดย M_2 จะทำหน้าที่เสมือนแหล่งจ่ายกระแสคงที่ที่เอาต์พุต จากที่ได้กล่าวมา กำหนดให้มอสทรานซิสเตอร์ M_2 ทำงานในช่วงกระแสอิ่มตัวจึงจะได้ความสัมพันธ์ตามสมการ (3.3) ดังนั้นค่า V_{DS2} ค่าสุดท้ายที่ให้งจรทำงานได้อย่างเหมาะสมคือ

$$V_{DS2} = v_{GS} - V_T \quad (3.4)$$

อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติ ผลของความยาวของแชนแนล (Channel length modulation effect) จะมีอิทธิพลต่อการทำงานของแหล่งกำเนิดกระแสคงที่ พิจารณากรณีที่มอสทรานซิสเตอร์สองตัว สมพ่วงกันกระแสเดรนของ M_2 จะเท่ากับกระแสเดรนของ M_1 ก็คือเมื่อค่าแรงดันครั้น-ซอร์สของ M_2 เท่ากับแรงดันครั้น-ซอร์สของ M_1 ซึ่งหมายความว่า $V_{DS2} = v_{GS}$ เมื่อ V_{DS2} เพิ่มขึ้นค่า i_{out} จะเพิ่มขึ้นตามความต้านทานเอาต์พุต (Output resistance) ของ M_2 (g_{o2}) ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังรูปที่ 3.2 สำหรับ M_2 ทำงานที่ v_{GS} คงที่ค่าหนึ่ง (v_{GS} ถูกกำหนดโดยกระแส i_{in} ที่ไหลผ่าน M_1)

รูปที่ 3.2 คุณสมบัติที่เอาต์พุตของวงจรสะท้อนกระแสในรูปที่ 3.1 ในกรณี M_1 และ M_2 สมพ่วงกัน

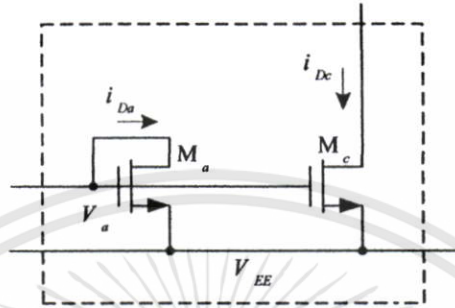
จากรูปที่ 3.2 สามารถหาค่าความต้านทานเอาต์พุต R_o ได้ดังนี้

$$R_o = \frac{\Delta V_{DS2}}{\Delta i_{out}} = r_{o2} = \frac{V_{A2}}{i_{out}} = \frac{1}{g_{o2}} \quad (3.5)$$

ขณะที่ V_{A2} คือค่า Early Voltage ของ M_2 ซึ่งค่า V_A ของมอสทรานซิสเตอร์แปรผันตามค่าความยาวของช่องทางเดินกระแส ดังนั้นเมื่อต้องการค่าความต้านทานเอาต์พุตที่มีค่าสูงต้องทำการออกแบบวงจรสะท้อนกระแสโดยใช้มอสทรานซิสเตอร์ที่มีช่องทางเดินกระแสยาว จากหลักการของวงจรสะท้อนกระแสที่กล่าวมาข้างต้นสามารถนำมาออกแบบวงจรเป็นวงจรสะท้อนกระแสแบบบวก เพื่อนำมาประยุกต์ในวงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทางที่นำเสนอ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

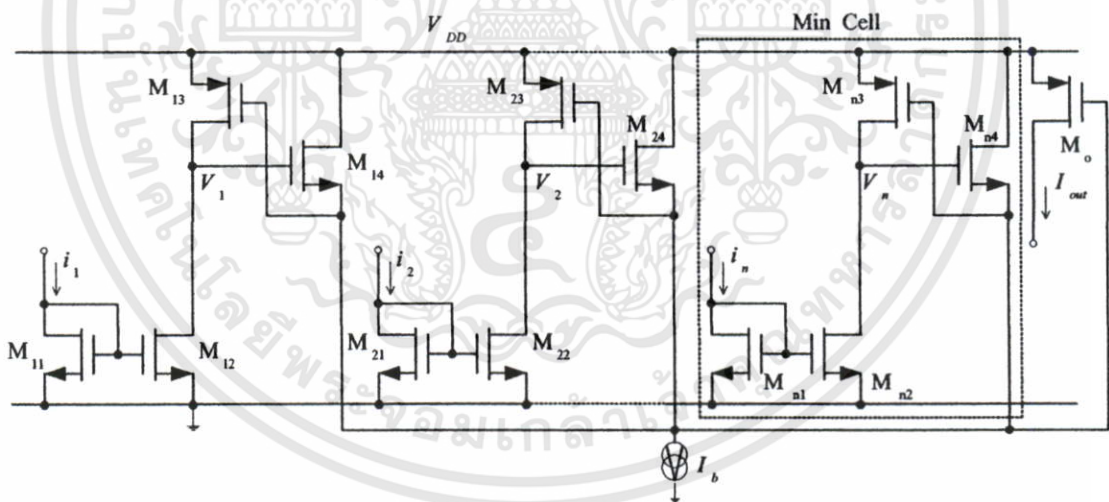
3.2.1 วงจรสะท้อนกระแสที่ใช้ในวงจรที่นำเสนอ

จากรูปที่ 3.3 เป็นวงจรสะท้อนกระแสประกอบด้วยมอสทรานซิสเตอร์ชนิดเอ็น M_a และ M_c โดยขาเกตและขาซอร์สต่อเข้าด้วยกันที่โหนด V_a ดังนั้น $v_{Gsa} = v_{Gsc}$ เมื่อ M_a และ M_c มีความสมพจน์กันและทำงานในช่วงนำกระแสอิ่มตัวจะได้ว่า $i_{Da} = i_{Dc}$

รูปที่ 3.3 วงจรสะท้อนกระแสที่ใช้ในวงจรที่นำเสนอ

3.3 วงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุต

รูปที่ 3.4 วงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุต

จากรูปที่ 3.4 [6] แสดงวงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุต กระแสครนของมอสทรานซิสเตอร์จะทำงานในสภาวะอิ่มตัวซึ่งแสดงด้วยสมการ (3.6)

$$I_D = \left(\frac{\mu C_{ox}}{2} \right) \left(\frac{W}{L} \right) (V_{GS} - V_T)^2 = K (V_{GS} - V_T)^2 \quad (3.6)$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อ K คือ พารามิเตอร์ความนำกระแสของมอสทรานซิสเตอร์ V_{GS} คือ แรงดันตกคร่อมขาเกต-ขาซอร์สของมอสทรานซิสเตอร์ และ V_T คือแรงดันขีดเริ่มเปลี่ยนของมอสทรานซิสเตอร์ วงจรจะถูกแบ่งออกเป็นลักษณะของเซลล์ในที่นี่จะขอเรียกว่า Min Cell แต่ละเซลล์นั้นจะรองรับหนึ่งอินพุต โดยจะประกอบด้วยทรานซิสเตอร์สี่ตัวคือ $M_{n1} - M_{n4}$ โดยที่ M_{n1} และ M_{n2} ต่ออยู่ในลักษณะของวงจรสะท้อนกระแสแบบพื้นฐานซึ่งจะทำหน้าที่ส่งผ่านกระแสอินพุตไปสู่ Min Cell ทรานซิสเตอร์ M_{n5} จะทำหน้าที่เป็นตัวจำกัดกระแส (Current Limiter) และ M_{n4} เป็นรูปแบบของ multiple input source coupled circuit ซึ่งจะมีกระแส I_b ทำหน้าที่ไบแอสวงจร ส่วนทรานซิสเตอร์ M_{n0} จะถูกใช้ในการจับค่ากระแสต่ำสุดไปสู่เอาต์พุตของวงจร

การทำงานของวงจรสามารถอธิบายได้ดังนี้คือถ้ากำหนดให้ $n=3$ สมมติให้กระแสอินพุตทั้งสามคือ i_1, i_2 และ i_3 มีค่าเท่ากันคือ V_1, V_2 และ V_3 จะเกิดขึ้นจากกระแส i_1, i_2 และ i_3 ตามลำดับ ซึ่งค่าศักดาทั้งสามก็จะมีค่าเท่ากันด้วยสำหรับกระแส I_b จะถูกแบ่งออกเท่าๆกันไปยัง M_{14}, M_{24}, M_{34} ทั้ง 3 ตัวของวงจร Multiple input source coupled ถัดไปจะสมมติให้กระแส i_1 ลดลงซึ่งการลดลงนี้จะทำให้ศักดา V_1 ถูกสร้างขึ้นให้มีขนาดเพิ่มมากขึ้นเนื่องมาจากอิมพีแดนซ์ที่โนด V_1 มีค่าสูง ดังนั้นศักดา V_1 ก็จะเกิดขึ้นจากกระแสอินพุตต่ำสุด i_1 และก็จะเป็ค่าศักดาสูงสุดระหว่าง V_1, V_2 และ V_3 ถ้าค่าความแตกต่างของศักดา (V_D) ระหว่าง V_1 และ V_2 หรือ V_1 และ V_3 เพียงพอแล้ว กระแส I_b จะไหลผ่านทรานซิสเตอร์ M_{14} และทรานซิสเตอร์ตัวอื่นๆคือ M_{24}, M_{34} จะมีค่าเป็นศูนย์

$$V_{D1} = |V_1 - V_2| \left[\frac{I_b}{K} \right]^{1/2} \quad \text{หรือ} \quad V_{D1} = |V_1 - V_3| \left[\frac{I_b}{K} \right]^{1/2} \quad (3.7)$$

ในส่วนของวงจร multiple input source coupled ขาซอร์สและขาบอดีของทรานซิสเตอร์ M_{n4} ทั้ง 3 ตัวจะถูกต่อเข้าด้วยกันเพื่อหลีกเลี่ยงปรากฏการณ์บอดีเอฟเฟค จากสมการที่ (3.7) ถ้าเรากำหนดค่า I_b ให้มีขนาดเล็กๆและค่าความนำ K ให้มีขนาดใหญ่ก็จะทำให้เพิ่มความเร็วของวงจรขึ้นนอกเหนือจากนั้น Common Voltage (V_{cm}) ที่ถูกต่อไปยังขาเกตของทรานซิสเตอร์ M_{n5} ทั้ง 3 ตัวจะมีค่าตามศักดา V_1 ที่ถูกสร้างขึ้นโดยกระแส i_1 ซึ่งเป็นค่าต่ำสุดระหว่างกระแสอินพุตด้วยกัน ดังนั้นศักดาตกคร่อมขาซอร์ส-เกต ของทรานซิสเตอร์ M_{n5} ทั้ง 3 ตัวก็จะเท่ากับ $V_{DD} - V_{cm}$ เมื่อ V_{cm} มีค่าเพิ่มขึ้นก็จะเป็นการช่วยให้กระแสที่ไหลผ่านทรานซิสเตอร์นี้ลดลงด้วยเช่นกัน สำหรับเซลล์อื่นๆที่ไม่มีกระแสต่ำสุดไหลผ่านวงจรสะท้อนกระแสของแต่ละเซลล์นั้นก็จะมีผลเสียฟังกชันของการสะท้อนกระแสไป จากผลนี้เองก็จะทำให้เกิดกระแสที่ไหล

ผ่านวงจรจำกัดกระแส เท่ากับกระแสอินพุตต่ำสุดและเมื่อนำทรานซิสเตอร์ M_0 ต่อขนานเข้าไป กระแสต่ำสุดระหว่างอินพุตทั้ง 3 ก็จะได้รับจากกระแสเดรนของทรานซิสเตอร์ M_0 นั่นคือ I_{out}

3.4 วงจรหาค่าสูงสุดชนิดหลายอินพุตทิศทางเดียว

จากรูปที่ 3.5 เป็นวงจรหาค่าสูงสุดในโหมคกระแสชนิดหลายอินพุต[11] ซึ่งมีคุณสมบัติการส่งผ่านที่มีความเพี้ยนต่ำ วงจรย่อยสำหรับสัญญาณ 1 อินพุตประกอบด้วย มอสทรานซิสเตอร์ชนิดเอ็นจำนวน 3 ตัว คือ M_{n1} , M_{n2} , M_{n3} และแหล่งจ่ายกระแสไบแอส I_B ทรานซิสเตอร์ M_0 จะทำให้เกิดแรงดันไบแอส V_B ซึ่งเป็นค่าคงที่ค่าหนึ่งมีค่าประมาณเท่ากับ $3V_T$ ซึ่งจะทำให้ทรานซิสเตอร์ $M_{n1} - M_{n3}$ ถูกไบแอสที่ขอบของการนำกระแส เพื่อให้คุณสมบัติการส่งผ่านกระแสมีความเพี้ยนน้อยลง ส่วนทรานซิสเตอร์ M_a และ M_c ต่อเป็นวงจรสะท้อนกระแสแบบบวกที่มีอัตราการส่งผ่านกระแสเท่ากับหนึ่ง การทำงานของวงจรที่มีการต่อขาเกตของทรานซิสเตอร์เข้าด้วยกันซึ่งตอบสนองต่อกระแสอินพุตที่มีค่าสูงสุดในช่วงอินพุตดังรูปที่ 3.5 สามารถอธิบายได้ดังนี้

กำหนดให้ค่ากระแส i_1 เป็นค่ากระแสอินพุตสูงสุดเพียงค่าเดียวเมื่อเปรียบเทียบกับค่ากระแสอินพุต i_2 และ i_n เขียนเป็นสมการได้ว่า

$$i_1 = \max(i_1, i_2, \dots, i_n) \quad (3.8)$$

การไหลของกระแสอินพุต $i_1, i_2, \dots, i_n$ จะทำให้เกิดแรงดันที่ขาเดรนกับซอร์ส $V_1, V_2, \dots, V_n$ ของทรานซิสเตอร์ $M_{11}, M_{21}, \dots, M_{n1}$ ตามลำดับ ดังนั้นค่าแรงดันเดรน-ซอร์ส V_1 ที่เกิดจากการไหลของกระแสอินพุตสูงสุด i_1 จะมีค่าสูงสุดเมื่อเทียบกับค่าแรงดันเดรน-ซอร์ส V_2 และ V_n เนื่องจากขาเกตของทรานซิสเตอร์ $M_{11}, M_{21}, \dots, M_{n1}$ และ M_0 ต่อเข้าด้วยกันดังนั้นค่าแรงดันเกต-ซอร์สของทรานซิสเตอร์เหล่านี้จะมีค่าเป็น

$$v_{GS11} = v_{GS21} = \dots = v_{GSn1} = v_a \quad (3.9)$$

จากสมการที่ (3.8) และสมการ (3.9) มอสทรานซิสเตอร์ $M_{11}, M_{21}, \dots, M_{n1}$ และ M_0 จะมีค่ากระแสเดรนที่เท่ากันดังนี้

$$i_{D11} = i_{D21} = \dots = i_{Dn1} = i_{D0} = i_1 \quad (3.10)$$

กระแสครน i_{D21} ที่ไหลผ่านทรานซิสเตอร์ M_{21} ในช่วงอิมิตัวจะทำให้แรงดันเกต-ซอร์สของทรานซิสเตอร์ M_{21} มีค่าเพิ่มขึ้น การเพิ่มขึ้นของค่าแรงดันเกต-ซอร์ส จะเป็นผลทำให้ทรานซิสเตอร์ M_{22} อยู่ในสภาวะไม่นำกระแสในทำนองเดียวกันการไหลของกระแสครน $i_{D31}, i_{D41}, \dots, i_{Dn1}$ ซึ่งไหลผ่านทรานซิสเตอร์ $M_{31}, M_{41}, \dots, M_{n1}$ จะทำให้ทรานซิสเตอร์ $M_{32}, M_{42}, \dots, M_{n2}$ อยู่ในสภาวะไม่นำกระแสเช่นเดียวกัน โดยเขียนเป็นสมการได้ว่า

$$i_{D22} = i_{D32} = \dots = i_{Dn2} = 0 \tag{3.11}$$

เมื่อพิจารณาที่โหนด v_a จะได้ค่ากระแสครน i_{Da} มีค่าดังนี้

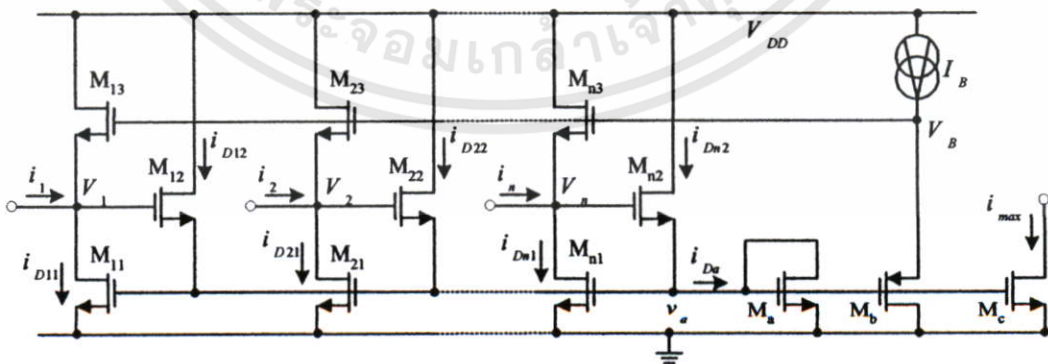
$$i_{Da} = i_{D12} + i_{D22} + \dots + i_{Dn2} \tag{3.12}$$

เมื่อแทนค่าจากสมการที่ (3.11) ลงในสมการที่ (3.12) จะได้

$$i_{Da} = i_{D12} = i_1 \tag{3.13}$$

จากสมการที่ (3.13) และจากการทำงานของวงจรสะท้อนกระแส M_a และ M_c ค่ากระแสครน i_{Da} จะถูกสะท้อนไปที่โหนดเอาต์พุตดังนั้นค่ากระแสเอาต์พุต i_{max} จะมีค่าเป็น

$$i_{max} = i_1 = \max(i_1, i_2, \dots, i_n) \tag{3.14}$$

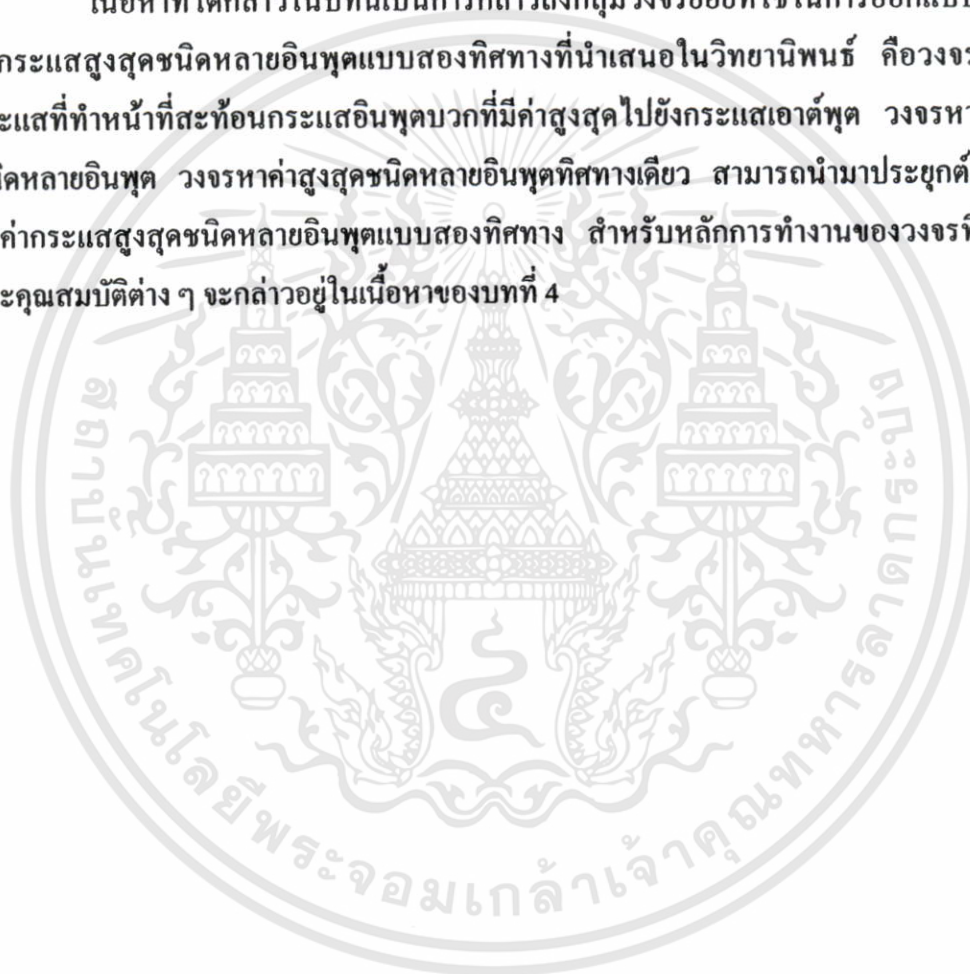

รูปที่ 3.5 วงจรหาค่าสูงสุดชนิดหลายอินพุต

จากวงจรในรูปที่ 3.5 กระแสอินพุตจะต้องมีค่ามากกว่าศูนย์หรือมีทิศทางการไหลเข้า โนคอินพุตเท่านั้น ถ้าวงจรหาค่าสูงสุดสามารถรองรับสัญญาณกระแสอินพุตที่มีค่าเป็นบวกหรือลบได้ในโครงสร้างวงจรเดียวกัน การประยุกต์ใช้งานของวงจรจะทำได้หลากหลายมากกว่า[14] ดังนั้นจึงเป็นที่มาของการออกแบบวงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทางที่นำเสนอในวิทยานิพนธ์นี้

3.5 บทสรุป

เนื้อหาที่ได้กล่าวในบทนี้เป็นการกล่าวถึงกลุ่มวงจรย่อยที่ใช้ในการออกแบบวงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทางที่นำเสนอในวิทยานิพนธ์ คือวงจรสะท้อนกระแสที่ทำหน้าที่สะท้อนกระแสอินพุตบวกที่มีค่าสูงสุดไปยังกระแสเอาต์พุต วงจรหาค่าต่ำสุดชนิดหลายอินพุต วงจรหาค่าสูงสุดชนิดหลายอินพุตทิศทางเดียว สามารถนำมาประยุกต์เป็นวงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทาง สำหรับหลักการทำงานของวงจรที่นำเสนอและคุณสมบัติต่าง ๆ จะกล่าวอยู่ในเนื้อหาของบทที่ 4

บทที่ 4

การออกแบบวงจรถ่ายค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบ สองทิศทาง

4.1 กล่าวนำ

การออกแบบวงจรถ่ายค่ากระแสสูงสุดที่นำเสนอในวิทยานิพนธ์นี้ โดยใช้เทคโนโลยีทรานซิสเตอร์แบบซิมอส ที่มีโครงสร้างพื้นฐานมาจากวงจรถ่ายค่าสูงสุด และค่าต่ำสุดเป็นวงจรถ่ายค่าหลักมาประยุกต์กับวงจรถ่ายค่าอื่นกระแสคงที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 3 วงจรที่นำเสนอเป็นวงจรถ่ายค่าทำงานในโหมดกระแสซึ่งสามารถรองรับกับจำนวนสัญญาณกระแสอินพุตได้หลายสัญญาณอินพุต และยังสามารถรับสัญญาณกระแสอินพุตได้สองทิศทางคือทั้งกระแสบวกและกระแสลบ นอกจากนี้วงจรมีขนาดเล็กและใช้อุปกรณ์น้อย เพื่อรองรับกับเทคโนโลยีของวงจรรวมขนาดใหญ่ และมีประสิทธิภาพในการทำงานเหมาะสมที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการประมวลผลสัญญาณทางแอนะล็อก ในบทนี้จะกล่าวถึงหลักการทำงานของวงจรถ่ายค่าที่พัฒนาขึ้น สมรรถนะของวงจรถ่ายค่า และผลการเขียนแบบการทำงานของวงจรถ่ายค่าด้วยโปรแกรม PSPICE เพื่อเป็นการทดสอบการทำงานของวงจรถ่ายค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทางที่ได้ทำการออกแบบขึ้น

4.2 การออกแบบวงจรถ่ายค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทางที่นำเสนอ

4.2.1 ทฤษฎีและหลักการทำงาน

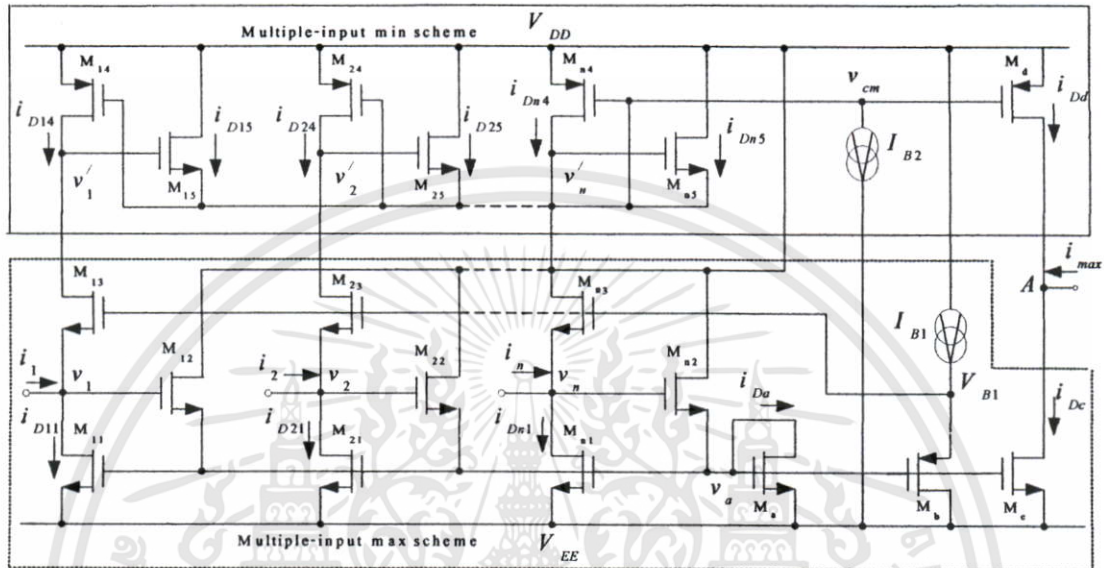
ในการออกแบบวงจรถ่ายค่าที่นำเสนอ ได้กำหนดให้มอสทรานซิสเตอร์ทุกตัวมีความสมพียงกันทุกประการและมีการทำงานในช่วงกระแสอิ่มตัวสำหรับค่ากระแสเดรนของมอสทรานซิสเตอร์ที่ทำงานในช่วงดังกล่าวสามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$i_D = \frac{\mu C_{ox}}{2} \frac{W}{L} (v_{GS} - V_T)^2 = K (v_{GS} - V_T)^2 \quad (4.1)$$

เมื่อ	K	คือ	ค่าทรานส์คอนดักแตนซ์พารามิเตอร์ของมอสทรานซิสเตอร์
	v_{GS}	คือ	ค่าแรงดันที่เกตกับซอร์สของมอสทรานซิสเตอร์
	V_T	คือ	ค่าแรงดันขีดเริ่มเปลี่ยน (Threshold Voltage) ของมอสทรานซิสเตอร์

จากวงจรถ้าค่าสูงสุดชนิดหลายอินพุตทิศทางเดียวที่กล่าวไปแล้วในหัวข้อที่ 3.4 สามารถนำมาออกแบบเป็นวงจรถ้าค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทางได้ในหัวข้อถัดไป

4.2.2 วงจรถ้าค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทางที่น่าสนใจ

รูปที่ 4.1 วงจรถ้าค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทาง

จากรูปที่ 4.1 เป็นการแสดงวงจรถ้าค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทางที่น่าสนใจในวิทยานิพนธ์นี้ สามารถรองรับกับจำนวนกระแสอินพุตได้หลายอินพุตที่มีพื้นฐานการออกแบบมาจากการประยุกต์ใช้งานวงจรถ้าค่ากระแสสูงสุด ดังรูปที่ 3.5 กับวงจรถ้าค่ากระแสต่ำสุดดังรูปที่ 3.4 มอสมทรานซิสเตอร์ชนิดเอ็นจำนวน 3 ตัว $M_{n1} - M_{n3}$ ให้ n คือ กระแสอินพุตลำดับใด ๆ และแหล่งจ่ายกระแสไบแอส I_{B1} เป็นวงจรถ้าค่าสูงสุดในกรณีกระแสอินพุตมีค่าเป็นบวก มอสมทรานซิสเตอร์ M_b ทำให้เกิดแรงดันไบแอส V_{B1} ซึ่งจะทำให้มอสมทรานซิสเตอร์ $M_{n1} - M_{n3}$ ถูกไบแอสที่ขอบของการนำกระแสและมอสมทรานซิสเตอร์ M_a และ M_c ต่อเป็นวงจรถ้าท่อนกระแสแบบบวกที่มีอัตรากระแสผ่านกระแสเท่ากับหนึ่ง ส่วนมอสมทรานซิสเตอร์ $M_{n4} - M_{n5}$ และ M_d จะต่อเป็นวงจรถ้าค่ากระแสต่ำสุดสำหรับค่ากระแส $i_{D14}, i_{D24}, \dots, i_{Dn4}$ โดยมีแหล่งจ่ายกระแสคงที่ I_{B2} ใช้เป็นกระแสไบแอสของวงจรถ้าค่ากระแสต่ำสุด มอสมทรานซิสเตอร์ M_{n4} จะทำหน้าที่เป็นตัวจำกัดกระแส (Current Limiter) และมอสมทรานซิสเตอร์ M_{n5} เป็นรูปแบบของ multiple input source coupled circuit ส่วนมอสมทรานซิสเตอร์ M_d จะถูกใช้ในการจับค่ากระแสต่ำสุด i_{Dd} ไปสู่เอาต์พุต จากรูปที่ 4.1 ในส่วนของวงจรถ้าค่ากระแส multiple input source coupled

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขาซอร์สของมอสทรานซิสเตอร์ $M_{15}, M_{25}, \dots, M_{n5}$ และที่โหนด v_{cm} จะถูกต่อไปยังขาเกตของมอสทรานซิสเตอร์ M_{n4} จะมีค่าตามแรงดัน $v'_1, v'_2, \dots, v'_n$ ที่ถูกสร้างขึ้นโดยกระแสที่มีค่าต่ำสุดระหว่างอินพุตด้วยกัน ดังนั้นแรงดันคกคร่อมขาซอร์ส-เกตของมอสทรานซิสเตอร์ M_{n4} ทั้ง 3 ตัวก็จะเท่ากับ $(V_{DD} - v_{cm})$ เมื่อ v_{cm} มีค่าเพิ่มขึ้นจะทำให้กระแสที่ไหลผ่านมอสทรานซิสเตอร์ลดลงด้วยเช่นกัน สำหรับเซลล์อื่นที่ไม่มีกระแสต่ำสุดไหลผ่านเซลล์นั้นมอสทรานซิสเตอร์ M_{n5} จะไม่ทำงาน จากผลนี้เองทำให้เกิดกระแสที่ไหลผ่าน Current Limiter เท่ากับกระแสอินพุตต่ำสุดและเมื่อนำมอสทรานซิสเตอร์ M_d ต่อขนานเข้าไปกระแสต่ำสุดระหว่างอินพุตก็จะได้รับจากกระแสเดรนของมอสทรานซิสเตอร์ M_d นั่นคือ i_{Dd}

การทำงานของวงจรถ้าค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทาง ที่นำเสนอในรูปที่ 4.1 สามารถรับสัญญาณกระแสอินพุตได้ทั้งบวกและลบโดยสามารถอธิบายได้ดังนี้

กรณีที่ 1 $i_n > 0$ เมื่อกระแสสัญญาณอินพุตมีค่าเป็นบวกโดยกำหนดให้กระแสสัญญาณอินพุต i_1 มีค่าสูงสุดเมื่อเทียบกับสัญญาณกระแสอินพุตทั้งหมด จากการทำงานของวงจรถ้าค่ากระแสสูงสุดตามหัวข้อที่ 3.4 ค่าแรงดันครน-ซอร์ส v_1 ของมอสทรานซิสเตอร์ M_{11} จะมีค่าสูงสุดเมื่อเทียบกับค่าแรงดันครน-ซอร์ส v_2 และ v_n ของมอสทรานซิสเตอร์ M_{21} และ M_{n1} ตามลำดับ ทำให้มอสทรานซิสเตอร์ทำงานในช่วงกระแสอิมิต์ กำหนดให้มอสทรานซิสเตอร์ชนิดอื่นมีความสมพงษ์กันทุกประการและมอสทรานซิสเตอร์ $M_{11}, M_{21}, \dots, M_{n1}$ และ M_d ต่อขนานกันโดยต่อขาเกตเข้าด้วยกันทำให้ค่าแรงดันที่ขาเกต-ซอร์สมีค่าเท่ากันและกระแสเดรนเท่ากันเขียนสมการได้ว่า

$$i_{D11} = i_{D21} = \dots = i_{Dn1} = i_{Da} = i_{Dc} = i_1 \quad (4.2)$$

เมื่อพิจารณาที่โหนด $v_1, v_2, \dots, v_n$ จะได้กระแสอินพุตของแต่ละวงจรถ้อย $i_1, i_2, \dots, i_n$ เขียนสมการได้ว่า

$$i_n = i_{Dn1} - i_{Dn4} \quad (4.3)$$

จากสมการที่ (4.2) และสมการที่ (4.3) จะได้กระแสเดรน i_{Dn4} ของมอสทรานซิสเตอร์ M_{n4} สามารถเขียนได้ดังนี้

$$i_{D14} = 0, i_{D24} = i_1 - i_2, i_{D34} = i_1 - i_3, \dots, i_{Dn4} = i_1 - i_n \quad (4.4)$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากสมการที่(4.4) ที่โนด v'_1 จะมีค่ากระแสตรงต่ำสุด i_{D14} และมีค่าแรงดันสูงสุดเมื่อเทียบกับแรงดันทั้งหมดของ $v'_1, v'_2, \dots, v'_n$ เป็นผลทำให้มอสทรานซิสเตอร์ $M_{25}, \dots, M_{n5}$ จะอยู่ในสถานะไม่นำกระแส $i_{D25}, \dots, i_{Dn5} = 0$ ส่วนทรานซิสเตอร์ M_{15} จะอยู่ในสถานะนำกระแสโดยค่ากระแสตรง i_{D15} ที่ไหลผ่านจะมีค่าเท่ากับกระแสไบแอสของวงจร I_{B2} จะทำให้ค่าแรงดัน v_{cm} ของวงจรสูงขึ้น ค่าแรงดันตกคร่อมขาซอร์ส-เกตของทรานซิสเตอร์ $M_{14}, M_{24}, \dots, M_{n4}$ และ M_d มีค่าลดลงตามค่ากระแส i_{D14} เป็นผลทำให้ค่ากระแสอินพุต $i_{D24}, \dots, i_{Dn4}$ มีค่าเท่ากับ i_{D14} เขียนเป็นสมการได้ว่า

$$i_{Dd} = \min(i_{D14}, i_{D24}, \dots, i_{Dn4}) = i_{D14} = 0 \quad (4.5)$$

ที่โนด A กระแสตรง $i_{\max}$ เขียนเป็นสมการได้ว่า

$$i_{\max} = i_{Dc} - i_{Dd} = i_1 - 0 = i_1 \quad (4.6)$$

กรณีที่ 2 $i_1 < 0$ เมื่อกระแสสัญญาณอินพุตมีค่าเป็นลบโดยกำหนดให้กระแสสัญญาณอินพุต i_1 มีค่าสูงสุดเมื่อเทียบกับสัญญาณกระแสอินพุตทั้งหมด จากการทำงานของวงจรหาค่ากระแสสูงสุดตามหัวข้อ 3.4 มอสทรานซิสเตอร์ $M_{12}, M_{22}, \dots, M_{n2}$ ทำงานในช่วงไม่นำกระแส โดยกระแสตรงของมอสทรานซิสเตอร์ $M_{11}, M_{21}, \dots, M_{n1}, M_d$ และ M_c จะมีค่าเท่ากันเนื่องจากทรานซิสเตอร์ต่อแบบขนานโดยต่อขาเกตของทรานซิสเตอร์เข้าด้วยกันที่โนด v_d เขียนสมการได้ว่า

$$i_{D11} = i_{D21} = \dots = i_{Dn1} = i_{Dd} = i_{Dc} = 0 \quad (4.7)$$

ถ้าพิจารณาวงจรหาค่ากระแสต่ำสุดจะได้กระแสตรง i_{Dn4} ของมอสทรานซิสเตอร์ M_{n4} ของแต่ละวงจรร้อยเขียนสมการได้ว่า

$$i_{D14} = 0 - i_1, i_{D24} = 0 - i_2, \dots, i_{Dn4} = 0 - i_n \quad (4.8)$$

หรือ

$$i_{D14} = -i_1, i_{D24} = -i_2, \dots, i_{Dn4} = -i_n \quad (4.9)$$

จากสมการที่ (4.9) ที่โนด v'_2 จะมีค่ากระแสตรงต่ำสุด i_{D24} และมีค่าแรงดันสูงสุดเมื่อเทียบกับแรงดันทั้งหมดของ $v'_1, v'_2, \dots, v'_n$ เป็นผลทำให้มอสทรานซิสเตอร์ $M_{15}, M_{35}, \dots, M_{n5}$ จะอยู่ในสถานะไม่นำกระแสทำให้กระแสตรง $i_{D15}, i_{D35}, \dots, i_{Dn5}$ มีค่าเท่ากับศูนย์ ส่วนมอสทรานซิสเตอร์ M_{25} จะอยู่ในสถานะนำกระแสโดยค่ากระแสตรง i_{D25} ที่ไหลผ่านจะมีค่าเท่ากับกระแสไบแอส I_{B2} ของวงจรจะทำให้ค่าแรงดัน V_{cm} ของวงจรสูงขึ้น ค่าแรงดันคกคร่อมขาซอร์สเกตของมอสทรานซิสเตอร์ $M_{14}, M_{24}, \dots, M_{n4}$ และ M_d มีค่าลดลงตามค่ากระแส i_{D24} เป็นผลทำให้ค่ากระแสอินพุต i_{D14}, i_{Dn4} มีค่าเท่ากับ i_{D24} เขียนเป็นสมการได้ว่า

$$i_{Dd} = \min(i_{D14}, i_{D24}, \dots, i_{Dn4}) = i_{D24} = -i_2 \quad (4.10)$$

ที่โนด A จะได้กระแส $i_{\max}$ เขียนสมการได้ว่า

$$i_{\max} = i_{Dc} - i_{Dd} = 0 - (-i_2) = i_2 \quad (4.11)$$

จะเห็นว่าวงจรถ้ากระแสสูงสุดที่นำเสนอนี้สามารถรองรับกับจำนวนกระแสสัญญาณอินพุตได้หลายสัญญาณอินพุต และยังสามารถรับสัญญาณกระแสอินพุตได้ 2 ทิศทาง ทั้งกระแสบวกและกระแสลบ วงจรมีขนาดเล็ก ใช้อุปกรณ์น้อยและวงจรที่นำเสนอถูกออกแบบโดยการใช้จำนวนทรานซิสเตอร์ทั้งหมดของวงจรจะเท่ากับ $5n+4$ โดยที่ n คือจำนวนกระแสอินพุตของวงจร

4.3 การวิเคราะห์สมรรถนะการทำงานของวงจรถ้ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทาง

วงจรที่นำเสนอในวิทยานิพนธ์นี้ประกอบไปด้วยวงจรถ้ากระแสสูงสุดและวงจรถ้าต่ำสุดเป็นวงจรหลัก มีหน้าที่หาค่ากระแสสูงสุด โดยที่สามารถรับสัญญาณกระแสอินพุตได้ทั้งบวกและลบ สำหรับการวิเคราะห์สมรรถนะของวงจรทำได้โดยการพิจารณาวงจรในรูปที่ 4.2 ด้วยการป้อนสัญญาณกระแสอินพุตเพียงสัญญาณเดียวโดยจะกล่าวไว้ในภาคผนวก ค

ปฏิบัติการของกระแสอินพุตของวงจรถ้าค่ากระแสสูงสุดที่ได้วิเคราะห์จากภาคผนวก ค.1 คือ

$$0 < i_{in} \leq \frac{K_{11} K_{12} (V_{DD} + V_{EE} - V_T)^2}{(\sqrt{K_{11}} + \sqrt{K_{12}})^2} \quad (4.13)$$

กำหนดให้ i_{in} คือ ค่ากระแสอินพุต

K_j คือ ค่าทรานคอนดักแตนซ์พารามิเตอร์ของมอสทรานซิสเตอร์

กรณีกระแสอินพุตมีค่าเป็นลบ

การวิเคราะห์ช่วงปฏิบัติการของค่ากระแสอินพุตของวงจรถ้าค่าสูงสุด ในโหมดกระแสด้วยการป้อนกระแสอินพุตเพียงสัญญาณเดียวและให้กระแสอินพุต i_{in} มีค่าเป็นลบหรือ $i_{in} < 0$ จากรูปที่ 4.2 กำหนดให้มีกระแสอินพุตเพียงหนึ่งอินพุต เพื่อการวิเคราะห์ช่วงปฏิบัติการของกระแสอินพุต โดยที่ M_{14} และ M_{15} เป็นมอสทรานซิสเตอร์ที่นำมาพิจารณาในการหาค่าสูงสุดกรณีกระแสอินพุตมีค่าเป็นลบ มอสทรานซิสเตอร์ M_{12} จะทำงานในช่วงไม่นำกระแส โดยกระแส drain ของมอสทรานซิสเตอร์ M_{11} , M_{14} และ M_{15} จะมีค่าเท่ากันโดยมีค่าเท่ากับศูนย์ เมื่อพิจารณาในช่วงการหาค่าสูงสุดกรณีอินพุตเป็นลบ มอสทรานซิสเตอร์ M_{13} จะทำงานในช่วงกระแสอินพุตด้วยกระแส $i_{D13} = i_{in}$ จะได้กระแส drain ของมอสทรานซิสเตอร์ M_{14} มีค่าเท่ากับ

$$i_{D14} = -i_{in} \quad (4.14)$$

เมื่อกำหนดให้ i_{in} คือ ค่ากระแสอินพุตสูงสุดที่วงจรสามารถทำงานได้อย่างถูกต้องจะพบว่าค่าของกระแสอินพุตจะขึ้นอยู่กับมอสทรานซิสเตอร์ M_{14} และ M_{15} ดังนั้นช่วงปฏิบัติการของกระแสอินพุตของวงจรถ้าค่าสูงสุดที่ได้วิเคราะห์จากภาคผนวก ค.1 คือ

$$0 > i_{in} \geq -\frac{K_{14}}{K_{15}} \left(\sqrt{I_{B2}} - V_T \sqrt{K_{15}} \right)^2 \quad (4.15)$$

กำหนดให้ i_{in} คือ ค่ากระแสอินพุต

I_{B2} คือ ค่ากระแสไบแอสของวงจร

K_j คือ ค่าทรานคอนดักแตนซ์พารามิเตอร์ของมอสทรานซิสเตอร์

4.3.2 การวิเคราะห์ค่าความต้านทานของวงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทาง

กรณีกระแสอินพุตมีค่าเป็นบวก

จากวงจรเสมือนสำหรับสัญญาณขนาดเล็กในภาคผนวก ค.2 ในรูปที่ ค.2.1 เมื่อพิจารณาผลของความต้านทานอินพุตและค่าความต้านทานเอาต์พุตของวงจรหาค่าสูงสุดในโหมคกระแสสองทิศทาง โดยการป้อนแรงดันทดสอบ จากนั้นพิจารณาค่าของกระแสที่ไหล โดยการใช้กฎกระแสของเคอร์ชอฟ (Kirchoff's Current Law)

ค่าความต้านทานอินพุตของวงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทาง สำหรับการวิเคราะห์ค่าความต้านทานอินพุต สามารถทำได้โดยการป้อนแรงดันทดสอบ V_1 ที่อินพุตโดยไม่พิจารณาผลจากแรงดันเอาต์พุตดังแสดงในรูปที่ ค.2.1 ของภาคผนวก ค.2 ค่าของกระแสที่ไหลเข้าไปยังอินพุต V_1 ด้วยการใช้กฎกระแสของเคอร์ชอฟได้ตามสมการดังต่อไปนี้

พิจารณาที่โหนด V_1

$$i_{in} = \frac{(g_{m11} g_{m12} g_{mb}) + g_{m13} g_{mb} (g_{ma} + g_{m12}) - (g_{m12} g_{m13} g_{mb})}{g_{mb} (g_{ma} + g_{m12})} V_1 \quad (4.16)$$

กำหนดให้

$$r_{in} = \frac{V_1}{i_{in}} \quad (4.17)$$

จะได้

$$r_{in} = \frac{g_{ma} + g_{m12}}{(g_{m11} g_{m12}) + g_{m13} (g_{ma} + g_{m12}) - (g_{m12} g_{m13})} \quad (4.18)$$

เมื่อ

r_{in} คือ ความต้านทานอินพุตของวงจรหาค่าสูงสุด

g_{mj} คือ ค่าความนำของมอสทรานซิสเตอร์ M_j

ค่าความต้านทานเอาต์พุตของวงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทาง สำหรับการวิเคราะห์ค่าความต้านทานเอาต์พุต สามารถทำได้โดยการป้อนแรงดันทดสอบ ที่โหนด V เอาต์พุตของวงจรในรูปแบบที่ ค.2.1 ของภาคผนวก ค.2 โดยไม่พิจารณาผลจากแรงดันทางค่านอินพุต

พิจารณาที่โหนด V

$$i_{\max} = g_{mc} V_a + g_{dc} V + g_{dd} V - g_{md} V_{cm} \quad (4.19)$$

เมื่อไม่พิจารณาผลจากแรงดันอินพุตจะได้

กำหนดให้

$$i_{\max} = (g_{dc} + g_{dd}) V$$

จากสมการจะได้

$$r_{out} = \frac{V}{i_{\max}} \quad (4.20)$$

จากสมการจะได้

$$r_{out} = \frac{1}{(g_{dc} + g_{dd})} \quad (4.21)$$

เมื่อ

- r_{out} คือ ค่าความต้านทานเอาต์พุตของวงจรหาค่าสูงสุด
- g_{dc} คือ ค่าความนำที่ขาเดรนของมอสทรานซิสเตอร์ M_c
- g_{dd} คือ ค่าความนำที่ขาเดรนของมอสทรานซิสเตอร์ M_d

กรณีกระแสอินพุตมีค่าเป็นลบ

ค่าความต้านทานอินพุตของวงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทาง จากวงจรเสมือนสำหรับสัญญาณขนาดเล็กในรูปแบบที่ ค.2.2 ของภาคผนวก ค.2 สำหรับการวิเคราะห์ค่าความต้านทานอินพุตทำได้โดยการป้อนแรงดันทดสอบ V โดยกำหนดให้กระแสอินพุตมีค่าเท่ากับกระแสเดรน i_{D13} โดยไม่พิจารณาผลจากแรงดันเอาต์พุต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พิจารณาที่โหนด V_1

$$i_{in} = \frac{g_{m13} g_{m14} g_{m15}}{g_{m15} + g_{m14} g_{m15}} V_1 \quad (4.22)$$

กำหนดให้

$$r_{in} = \frac{V_1}{i_{in}} \quad (4.23)$$

จะได้

$$r_{in} = \frac{g_{m15} + g_{m14} g_{m15}}{g_{m13} g_{m14} g_{m15}} \quad (4.24)$$

เมื่อ

r_{in} คือ ความต้านทานอินพุตของวงจรหาค่าสูงสุด
 g_{mj} คือ ค่าความนำของมอสทรานซิสเตอร์ M_j

ค่าความต้านทานเอาต์พุตของวงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบ
 สองทิศทาง

สำหรับการวิเคราะห์ค่าความต้านทานเอาต์พุต สามารถทำการ โดยการป้อนแรงดัน
 ทดสอบที่โหนด V ที่เอาต์พุตโดยไม่พิจารณาผลจากแรงดันทางด้านอินพุต
 พิจารณาที่โหนด V

$$i_{max} = g_{mc} V_a + g_{dc} V + g_{dd} V - g_{md} V_{cm} \quad (4.25)$$

เมื่อ ไม่พิจารณาผลจากแรงดันอินพุตจะได้

$$i_{max} = (g_{dc} + g_{dd}) V$$

กำหนดให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$r_{out} = \frac{V}{i_{max}} \quad (4.26)$$

จะได้

$$r_{out} = \frac{1}{(g_{dc} + g_{dd})} \quad (4.27)$$

เมื่อ r_{out} คือ ความต้านทานเอาต์พุตของวงจรหาค่าสูงสุด
 g_{dc} คือ ค่าความนำที่ขาเดรนของมอสทรานซิสเตอร์ M_c
 g_{dd} คือ ค่าความนำที่ขาเดรนของมอสทรานซิสเตอร์ M_d

4.3.3 การวิเคราะห์ผลตอบสนองความถี่ของวงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทาง

กรณีกระแสอินพุตมีค่าเป็นบวก

จากวงจรหาค่าสูงสุดในรูปแบบที่ 4.2 เป็นวงจรหาค่าสูงสุดซึ่งมีหลักการทำงานเป็นแบบขนาน ทำให้สามารถวิเคราะห์ผลตอบสนองความถี่ของวงจรพิจารณาที่มอสทรานซิสเตอร์ M_{11} , M_{12} , M_d และ M_c ซึ่งเป็นมอสทรานซิสเตอร์ที่ทำงานในช่วงการหาค่าสูงสุดในกรณีที่กระแสอินพุตมีค่าเป็นบวก $i_{in} > 0$ โดยไม่พิจารณามอสทรานซิสเตอร์ M_{13} และ M_d ดังแสดงในรูปแบบที่ ค.3.1 ของภาคผนวก ค.3 ซึ่งเป็นวงจรเสมือนสำหรับสัญญาณขนาดเล็กที่พิจารณาผลของตัวเก็บประจุสำหรับการวิเคราะห์ผลตอบสนองความถี่ในวงจรสมมูลในรูปแบบที่ ค.3.1 ในภาคผนวก ค.3 จะได้ความสัมพันธ์ของ i_{max} และ i_{in} ดังสมการที่ (4.28)

$$i_{max} = \frac{g_{mc} (g_{m12} + sC_{12})}{s^2 \left(\frac{C_{12}C_t - C_{12}^2}{g_{m11}g_{m12}} \right) + s \left(\frac{C_{12}g_{ma} + C_{12}g_{m11}}{g_{m11}g_{m12}} \right) + 1} g_{m11}g_{m12} \quad (4.28)$$

เมื่อทำการวิเคราะห์ค่าโพลาของสมการอันดับสองของวงจรดังแสดงการวิเคราะห์ในภาคผนวก ค.3 เขียนให้อยู่ในรูปของ $T_s + 1$ จะได้ค่าคงที่ทางเวลาดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$T_a = \frac{g_{ma} C_{l2} + g_{m11} C_{l2}}{g_{m11} g_{m12}} \quad (4.29)$$

$$T_b = \frac{C_{l1} + C_a + C_c}{g_{ma} + g_{m11}} \quad (4.30)$$

เมื่อ T_i คือค่าคงที่ทางเวลา ค่าความถี่คัตออฟ (cutoff Frequency) สามารถหาได้จาก

$$f_{cutoff} = \frac{1}{2\pi T_i} \quad (4.31)$$

จากผลการเขียนแบบการทำงานของวงจรค่าสูงสุดด้วยโปรแกรม PSPICE จะได้ $g_{m11} = 2.15 \times 10^{-4} \text{ A/V}$ $g_{m12} = 3.27 \times 10^{-4} \text{ A/V}$ $g_{ma} = 2.11 \times 10^{-4} \text{ A/V}$ $C_{l2} = 7.535 \times 10^{-15} \text{ F}$ จากการวิเคราะห์ค่าโพลของวงจรจะได้ค่าโพลเด่นจากสมการที่ (4.29) ผลตอบสนองทางความถี่ของวงจรจะมีค่าแบนด์วิธ ที่ประมาณ 78 MHz

กรณีกระแสอินพุตมีค่าเป็นลบ

จากวงจรในรูปที่ 4.3 สามารถวิเคราะห์ผลตอบสนองความถี่ของวงจรกรณีกระแสอินพุตมีค่าเป็นลบ $i_{in} < 0$ โดยพิจารณาที่มอสทรานซิสเตอร์ M_{14}, M_{15} และ M_d ดังรูปที่ ก.3.2 ในภาคผนวก ก.3 โดยพิจารณาที่โหนด V_1 กระแสอินพุต i_{in} จะมีค่าเท่ากับกระแสแตรนของมอสทรานซิสเตอร์ $M_{13} (i_{D13})$ สำหรับการวิเคราะห์ผลตอบสนองความถี่จากวงจรสมมูลในรูป ก.3.2 ในภาคผนวก ก.3 จะได้ความสัมพันธ์ของ i_{max} และ i_{in} ดังสมการที่ (4.32)

$$i_{max} = \frac{g_{md} (g_{m15} + sC_{l5})}{s^2 \left(\frac{C_{l5} C_r - C_{l5}^2}{g_{m14} g_{m15}} \right) + s \left(\frac{C_{l5}}{g_{m15}} \right) + 1} \quad (4.32)$$

เมื่อทำการวิเคราะห์ค่าโพลของสมการอันดับสองของวงจรดังแสดงการวิเคราะห์ในภาคผนวก ก.3 เขียนให้อยู่ในรูปของ $T_s + 1$ จะได้ค่าคงที่ทางเวลาดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$T_a = \frac{C_{15}}{g_{m15}} \quad (4.33)$$

$$T_b = \frac{C_{14} + C_d}{g_{m14}} \quad (4.34)$$

สำหรับการวิเคราะห์ค่าความถี่คัทออฟ (cutoff Frequency) ได้ดังสมการที่ (4.31) จากผลการเขียนแบบการทำงานของวงจรหาค่าสูงสุดด้วยโปรแกรม PSPICE จะได้ $g_{m14} = 5.50 \times 10^{-5} \text{ A/V}$ $g_{m15} = 9.91 \times 10^{-6} \text{ A/V}$ $C_{15} = 15.072 \times 10^{-15} \text{ F}$ ทำการวิเคราะห์ค่าโพลของวงจรจะได้ค่าโพลเด่นจากสมการที่ (4.39) ผลตอบสนองทางความถี่ของวงจรมีค่าแบนด์วิธ ประมาณ 20 MHz

4.4 ผลการเขียนแบบการทำงานของวงจรด้วยโปรแกรม PSPICE

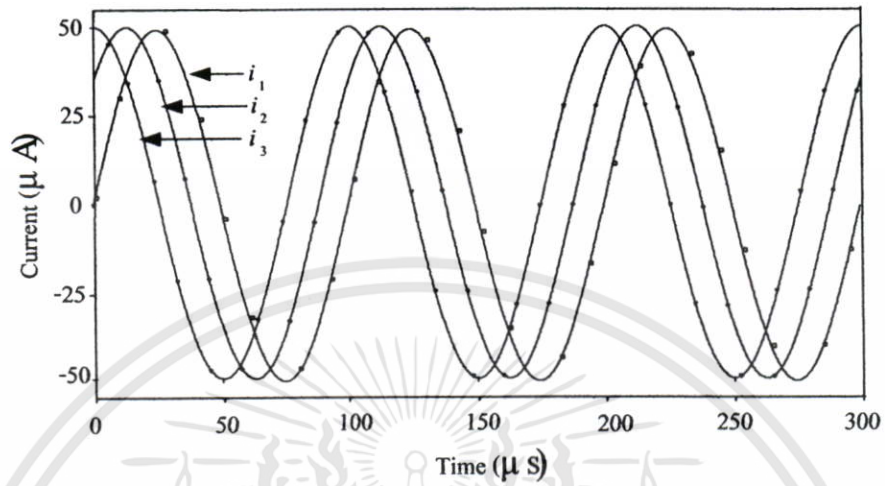
เพื่อทดสอบสมรรถนะการทำงานของวงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทาง ทำการทดสอบโดยการเขียนแบบการทำงานของวงจรในรูปที่ 4.1 ด้วยโปรแกรม PSPICE โดยใช้เทคโนโลยีทรานซิสเตอร์แบบซิมอส BSIM ขนาด $0.5 \mu\text{m}$ โดยค่าอัตราส่วนความกว้างและความยาวของแชนแนล (W/L) ของมอสทรานซิสเตอร์แต่ละตัวแสดงดังตารางที่ 4.1 และกำหนดให้แหล่งจ่ายไฟ V_{DD} เท่ากับ $+3 \text{ v}$, V_{EE} เท่ากับ -3 v แหล่งจ่ายกระแสไบแอส I_{B1} เท่ากับ $20 \mu\text{A}$ และ I_{B2} เท่ากับ $0.5 \mu\text{A}$

ตารางที่ 4.1 ความกว้างและความยาวแชนแนลของมอสทรานซิสเตอร์จากวงจรในรูปที่ 4.1

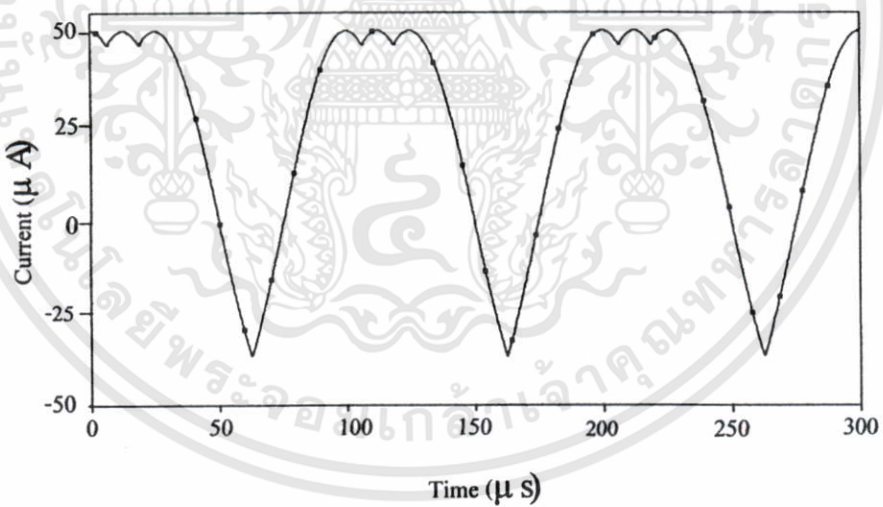
มอสทรานซิสเตอร์	W (μm)	L (μm)
$M_{n1}, M_{a}, M_{b}, M_{c}$	4	1
M_{n2}	8	1
M_{n3}	2	1
M_{n4}, M_{d}	4	2
M_{n5}	8	2

4.4.1 ผลการเลียนแบบการทำงานของสัญญาณกระแสอินพุต และกระแสเอาต์พุต

ในรูปที่ 4.3 และรูปที่ 4.4 แสดงสัญญาณกระแสอินพุต และกระแสเอาต์พุตของสัญญาณรูปคลื่นซายน์ และสัญญาณรูปคลื่นสามเหลี่ยมที่ได้จากวงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทางในวิทยานิพนธ์นี้ ส่วนในรูปที่ 4.5 แสดงสัญญาณกระแสอินพุต และกระแสเอาต์พุตโดยการป้อนสัญญาณรูปคลื่นสามเหลี่ยม 1 อินพุต และป้อนกระแสอินพุตค่าคงที่ 2 อินพุตจากผลการเลียนแบบการทำงานด้วยโปรแกรม PSPICE จากรูปที่ 4.3 เป็นผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรในรูปที่ 4.1 โดยป้อนสัญญาณอินพุต i_1 , i_2 และ i_3 เป็นรูปสัญญาณซายน์โดยแปรเปลี่ยนค่าความถี่เป็น 10 kHz, 50 kHz และ 100 kHz ที่มีขนาด -50 μA ถึง 50 μA และกำหนดสัญญาณอินพุตแต่ละตัวมีมูฟเฟส 0 องศา, 45 องศา, 90 องศาตามลำดับ ดังแสดงในรูปที่ 4.3(ก) และในรูปที่ 4.3(ข), 4.3(ค), 4.3(ง) เป็นกระแสเอาต์พุตที่ได้จากการป้อนความถี่ 10 kHz, 50 kHz และ 100 kHz ของสัญญาณกระแสอินพุต สำหรับรูปที่ 4.4 และรูปที่ 4.5 เป็นผลเลียนแบบการทำงานของวงจรในรูปที่ 4.1 โดยป้อนสัญญาณอินพุตเป็นรูปสามเหลี่ยม จากรูปที่ 4.4 เป็นการเลียนแบบการทำงานโดยป้อนสัญญาณอินพุต i_1 , i_2 และ i_3 เป็นรูปสัญญาณสามเหลี่ยมมีคาบเวลาเท่ากับ 100 μs และมีขนาดเท่ากับ -50 μA ถึง 50 μA แต่หน่วงเวลาให้ห่างกัน 10 μs ดังแสดงในรูปที่ 4.4(ก) และในรูปที่ 4.4(ข) เป็นกระแสเอาต์พุตของวงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทาง สำหรับรูปที่ 4.5 เป็นผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรในรูปที่ 4.1 โดยกำหนดให้กระแสอินพุต i_1 ป้อนสัญญาณอินพุตเป็นรูปคลื่นสามเหลี่ยมที่มีขนาด -50 μA ถึง 50 μA และช่วงคาบของสัญญาณมีค่าเท่ากับ 100 μs กระแสอินพุต i_2 , i_3 เป็นค่ากระแสคงที่มีค่าเท่ากับ -25 μA ดังแสดงในรูปที่ 4.5(ก) และในรูปที่ 4.5(ข) เป็นกระแสเอาต์พุตสูงสุด

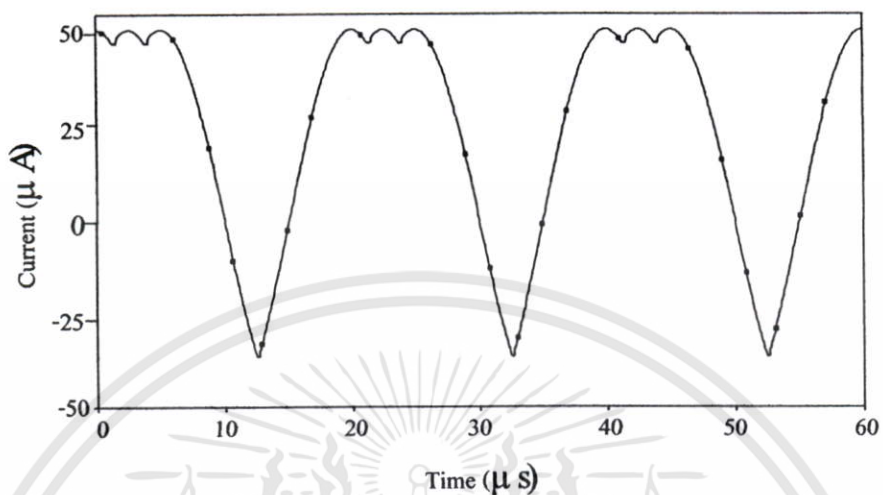

(ก) กระแสอินพุต i_1 , i_2 และ i_3

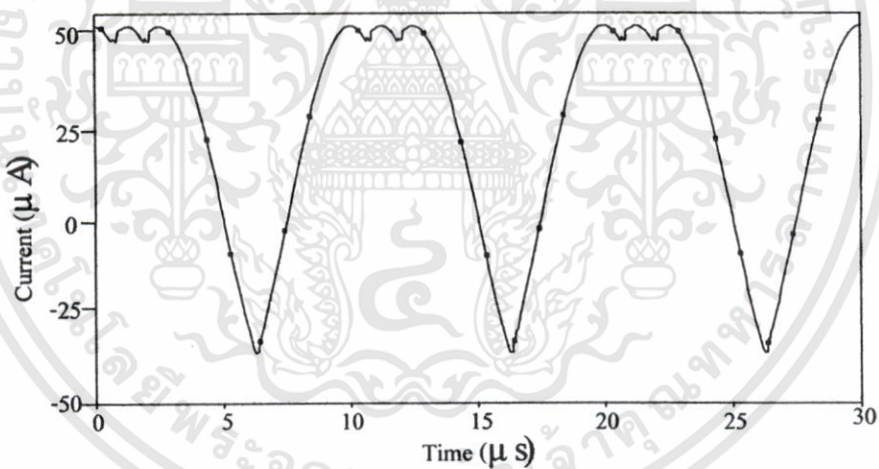

(ข) กระแสเอาต์พุตสูงสุดที่ความถี่ 10 kHz

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

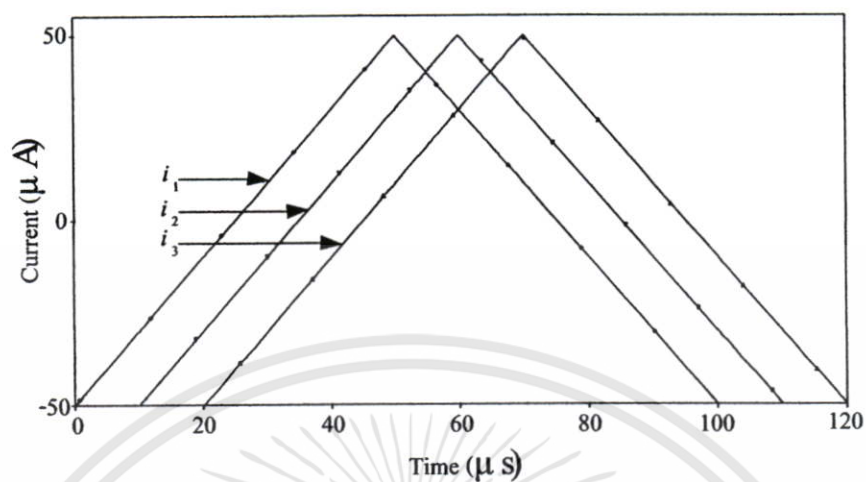
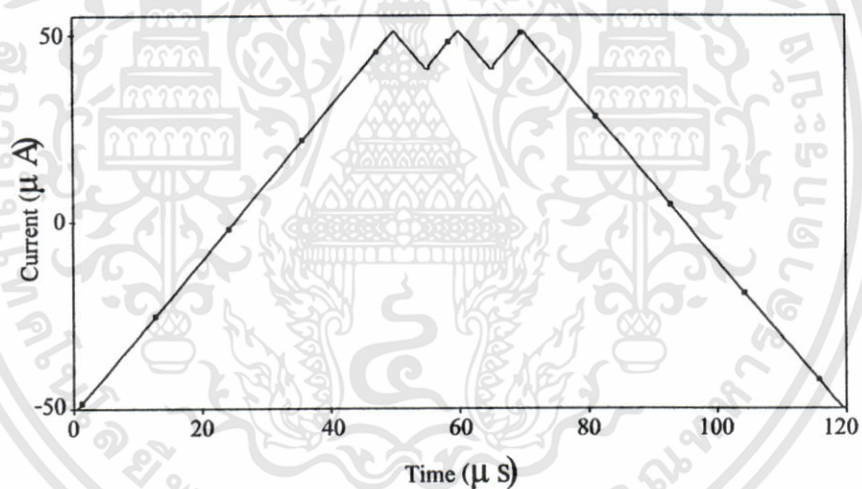
(ค) กระแสเอาต์พุตสูงสุดที่ความถี่ 50 kHz

(ง) กระแสเอาต์พุตสูงสุดที่ความถี่ 100 kHz

รูปที่ 4.3 ผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรต่อสัญญาณรูปคลื่นไซน์ที่ความถี่ 10 kHz ,50 kHz และ 100 kHz

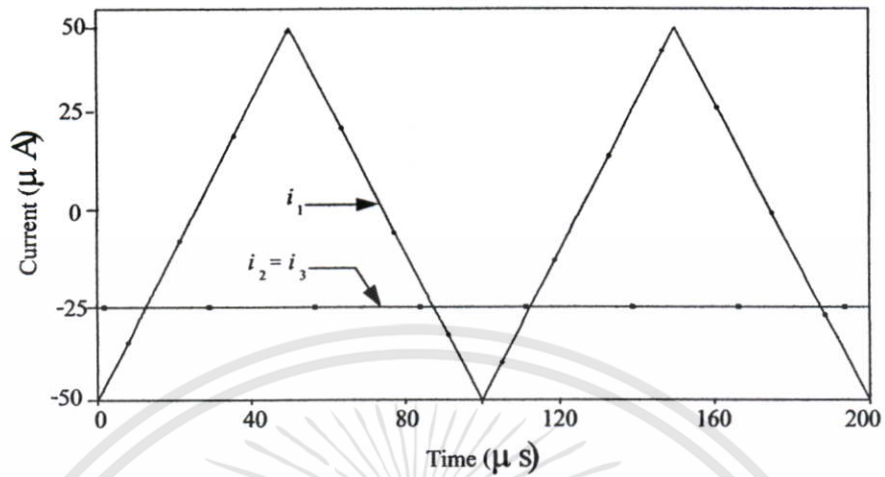
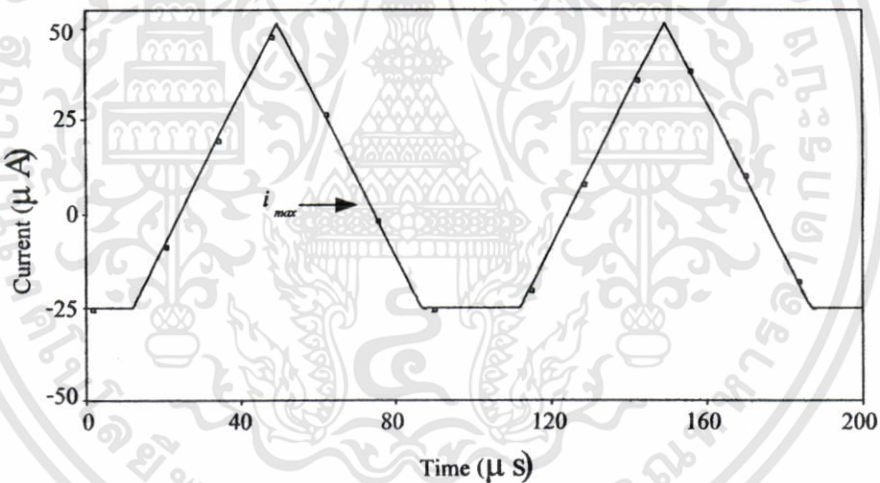
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ก) กระแสอินพุต i_1 , i_2 และ i_3

(ข) กระแสเอาต์พุตสูงสุด

รูปที่ 4.4 ผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรที่นำเสนอ เมื่อ $n=3$ โดยป้อนกระแสอินพุตเป็นสัญญาณรูปคลื่นสามเหลี่ยม

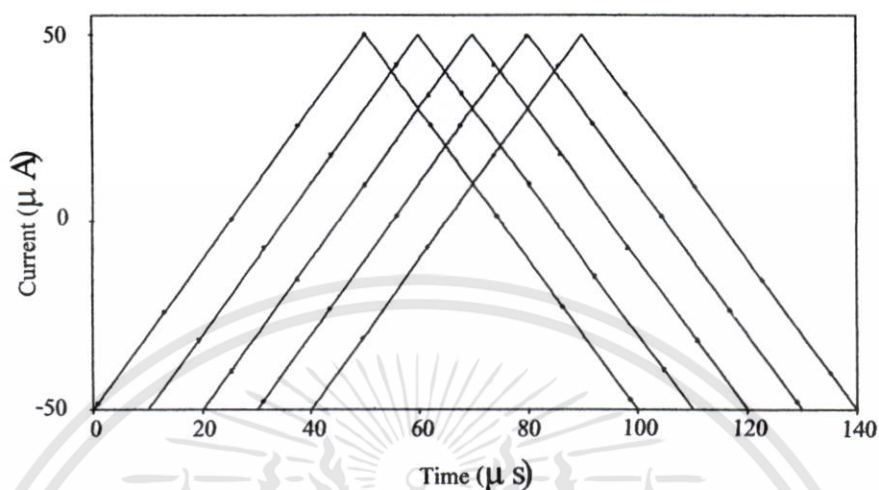
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ก) กระแสอินพุต i_1 , i_2 และ i_3

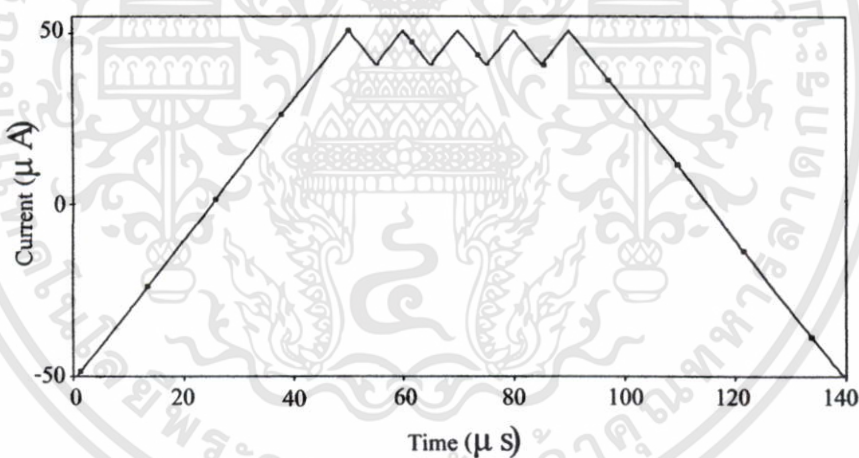
(ข) กระแสเอาต์พุตสูงสุด

รูปที่ 4.5 ผลการเขียนแบบการทำงานของวงจรที่นำเสนอ เมื่อ $n=3$ โดยป้อนกระแสอินพุต i_1 เป็น สัญญาณรูปคลื่นสามเหลี่ยม i_2 และ i_3 เป็นค่ากระแสคงที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

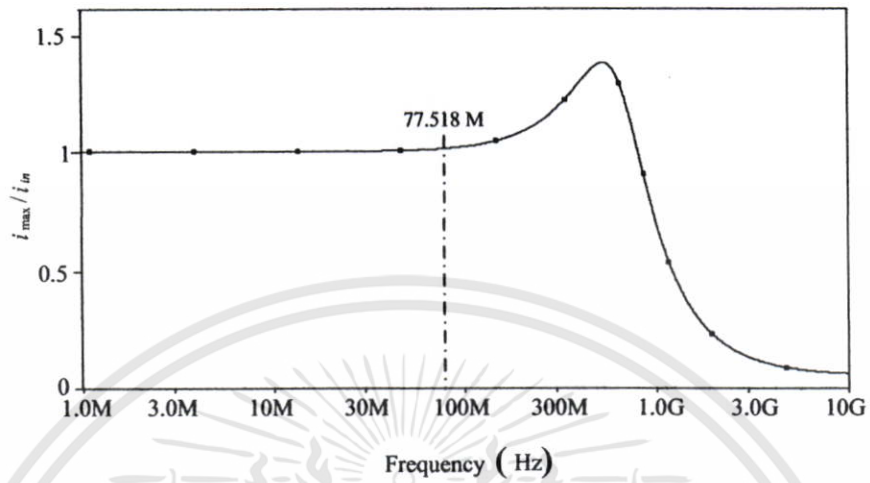

(ก) กระแสอินพุต 5 อินพุต

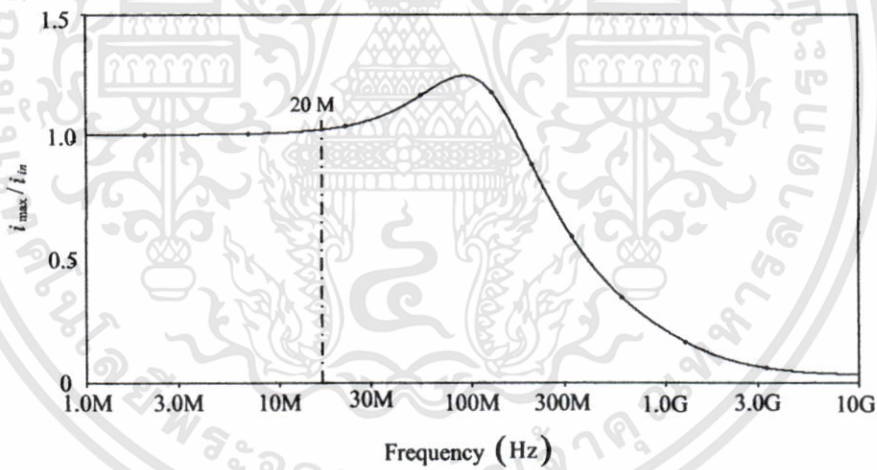

(ข) กระแสเอาต์พุตสูงสุด

รูปที่ 4.6 ผลเลียนแบบการทำงานของวงจรเมื่อกำหนดกระแสอินพุตเท่ากับ 5 อินพุตโดยป้อนสัญญาณ อินพุตเป็นรูปคลื่นสามเหลี่ยมที่มีขนาด $-50 \mu\text{A}$ ถึง $50 \mu\text{A}$ และช่วงคาบของสัญญาณมีค่าเท่ากับ $100 \mu\text{s}$

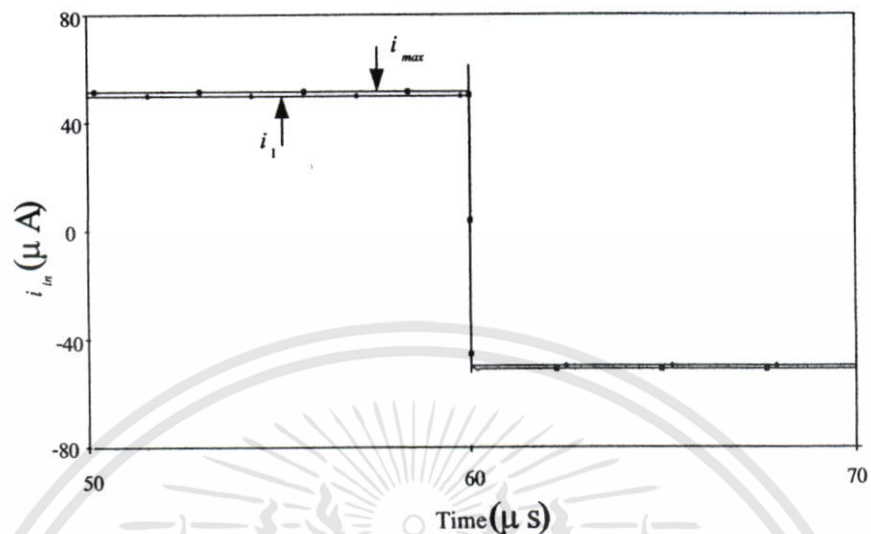
(ก) ผลตอบสนองความถี่ของวงจรหาค่าสูงสุดกรณีอินพุตมีค่าเป็นบวก

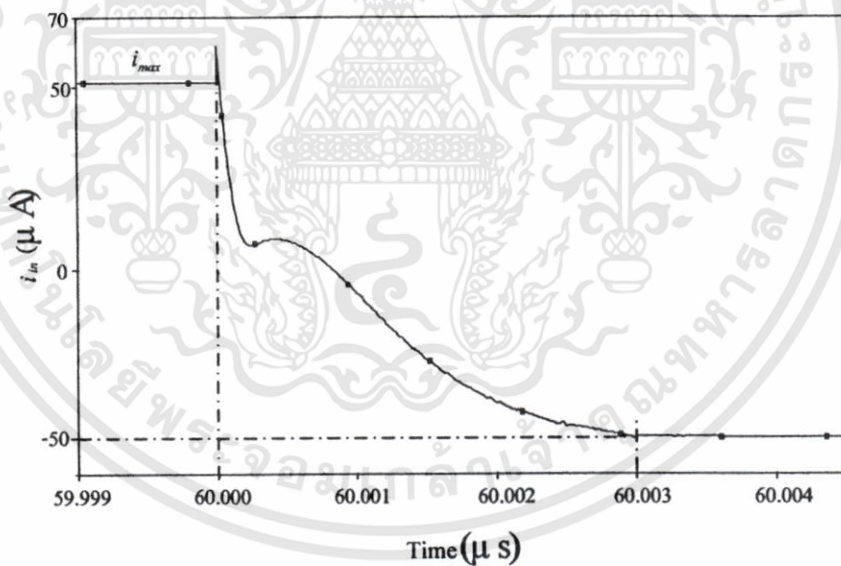
(ข) ผลตอบสนองความถี่ของวงจรหาค่าสูงสุดกรณีอินพุตมีค่าเป็นลบ

รูปที่ 4.7 ผลตอบสนองความถี่ของวงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ก) กระแสเอาต์พุตสูงสุดเมื่อเทียบกับกระแสอินพุตสูงสุด

(ข) ผลการทดสอบการหน่วงเวลาของวงจรค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทาง

รูปที่ 4.8 ผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรต่อสัญญาณขึ้นบันได

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4.2 ผลตอบสนองความถี่ของวงจร

ในรูปที่ 4.7 เป็นการแสดงผลตอบสนองความถี่ของวงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทาง ทำการทดสอบด้วยโปรแกรม PSPICE โดยป้อนกระแสสัญญาณอินพุตสูงสุดเพียงสัญญาณเดียว จากรูปที่ 4.7 (ก) เป็นผลตอบสนองความถี่ของวงจรกรณีกระแสอินพุตมีค่าเป็นบวกจะได้ผลตอบสนองความถี่ของวงจรมีค่าแบนด์วิธประมาณ 78 MHz ส่วนในรูปที่ 4.7 (ข) เป็นผลตอบสนองความถี่ของวงจรกรณีกระแสอินพุตมีค่าเป็นลบมีค่าแบนด์วิธประมาณ 20 MHz

4.4.3 ผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรต่อสัญญาณขั้นบันได

รูปที่ 4.8 เป็นผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรต่อสัญญาณขั้นบันไดโดยป้อนกระแสสัญญาณอินพุต i_1 เป็นสัญญาณขั้นบันไดขนาดเท่ากับ $-50\mu\text{A}$ ถึง $50\mu\text{A}$ จากผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรจะได้กระแสเอาต์พุต i_{max} ซึ่งเป็นค่ากระแสเอาต์พุตสูงสุดดังรูปที่ 4.8 (ก) ส่วนในรูปที่ 4.8 (ข) เป็นผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรในรูปที่ 4.2 เพื่อทำการทดสอบการหน่วงเวลาของการหาค่ากระแสสูงสุด จากผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรที่ออกแบบมีค่าหน่วงเวลาประมาณ 3 ns

4.4.4 ผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรต่อสัญญาณกระแสอินพุตค่าคงที่สามอินพุต

จากวงจรในรูปที่ 4.1 ได้ทำการทดสอบวงจรโดยการป้อนสัญญาณกระแสอินพุตเป็นค่าคงที่ตามตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 การทดสอบวงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทาง

เงื่อนไขการทดสอบวงจร	i_1 (μA)	i_2 (μA)	i_3 (μA)	i_{max} (μA)
กระแสอินพุตสูงสุดมีค่าเป็นบวก	50 μA	30 μA	-10 μA	50.95 μA
กระแสอินพุตสูงสุดมีค่าเป็นลบ	-50 μA	-40 μA	-30 μA	-30.72 μA

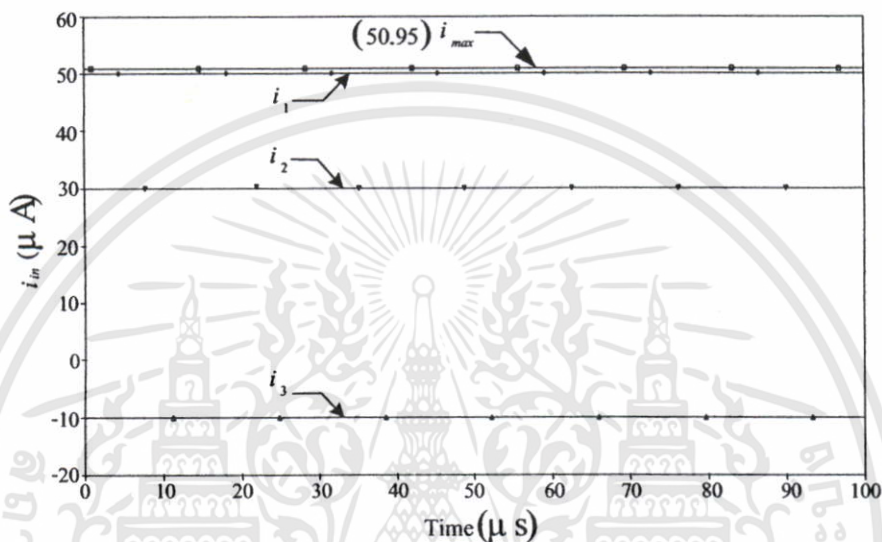
จากผลของการทดสอบของวงจร ค่าความผิดพลาดของกระแสเอาต์พุตที่มีต่อกระแสอินพุตสูงสุดของวงจร เมื่อคิดเป็นเปอร์เซ็นต์จะมีค่าเท่ากับ

$$\%E = \left(1 - \frac{i_{max}}{i_{in}} \right) \times 100$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อ $\mathcal{E}$ คือ ค่าความผิดพลาดของวงจร
 i_{max} คือ กระแสเอาต์พุตของวงจร
 i_{in} คือ กระแสอินพุตสูงสุดของวงจร

เงื่อนไขการทดสอบวงจรกรณีกระแสอินพุตสูงสุดมีค่าเป็นบวก

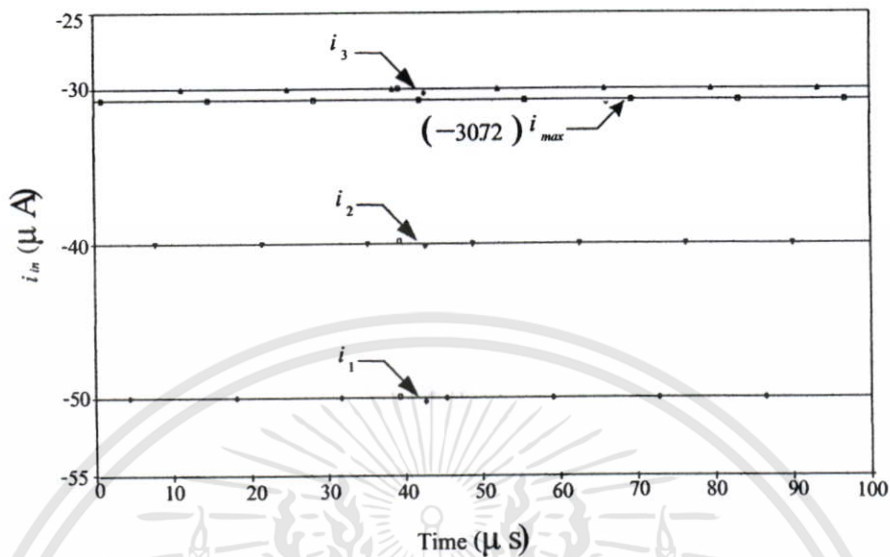
รูปที่ 4.9 ผลการเขียนแบบการทำงานของวงจรกรณีกระแสอินพุตสูงสุดมีค่าเป็นบวก

จากผลการเขียนแบบการทำงานของวงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทางในรูปที่ 4.9 สามารถวิเคราะห์ค่าความผิดพลาดของกระแสเอาต์พุตที่มีต่อกระแสอินพุต เมื่อคิดเป็นเปอร์เซ็นต์จะมีค่าเท่ากับ

$$\% \mathcal{E} = \left(1 - \frac{50.95 \mu A}{50 \mu A} \right) \times 100 = -1.9$$

เพราะฉะนั้นค่าความผิดพลาดของกระแสเอาต์พุตที่มีต่อกระแสอินพุต ในกรณีกระแสอินพุตสูงสุดมีค่าเป็นบวก เมื่อคิดเป็นเปอร์เซ็นต์จะมีค่าเท่ากับ -1.9

เงื่อนไขการทดสอบวงจรกรณีกระแสอินพุตสูงสุดมีค่าเป็นลบ

รูปที่ 4.10 ผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรถ้ากระแสอินพุตสูงสุดมีค่าเป็นลบ

จากผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรถ้ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทางในรูปที่ 4.10 สามารถวิเคราะห์ค่าความผิดพลาดของกระแสเอาต์พุตที่มีต่อกระแสอินพุต เมื่อคิดเป็นเปอร์เซ็นต์จะมีค่าเท่ากับ

$$\% \mathcal{E} = \left(1 - \frac{(-30.72 \mu \text{ A})}{(-30 \mu \text{ A})} \right) \times 100 = -2.4$$

เพราะฉะนั้นค่าความผิดพลาดของกระแสเอาต์พุตที่มีต่อกระแสอินพุต ในกรณีกระแสอินพุตสูงสุดมีค่าเป็นลบ เมื่อคิดเป็นเปอร์เซ็นต์จะมีค่าเท่ากับ -2.4

4.5 บทสรุป

วงจรถ้าสูงสุดสำหรับสัญญาณกระแสที่นำเสนอในวิทยานิพนธ์นี้ โครงสร้างของวงจรประกอบด้วยวงจรถ้าสูงสุดทิศทางเดียวกับวงจรถ้าต่ำสุด ซึ่งมีการประมวลผลแบบขนาน และทำงานในช่วงนำกระแสเต็มตัวจากการวิเคราะห์สมรรถนะการทำงานของวงจร และผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรด้วยโปรแกรม PSPICE พบว่าสมรรถนะการทำงานของวงจรขึ้นอยู่กับค่า W/L ของมอสทรานซิสเตอร์ ซึ่งจากผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรถ้านำเสนอเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในวิทยานิพนธ์นี้สามารถรองรับกับจำนวนสัญญาณกระแสอินพุตได้หลายสัญญาณอินพุต และยังสามารถรับสัญญาณอินพุตได้สองทิศทางทั้งกระแสบวกและกระแสลบ วงจรที่นำเสนอนี้มีประสิทธิภาพ และความเร็วในการทำงานที่สูงตลอดจนให้ค่าความแม่นยำในการทำงานที่ดีเหมาะสมที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการประมวลผลสัญญาณทางแอนะล็อก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

การประยุกต์ใช้งานของวงจรหาค่าสูงสุด

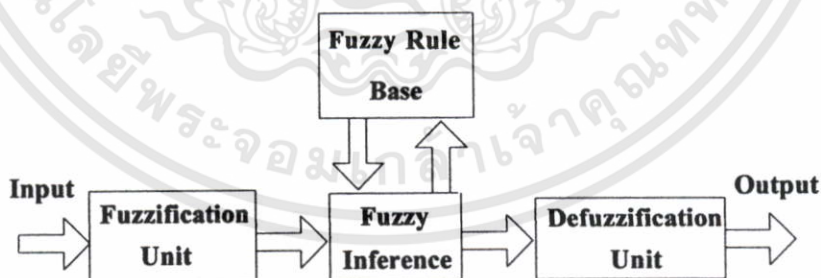
5.1 กล่าวนำ

วงจรหาค่าสูงสุดสำหรับสัญญาณแอนะล็อก เป็นวงจรหนึ่งที่มีการประยุกต์ใช้งานอย่างกว้างขวาง เช่น การประมวลผลสัญญาณทางแอนะล็อก การประมวลผลสัญญาณภาพ และการควบคุมแบบฟัซซี สำหรับในบทนี้จะกล่าวถึงตัวอย่างการใช้งานวงจรหาค่าสูงสุด สำหรับตัวควบคุมแบบฟัซซี

5.2 ตัวอย่างการประยุกต์ใช้งาน

จากรูปที่ 5.1 [12] แสดงโครงสร้างของตัวควบคุมแบบฟัซซี ซึ่งประกอบด้วย 4 หน่วยคือ

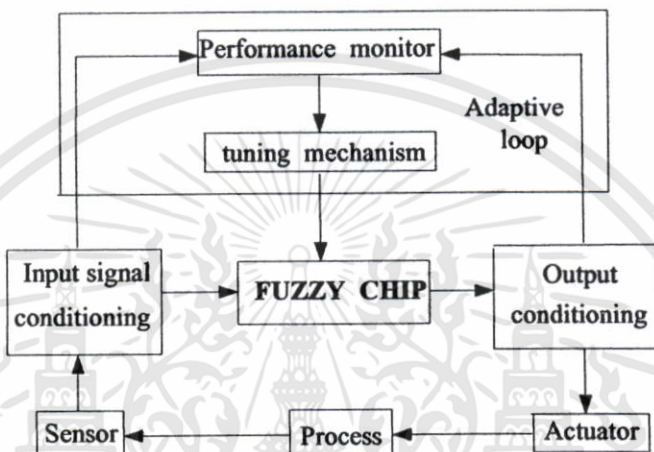
1. หน่วยฟัซซีฟิเคชัน (Fuzzification Unit) ทำหน้าที่แปลงตัวแปรอินพุตให้เป็นตัวแปรฟัซซี
2. หน่วยอินเฟอเรนซ์ (Fuzzy Inference) ทำหน้าที่หาค่าเอาต์พุตของระบบฟัซซีจากค่าตัวแปรอินพุตฟัซซี
3. ฐานการควบคุมฟัซซี (Fuzzy Rule Base) กำหนดรูปแบบของกฎการควบคุม
4. หน่วยดีฟัซซีฟิเคชัน (Defuzzification Unit) ทำหน้าที่แปลงตัวแปรเอาต์พุต ให้เป็นเอาต์พุตของตัวควบคุม

รูปที่ 5.1 โครงสร้างของตัวควบคุมแบบฟัซซี

จากรูปที่ 5.2 แสดงสภาพแวดล้อมการทำงานของตัวควบคุมแบบฟัซซีชนิดอะแดปทีฟออนไลน์ (An on-line adaptive fuzzy controller) โดยใช้เทคโนโลยีของซิมูเลชันการออกแบบตัวควบคุมแบบฟัซซีถูกออกแบบให้ใช้เทคนิคการดำเนินการในรูปแบบผสมกันทั้งสัญญาณเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แอนะล็อกคือโหมคกระแสและสัญญาณแบบดิจิตอล เพื่อให้ตัวควบคุมสามารถปรับค่าพารามิเตอร์ที่ใช้ในการควบคุมกระบวนการได้เมื่อสภาวะของกระบวนการมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่คงที่ และสามารถต่อร่วมกับอุปกรณ์ทั้งที่เป็นแบบแอนะล็อก และแบบดิจิตอลได้ ซึ่งสามารถทำควบคุมกระบวนการได้ทั้งจากผู้ใช้งาน (Manual Control) และการควบคุมแบบอัตโนมัติ (Automatic Control)

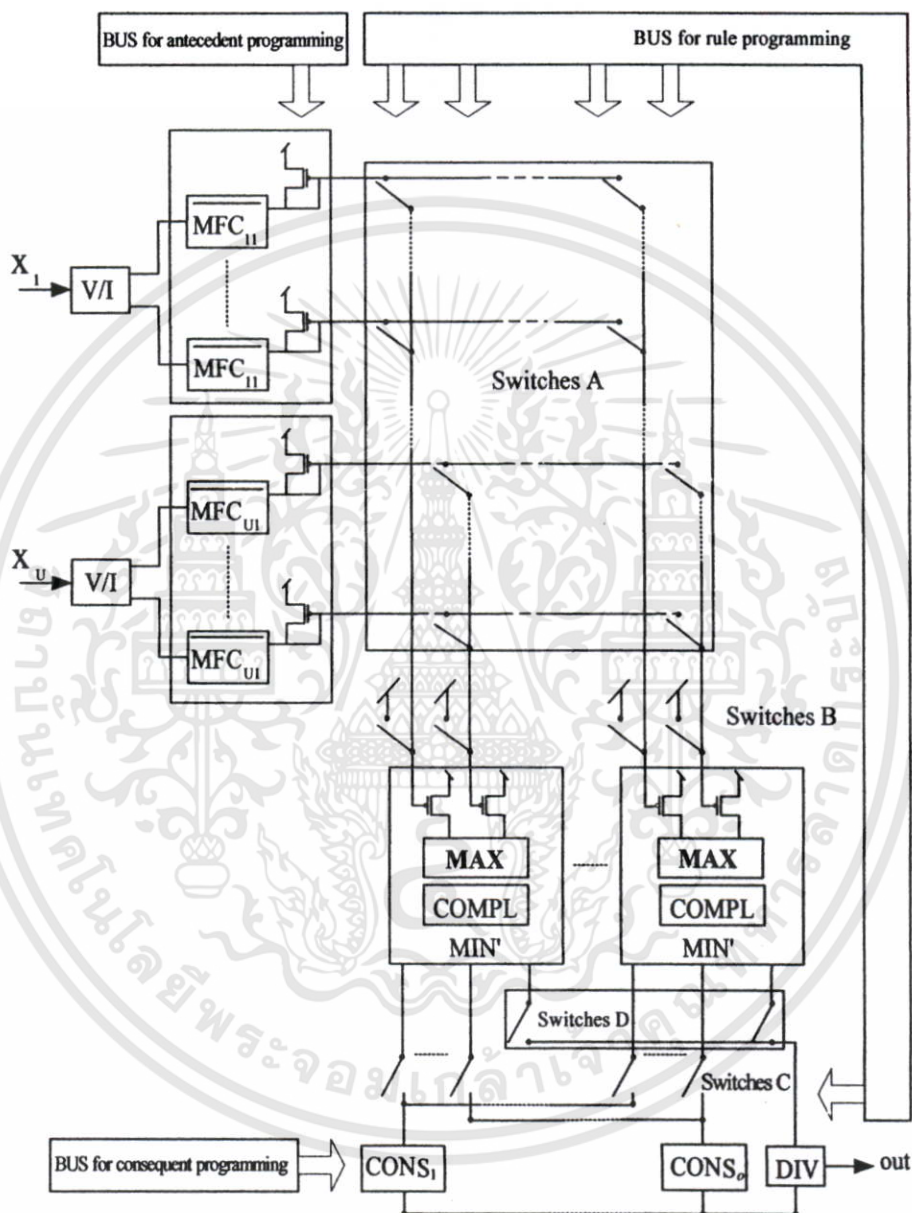

รูปที่ 5.2 สภาพแวดล้อมการทำงานของตัวควบคุมแบบฟัซซีชนิดอะแดปทีฟออนไลน์

จากรูปที่ 5.3 แสดงสถาปัตยกรรมแบบคล้ายเมตริกซ์ของชิปฟัซซีชนิดโปรแกรมได้สำหรับตัวควบคุมแบบฟัซซีชนิดหลายอินพุต โดยมีส่วนของวงจรแปลงแรงดันเป็นกระแส (Voltage-to-Current : V/I) ทำหน้าที่เปลี่ยนสัญญาณอินพุตที่อยู่ในโหมคแรงดันให้เป็นโหมคกระแสก่อนเข้าสู่หน่วยฟัซซีฟิเคชันเพื่อแปลงค่าสัญญาณอินพุต X_1 ถึง X_n ให้เป็นค่าแปรฟัซซีโดยการสังเคราะห์ฟังก์ชันการเป็นสมาชิกของฟัซซีเซต (Membership Function Circuit : MFC) ส่วนฐานการควบคุมของฟัซซีจะใช้การประมวลผลสัญญาณดิจิตอล ทั้งนี้เพื่อความสะดวกและความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนกฎในหน่วยอินเฟอร์เรนซ์จะทำหน้าที่หาค่าเอาต์พุตของระบบฟัซซีโดยการประยุกต์ใช้วงจรหาค่าสูงสุด (MAX) ซึ่งเป็นวงจรที่มีการประมวลผลทางสัญญาณแอนะล็อกเพื่อเพิ่มความเร็วในการทำงานให้แก่ตัวควบคุม ในส่วนของวงจรแปลงสัญญาณแอนะล็อก (Digital-to-Analog Converter : D/A) จะใช้หลักการของวงจรสะท้อนกระแสทำงานร่วมกับสวิตช์ต่างๆ (Switches)

การประยุกต์ใช้งานวงจรหาค่าสูงสุดที่ใช้ในหน่วยอินเฟอร์เรนซ์ของตัวควบคุมดังรูปที่ 5.3 จะเห็นได้ว่าวงจรหาค่าต่ำสุดสามารถออกแบบได้โดยการประยุกต์ใช้วงจรหาค่าสูงสุดทำงานร่วมกับวงจรคอมพลิเมนต์ (Complement : COMP) ดังรูป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.3 สถาปัตยกรรมแบบคล้ายเมตริกซ์ของชิปฟัซซีชนิด โปรแกรมได้สำหรับการใช้งานทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะแนวทางการวิจัยและพัฒนา

6.1 บทสรุป

จากหลักการทำงานของวงจรหาค่ากระแสสูงสุดชนิดหลายอินพุตแบบสองทิศทางที่มีการประมวลผลแบบขนาน และมีการทำงานในช่วงนำกระแสอิมิตัวโดยใช้ทรานซิสเตอร์แบบซิมอส โครงสร้างของวงจรที่ออกแบบเป็นวงจรขยายคลาส AB เพื่อเป็นการเพิ่มความเร็วในการทำงานที่สูงขึ้น โดยลดผลช่วงเวลาดำเนินการทำให้ความถี่ของสัญญาณเอาต์พุตต่ำ สามารถรองรับกับจำนวนสัญญาณกระแสอินพุตได้หลายสัญญาณอินพุต และยังสามารถรับสัญญาณอินพุตได้สองทิศทางทั้งกระแสบวกและกระแสลบ วงจรมีขนาดเล็กใช้อุปกรณ์น้อยไม่ยุ่งยากในการออกแบบสะดวกต่อการประยุกต์ใช้งาน จากผลเลียนแบบการทำงานของวงจรด้วยโปรแกรม PSPICE แสดงถึงช่วงปฏิบัติการและยืนยันความถูกต้องในการทำงานของวงจรที่ออกแบบเป็นไปตามหลักการที่นำเสนอ

6.2 ข้อเสนอแนะแนวทางการวิจัยและพัฒนา

วงจรที่มีหลักการทำงานในลักษณะหาค่าสูงสุดมีการประยุกต์ใช้งานอย่างกว้างขวางในด้านการประมวลผลสัญญาณทางด้านแอนะล็อก การประมวลผลสัญญาณภาพ วงจรหาค่าสูงสุดมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องแต่เดิมนั้นวงจรหาค่าสูงสุดถูกคิดค้นและสร้างขึ้นนั้นมีการทำงานอยู่ในโหมดแรงดันและโหมดกระแส เมื่อพิจารณาวงจรที่ทำงานในโหมดแรงดันซึ่งจะถูกสร้างบนพื้นฐานของออปแอมป์ (OPamp) นั้นหมายถึงวงจรที่ซับซ้อนและมีขนาดใหญ่ยังผลให้ความเร็วในการทำงานและผลตอบสนองทางความถี่ถูกจำกัดด้วยตัวของวงจรงเองและสูญเสียพลังงานมากซึ่งไม่เหมาะสมที่จะนำมาทำเป็นวงจรรวม ดังนั้นในปัจจุบันผู้ที่คิดค้นออกแบบวงจรงจึงพยายามที่จะออกแบบวงจรของคนให้อยู่ในลักษณะการทำงานในโหมดกระแสเพราะวงจรที่ทำงานในโหมดกระแสจะมีผลตอบสนองทางความถี่และช่วงปฏิบัติการที่กว้างอีกทั้งยังมีขนาดเล็กและการสูญเสียพลังงานที่ต่ำกว่าเมื่อเทียบกับวงจรที่มีลักษณะการทำงานที่เหมือนกันแต่อยู่ในโหมดแรงดันสำหรับวงจรหาค่าสูงสุดที่นำเสนอในวิทยานิพนธ์นี้สามารถรับสัญญาณกระแสอินพุตได้ทั้งบวกและลบได้ในสองทิศทาง ซึ่งการใช้เทคโนโลยีทรานซิสเตอร์แบบซิมอสจะมีข้อเสียเนื่องจากการเปลี่ยนสถานะการทำงานจากช่วงนำกระแสอิมิตัวเป็นช่วงนำกระแสไม่อิมิตัวของมอสทรานซิสเตอร์จะเกิดปัญหาทางด้านความเร็วและความถูกต้องในการทำงานของวงจรง

เอกสารอ้างอิง

- [1] Liu L., LiZ. and Shi B., " A multi-Input fuzzy processor for pattern recognition " , 4 th Internationa Conference on Solid-State and Integrated Circuit Technology 24-28 Oct.,pp.112-114,1994.
- [2] I.Batruone, J.L. Huertas A.Bariga, and S.Sanchez-Solano, " Cureent-mode multiple-input Max circuit", Electronic Lett., vol.30,no.9,pp.678-680,1994
- [3] T. Inoue, F . Ueno, T. Motomura, O. Setoguchi , R. Matsuo , " New High-speed analogue max and min circuits using OTA-Based bouned-difference operations , " Electronics Lett., vol. 27, no. 12, 1991, pp.1034-1035
- [4] Ion E. Opris , " Rail-to-Rail Multiple-Input Min/Max Circuit , " IEEE Trans. On Circuit and Systems-part II, vol. 45, no. 1, pp. 137-140., Jan.1998
- [5] C.-Y . Hunang, B-D. Liu, "Current-mode multiple input maximum circuit for fuzzy logic Controllers," Electronics Lett., vol. 30, no.23, 1999, pp. 1038-1040
- [6] C-Y. Huang , C-J. Wang , and B-D.Liu , " Modular Current-mode Multiple Input Minimum Circuit For Fuzzy Logic Controllers " , Electronic Lett ., vol.no. 12 , pp. 1067-1069 , 1996
- [7] ธวัชชัย นิมพาลี , " วงจรหาค่าสูงสุดและต่ำสุดความเร็วสูงแบบสองอินพุต " วิทยานิพนธ์ วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า บัณฑิตวิทยาลัย , สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง , 2544
- [8] พรชัย หลายพสุ , " วงจรหาค่าสูงสุดและต่ำสุดชนิด 2 อินพุตสำหรับการอินฟอเรนซ์แบบ ฟัซซี่ " วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า บัณฑิต วิทยาลัย , สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- [9] David A. Johns , Ken Matin. Analog Integrated Circuit Design . John Wiely&Sons , Inc.1997
- [10] วันชัย รวีรุจา " การออกแบบและสังเคราะห์วงจรมัลติอินพุตฟังก์ชัน โดยใช้หลักการวงจร -รวม " วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า บัณฑิต -วิทยาลัย , สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง , 2535
- [11] C.Pojanasuwanchai, C.Wangwiwattana, A.Chaikla, V.Riewruja, P.Julsereewong, " Fuzzy Multiple-Input Maximum Circuit in current-mode", SICE Annual Conference in Fukui, Japan, pp.571-575, 2003.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการวิจัยเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- [12] I. Baturone, S. Sanchez-Solano, A. Barriga, and J.L. Huertas, "Flexible Fuzzy Controller Using Mixed-Signal Current-Mode Techniques" 6 th IEEE Int. Conference on Fuzzy Systems (FUZZIEEE 97), Barcelona, July 1997.
- [13] ยศ เมตตาสีทธิกร, ประเมษฐ์ ประนายนันทน์, วรณดี เพชรมณีล้ำค่า และ วันชัย รวีรุจา, " วงจรหาค่าสูงสุด ค่ากลางและค่าต่ำสุดชนิด 3 อินพุตสำหรับสัญญาณกระแส ", การประชุมทางวิชาการมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 43 , หน้า 174-181 , ปี 2548
- [14] G-J. Yu, B-D.Liu , and C-Y.Huang , " Bi-directional Current-mode Input Maximum Circuit", Proc.Of AP-ASIC 2000, pp.41-44, 2001
- [15] T. Chimpalee , V. Riewruja , A. Chaikla , and S.Supaph , " A High-speed Max/Min Circuit " Proceedings of the KACC 2000(Abstract Book), Korea, pp.513, Oct. 2000.
- [16] S. I. Liu , P. Chen , C. Y. Chen , and J. G. Hwu , " Analog Maximum , Median and Minimum Circuit" IEEE International Symposium on Circuit and system , Hong Kong , pp.257-259, 1997

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$K = \frac{K_p W}{2L} \quad (ก.2)$$

ส่วนค่าพารามิเตอร์ g_m และ g_d ดังสมการ (ก.3) และสมการ (ก.4) ตามลำดับ

$$g_m = \frac{\partial i_D}{\partial v_{GS}} = K(v_{GS} - V_T) \quad (ก.3)$$

หรือ

$$g_m = \sqrt{K} \quad (ก.4)$$

$$g_d = \lambda i_D \quad (ก.5)$$

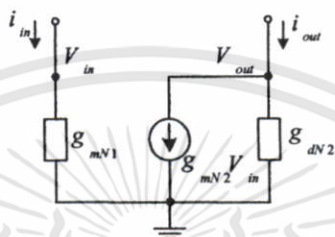

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข

ข.1 การวิเคราะห์ค่าความต้านทานของวงจรสะท้อนกระแส

สำหรับการวิเคราะห์ค่าความต้านทานอินพุต และค่าความต้านทานเอาต์พุตของวงจรสะท้อนกระแส ทำได้โดยการแทนวงจรด้วยวงจรเสมือนสำหรับสัญญาณขนาดเล็กโดยไม่พิจารณาผลของตัวเก็บประจุดังรูปที่ ข.1

รูปที่ ข.1 วงจรเสมือนสำหรับสัญญาณขนาดเล็ก สำหรับวิเคราะห์ค่าความต้านทานของวงจรสะท้อนแรงแ็นมอส

1. ค่าความต้านทานอินพุต

จากรูปที่ ข.1 การวิเคราะห์ค่าความต้านทานอินพุตของวงจรสะท้อนแรงแ็นมอสสามารถทำได้โดยการป้อนแรงดันทดสอบ V_{in} ที่อินพุตโดยไม่พิจารณาผลจากแรงดันเอาต์พุต จากนั้นพิจารณาค่าของกระแสที่ไหลเข้าไปยังอินพุต V_{in} ด้วยการใช้กฎกระแสของเคอร์ชอฟ (Kirchoff's Current Law) จะได้

กำหนดให้

$$r_{in} = \frac{V_{in}}{i_{in}} \quad (ข.1)$$

จากรูปที่ ข.1 จะได้

$$V_{in} = i_{in} g_{mN1} \quad (ข.2)$$

จากสมการ (ข.1) และสมการ (ข.2) จะได้ค่าความต้านทานอินพุตของวงจรสะท้อนแรงแ็นมอสคือ

$$r_{in(N)} = g_{mN1} \quad (\text{ข.3})$$

กำหนดให้ $r_{in(N)}$ คือ ค่าความต้านทานอินพุตของวงจรสะท้อนกระแสเอ็นมอส

2. ค่าความต้านทานเอาต์พุต

จากรูปที่ ข.1 ทำการวิเคราะห์ค่าความต้านทานเอาต์พุตโดยการป้อนแรงดันทดสอบ V_{out} โดยไม่พิจารณาผลอันเนื่องมาจากแรงดันทางด้านอินพุต

กำหนดให้

$$r_{out} = \frac{V_{out}}{i_{out}} \quad (\text{ข.4})$$

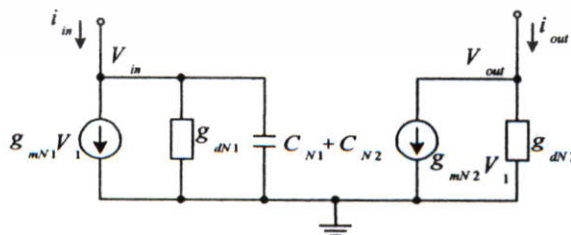
จากรูปที่ ข.1 พิจารณาที่ โหนด V_{out} จะได้ค่าความต้านทานเอาต์พุตของวงจรสะท้อนกระแสเอ็นมอส คือ

$$r_{out(N)} = \frac{1}{g_{dN2}} \quad (\text{ข.5})$$

กำหนดให้ $r_{out(N)}$ คือค่าความต้านทานเอาต์พุตของวงจรสะท้อนกระแสเอ็นมอส

ข.2 การวิเคราะห์ผลตอบสนองความถี่ของวงจรสะท้อนกระแส

การวิเคราะห์ผลตอบสนองความถี่ของวงจรสะท้อนกระแส ทำได้โดยการแทนวงจรด้วย วงจรเสมือนสำหรับสัญญาณขนาดเล็ก โดยพิจารณาผลของตัวเก็บประจุจากรูปที่ ข.2

รูปที่ ข.2 วงจรเสมือนสำหรับสัญญาณขนาดเล็กสำหรับวิเคราะห์ผลตอบสนองความถี่ของวงจรสะท้อน กระแสเอ็นมอส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากรูปที่ ข.2 สามารถวิเคราะห์วงจรสะท้อนกระแสเอ็นมอสได้โดย

พิจารณาที่โหนด V_{in}

$$i_{in} = (g_{dN1} + g_{mN1} + C_{N1}s + C_{N2}s)V_1 \quad (\text{ข.6})$$

พิจารณาที่โหนด V_{out}

$$i_{out} = g_{mN2}V_2 + g_{dN2}V_2 \quad (\text{ข.7})$$

กำหนดให้ $g_d \ll g_m$ จากสมการ(ข.6) และ (ข.7) จะได้

$$i_{in} = (g_{mN1} + C_{N1}s + C_{N2}s)V_1 \quad (\text{ข.8})$$

$$i_{out} = g_{mN2}V_1 \quad (\text{ข.9})$$

$$V_1 = \frac{i_{out}}{g_{mN2}} \quad (\text{ข.9})$$

เมื่อแทนค่าสมการที่ (ข.9) ลงในสมการที่ (ข.8) จะได้

$$i_{in} = \left(\frac{g_{mN1} + C_{N1}s + C_{N2}s}{g_{mN2}} \right) i_{out}$$

$$\frac{i_{out}}{i_{in}} = \left(\frac{g_{mN2}}{g_{mN1} + C_{N1}s + C_{N2}s} \right) \quad (\text{ข.10})$$

จัดรูปสมการเพื่อพิจารณาค่าโพลจะได้

$$\frac{i_{out}}{i_{in}} = \frac{g_{mN2}}{g_{mN1}} \left(\frac{1}{1 + \left(\frac{C_{N1} + C_{N2}}{g_{mN1}} \right) s} \right) \quad (\text{ข.11})$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากสมการที่ (ข.11) สามารถเขียนให้อยู่ในรูปของ $(Ts+1)$ จะได้ค่าคงที่ทางเวลา (*Time constant*) ดังต่อไปนี้

$$T_N = \frac{C_{N1} + C_{N2}}{g_{mN1}} \quad (\text{ข.12})$$

ค่าความถี่คัทออฟ (*Cutoff Frequency*) สามารถหาได้จาก

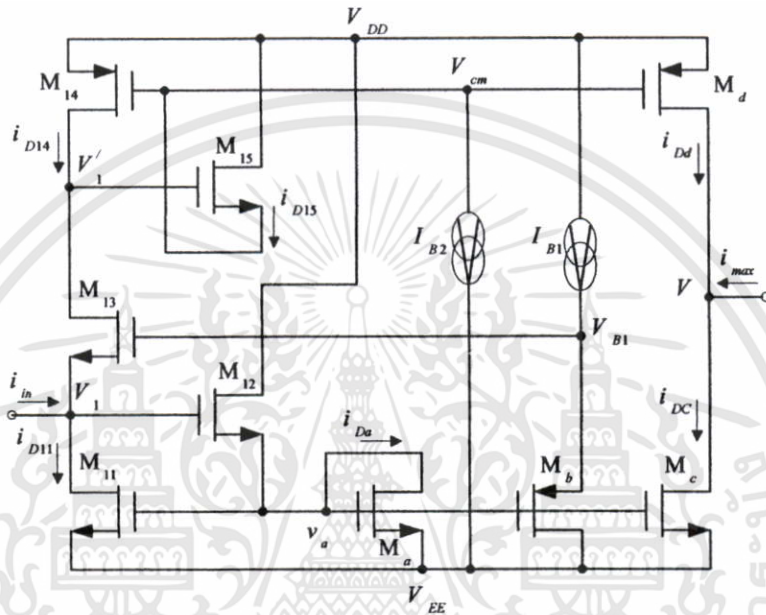
$$f_{\text{cutoff}} = \frac{1}{2\pi T_i} \quad (\text{ข.13})$$

เมื่อ T_i คือค่าคงที่ทางเวลา

ภาคผนวก ค

ค.1 การวิเคราะห์ช่วงปฏิบัติการทางกระแสอินพุตของวงจรหาค่ากระแสสูงสุดแบบสองทิศทาง

รูปที่ ค.1 วงจรหาค่ากระแสสูงสุดแบบสองทิศทาง เมื่อมีจำนวนกระแสอินพุตเท่ากับหนึ่ง

การวิเคราะห์ช่วงปฏิบัติการทางกระแสอินพุตกรณีอินพุตมีค่าเป็นบวก

กรณีกระแสอินพุตมีค่าเป็นบวก เมื่อกำหนดให้ i_m คือค่ากระแสอินพุตที่วงจรสามารถทำงานได้ถูกต้องจะพบว่าค่าแรงดันที่ขาเกตของ M_{11} จะต้องมีค่าสูงสุดได้ไม่เกินค่าแรงดันที่ทำให้ M_{12} ไม่สามารถนำกระแสได้ซึ่งเปรียบเสมือนขาซอร์สของ M_{12} ถูกต่อถึงกันจากรูปพิจารณาที่ M_{11} และ M_{12} จะได้

$$v_{DS12} = V_{DD} + V_{EE} - v_{GS11} \quad (ค.1)$$

เงื่อนไขที่ทำให้การทำงานของ M_{12} อยู่ในชว่นนำกระแสเต็มตัว คือ

$$v_{DS12} \geq v_{GS12} - V_T \quad (ค.2)$$

เมื่อแทนค่าจากสมการที่ (ค.1) ลงใน (ค.2) จะได้ว่า

$$V_{DD} + V_{EE} - v_{GS11} \geq v_{GS12} - V_T \quad (\text{ค.3})$$

จากความสัมพันธ์ระหว่างกระแสครนและค่าแรงคั้นระหว่างขาเกต-ซอร์สของทรานซิสเตอร์ในช่วงนำกระแสอิมิตัวจะได้ว่า

$$v_{GSj} = V_T + \sqrt{\frac{i_{Dj}}{K_j}} \quad (\text{ค.4})$$

เมื่อ v_{GSj} คือ ค่าแรงคั้นระหว่างขาเกต-ซอร์สของทรานซิสเตอร์ตัวที่ j
 i_{Dj} คือ ค่ากระแสครนของทรานซิสเตอร์ตัวที่ j
 K_j คือ ค่าทรานส์คอนดักแตนซ์ของทรานซิสเตอร์ตัวที่ j

โดยที่

$$K_j = \frac{\mu C_{ox}}{2} \left(\frac{W}{L} \right)_j \quad (\text{ค.5})$$

เมื่อแทนค่าจากสมการที่ (ค.4) ลงในสมการ (ค.3) จะได้

$$V_{DD} + V_{EE} - \left(V_T + \sqrt{\frac{i_{D11}}{K_{11}}} \right) \geq \left(V_T + \sqrt{\frac{i_{D12}}{K_{12}}} \right) - V_T \quad (\text{ค.6})$$

เมื่อ i_{D11} และ i_{D12} มีค่าเท่ากับกระแสอินพุต i_{in} จะเขียนได้ว่า

$$\left(V_{DD} + V_{EE} - V_T \right)^2 \geq \left(\sqrt{\frac{i_{in}}{K_{11}}} + \sqrt{\frac{i_{in}}{K_{12}}} \right)^2 \quad (\text{ค.7})$$

จัดรูปสมการใหม่จะได้ว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$i_{in} \leq \frac{K_{11} K_{12} (V_{DD} + V_{EE} - V_T)^2}{(\sqrt{K_{11}} + \sqrt{K_{12}})^2} \quad (\text{ก.8})$$

ดังนั้นช่วงปฏิบัติการของกระแสอินพุตของวงจรถูกจำกัดค่าสูงสุดกรณีกระแสอินพุตมีค่าเป็นบวก

$$0 < i_{in} \leq \frac{K_{11} K_{12} (V_{DD} + V_{EE} - V_T)^2}{(\sqrt{K_{11}} + \sqrt{K_{12}})^2} \quad (\text{ก.9})$$

การวิเคราะห์ช่วงปฏิบัติการทางกระแสอินพุตกรณีอินพุตมีค่าเป็นลบ

จากรูปที่ ก.1 เมื่อกระแสอินพุตมีค่าเป็นลบ โดยกำหนดให้ i_{in} คือค่ากระแสอินพุตสูงสุด ถ้าพิจารณาจากรูป ก.1 มอสทรานซิสเตอร์ M_{11} , M_{12} , M_4 และ M_5 จะไม่นำกระแสโดยกระแสจะมีค่าเท่ากับศูนย์ ส่วนกระแสของมอสทรานซิสเตอร์ M_{13} (i_{D13}) จะมีค่าเท่ากับกระแส i_{in} เมื่อกระแสอินพุตมีค่าเป็นลบจะพิจารณาที่มอสทรานซิสเตอร์ M_{14} และ M_{15} ที่โนด v_{14} จะได้กระแสของมอสทรานซิสเตอร์ M_{14} มีค่าเท่ากับ

$$i_{D14} = -i_{in} \quad (\text{ก.10})$$

ที่โนด v_{14} จะมีค่าแรงดันสูงสุดที่จะทำให้มอสทรานซิสเตอร์ M_{15} อยู่ในสภาวะนำกระแสเต็มตัวจะได้กระแสที่มีค่าเท่ากับกระแสไบแอสของวงจร

$$i_{D15} = I_{B2} \quad (\text{ก.11})$$

พิจารณาที่มอสทรานซิสเตอร์ M_{15}

$$v_{DS15} = V_{DD} - v_{cm} \quad (\text{ก.12})$$

$$v_{cm} = V_{DD} - v_{SG14} \quad (\text{ก.13})$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เงื่อนไขที่ทำให้การทำงานของมอเตอร์ชิสเตอร์ M_{15} อยู่ในช่วงนำกระแสอิมิตัว

$$v_{DS15} \geq v_{GS15} - V_T \quad (\text{ค.14})$$

เมื่อแทนค่าจากสมการที่ (ค.12) และ (ค.13) ลงในสมการ (ค.14) จะได้ว่า

$$v_{SG14} \geq v_{GS15} - V_T \quad (\text{ค.15})$$

จากความสัมพันธ์ระหว่างกระแสครนและค่าแรงดันระหว่างขาเกต-ซอร์สของมอเตอร์ชิสเตอร์ ในช่วงนำกระแสอิมิตัวของสมการ (ค.4) และ (ค.5) ลงในสมการที่ (ค.15) จะได้

$$V_T + \sqrt{\frac{i_{D14}}{K_{14}}} \geq V_T + \sqrt{\frac{i_{D15}}{K_{15}}} - V_T \quad (\text{ค.16})$$

เมื่อกระแสครน i_{D14} เท่ากับกระแส $-i_{in}$ และกระแสครน i_{D15} เท่ากับกระแสไบแอส I_{B2} จะเขียนสมการได้ว่า

$$V_T + \sqrt{\frac{-i_{in}}{K_{14}}} \geq \sqrt{\frac{I_{B2}}{K_{15}}} \quad (\text{ค.17})$$

จัดรูปสมการใหม่จะได้ว่า

$$i_{in} \geq -\frac{K_{14}}{K_{15}} \left(\sqrt{I_{B2}} - V_T \sqrt{K_{15}} \right)^2 \quad (\text{ค.18})$$

ดังนั้นช่วงปฏิบัติการของกระแสอินพุตของวงจรหาค่าสูงสุดครณกระแสอินพุตมีค่าเป็นลบ

$$0 > i_{in} \geq -\frac{K_{14}}{K_{15}} \left(\sqrt{I_{B2}} - V_T \sqrt{K_{15}} \right)^2 \quad (\text{ค.19})$$

ค.2 การวิเคราะห์ค่าความต้านทานของวงจรหาค่ากระแสสูงสุดแบบสองทิศทาง

การวิเคราะห์ค่าความต้านทานของวงจรกรณีอินพุตมีค่าเป็นบวก

จากรูป ค.2.1 เป็นวงจรเสมือนสำหรับสัญญาณขนาดเล็ก โดยไม่พิจารณาผลของตัวเก็บประจุของมอสทรานซิสเตอร์ที่ใช้ในการพิจารณาค่าความต้านทานอินพุต และค่าความต้านทานเอาต์พุตของวงจรหาค่าสูงสุด

1. ค่าความต้านทานอินพุต

สำหรับการวิเคราะห์ค่าความต้านทานอินพุต สามารถทำได้โดยการป้อนแรงดันทดสอบ V_1 ที่อินพุตโดยไม่พิจารณาผลจากแรงดันเอาต์พุต ดังแสดงในรูป ค.2.1 จากนั้นพิจารณาค่ากระแสที่ไหลเข้าไปยังอินพุต V_1 ด้วยการใช้อุปกรณ์กระแสของเคอร์ชอฟ (Kirchoff's Current Law) ได้ตามสมการดังต่อไปนี้

พิจารณาที่โหนด V_1

$$i_{in} = g_{m11} V_a + (g_{d11} + g_{d13}) V_1 - g_{m13} (V_{B1} - V_1)$$

$$i_{in} = g_{m11} V_a + (g_{d11} + g_{d13} + g_{m13}) V_1 - g_{m13} V_{B1}$$

(ค.20)

พิจารณาที่โหนด V_a

$$g_{m12} (V_1 - V_a) = (g_{ma} + g_{d12}) V_a$$

$$g_{m12} V_1 = (g_{ma} + g_{d12} + g_{m12}) V_a$$

$$V_a = \frac{g_{m12}}{(g_{ma} + g_{m12} + g_{d12})} V_1$$

(ค.21)

พิจารณาที่โหนด V_{B1}

$$0 = g_{mb} (V_{B1} - V_a) + g_{db} V_{B1} + g_{OB} V_{B1}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$0 = g_{mb} V_{B1} - g_{mb} V_a + g_{db} V_{B1} + g_{OB} V_{B1}$$

$$0 = (g_{mb} + g_{db} + g_{OB}) V_{B1} - g_{mb} V_a$$

$$V_{B1} = \frac{g_{mb}}{(g_{mb} + g_{db} + g_{OB})} V_a \quad (\text{ค.22})$$

นำสมการ (ค.21) แทนลงในสมการที่ (ค.22)

$$V_{B1} = \frac{g_{mb} g_{m12}}{(g_{ma} + g_{m12} + g_{d12})(g_{mb} + g_{db} + g_{OB})} V_1 \quad (\text{ค.23})$$

นำสมการที่ (ค.21) และ (ค.23) แทนในสมการที่ (ค.20)

$$i_{in} = \frac{g_{m11} g_{m12}}{(g_{ma} + g_{m12} + g_{d12})} V_1 + (g_{d11} + g_{m13} + g_{d13}) V_1 - \frac{g_{m13} g_{m12} g_{mb}}{(g_{ma} + g_{m12} + g_{d12})(g_{mb} + g_{db} + g_{OB})} V_1$$

กำหนดให้ $g_m \gg g_d$ จะได้

$$i_{in} = \frac{(g_{m11} g_{m12} g_{mb}) + g_{m13} g_{mb} (g_{ma} + g_{m12}) - (g_{m12} g_{m13} g_{mb})}{g_{mb} (g_{ma} + g_{m12})} V_1 \quad (\text{ค.24})$$

กำหนดให้

$$r_{in} = \frac{V_1}{i_{in}}$$

จะได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$r_{in} = \frac{g_{m1} + g_{m12}}{(g_{m11} g_{m12}) + g_{m13} (g_{m1} + g_{m12}) - (g_{m12} g_{m13})} \quad (\text{ก.25})$$

- เมื่อ r_{in} คือ ค่าความต้านทานอินพุตของวงจรหาค่าสูงสุด
 g_{mj} คือ ค่าทรานคอนดักแตนซ์ของมอสทรานซิสเตอร์ M_j
 g_{dj} คือ ค่าความนำที่ขาเดรนของมอสทรานซิสเตอร์ M_j
 g_{OB1} คือ ค่าความนำของแหล่งจ่ายกระแส I_{B1}

2. ค่าความต้านทานเอาต์พุต

สำหรับการวิเคราะห์ค่าความต้านทานเอาต์พุต สามารถทำได้โดยการป้อนแรงดันทดสอบ V ที่เอาต์พุตของวงจรในรูป ก.2.1 โดยไม่พิจารณาผลจากแรงดันทางด้านอินพุตโดยที่ โหนด V เป็นเอาต์พุตของกระแสเอาต์พุตสูงสุดตามสมการดังนี้

พิจารณาที่ โหนด V

$$i_{max} = g_{mc} V_a + g_{dc} V + g_{dd} V - g_{md} V_{cm}$$

เมื่อ ไม่พิจารณาผลของแรงดันอินพุตจะได้

$$i_{max} = (g_{dc} + g_{dd}) V \quad (\text{ก.26})$$

กำหนดให้

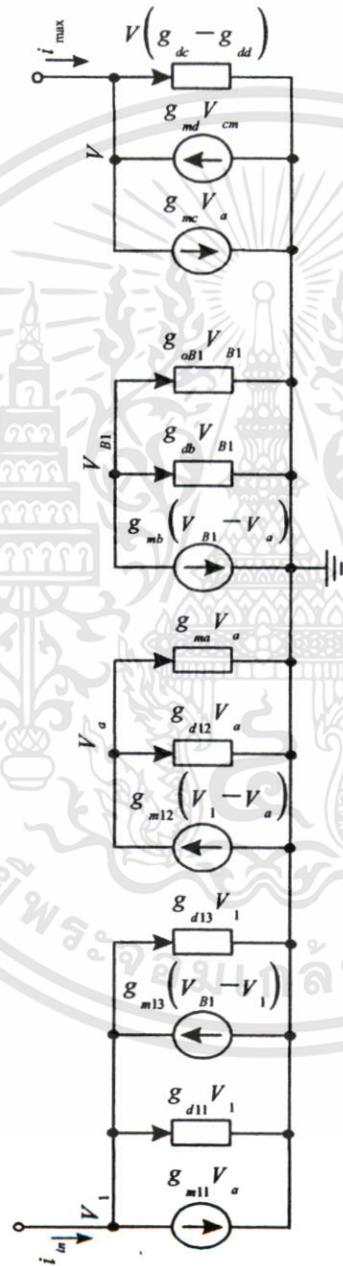
$$r_{out} = \frac{V}{i_{max}}$$

จะได้

$$r_{out} = \frac{1}{(g_{dc} + g_{dd})} \quad (\text{ก.27})$$

เมื่อ r_{out} คือ ค่าความต้านทานเอาต์พุตของวงจรหาค่าสูงสุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ ก 2.1 วงจรเสมือนสำหรับสัญญาณขนาดเล็กลำดับการวิเคราะห์หาค่าความถนัดอินพุตเป็นบวก

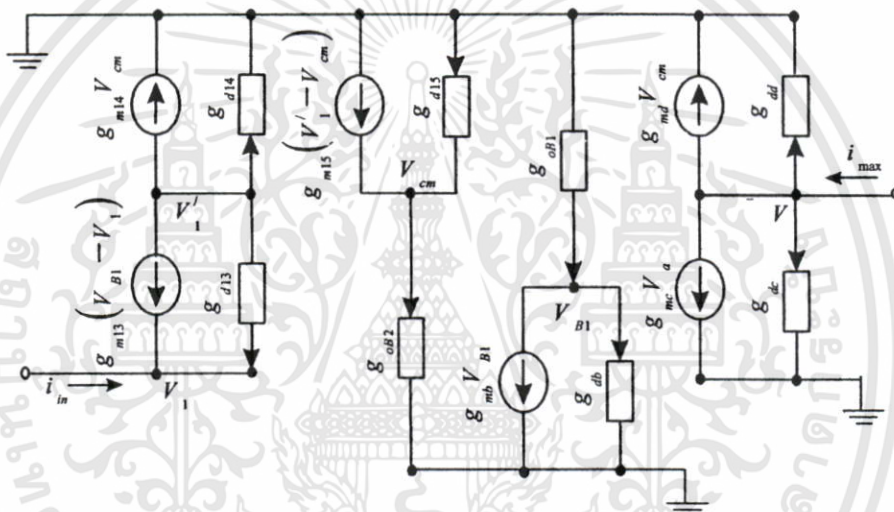
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์ค่าความต้านทานของวงจรกรณีอินพุตมีค่าเป็นลบ

จากรูป ค.2.2 เป็นวงจรเสมือนสำหรับสัญญาณขนาดเล็กรวมกรณีอินพุตมีค่าเป็นลบ โดยไม่พิจารณาผลของตัวเก็บประจุของมอสทรานซิสเตอร์ที่ใช้ในการพิจารณาค่าความต้านทานอินพุต และค่าความต้านทานเอาต์พุตของวงจรหาค่าสูงสุด

3. ค่าความต้านทานอินพุต

สำหรับการวิเคราะห์ค่าความต้านทานอินพุต สามารถทำได้โดยการป้อนแรงดันทดสอบ V_1 ที่อินพุตโดยไม่พิจารณาผลจากแรงดันเอาต์พุต ดังแสดงในรูป ค.2.2 จากนั้นพิจารณาค่ากระแสที่ไหลเข้าไปยังอินพุต V_1 ด้วยการใช้อุปกรณ์กระแสของเคอร์ชอฟ (Kirchoff's Current Law) ได้ตามสมการดังต่อไปนี้

รูปที่ ค.2.2 วงจรเสมือนสำหรับสัญญาณขนาดเล็กรวมกรณีกระแสอินพุตเป็นลบ

พิจารณาที่โหนด V_1

$$i_{in} = -g_{d13}(V_1' - V_1) - g_{m13}(V_{B1} - V_1)$$

$$i_{in} = -g_{d13}V_1' - g_{m13}V_{B1} + (g_{d13} + g_{m13})V_1 \tag{ค.28}$$

พิจารณาที่โหนด V_1'

$$g_{d14}V_1' + g_{m14}V_{cm} + g_{d13}(V_1' - V_1) + g_{m13}(V_{B1} - V_1) = 0$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\begin{aligned} (g_{d14} + g_{d13})V'_1 - (g_{d13} + g_{m13})V_1 + g_{m14}V_{cm} + g_{m13}V_{B1} &= 0 \\ (g_{d14} + g_{d13})V'_1 + g_{m14}V_{cm} + g_{m13}V_{B1} &= (g_{d13} + g_{m13})V_1 \end{aligned} \quad (\text{ค.29})$$

พิจารณาที่โนด V_{cm}

$$\begin{aligned} g_{oB2}V_{cm} &= g_{m15}(V'_1 - V_{cm}) + g_{d15}(0 - V_{cm}) \\ V_{cm} &= \frac{g_{m15}}{g_{d15} + g_{m15} + g_{oB2}}V'_1 \end{aligned} \quad (\text{ค.30})$$

พิจารณาที่โนด V_{B1}

$$\begin{aligned} g_{oB1}(0 - V_{B1}) &= g_{dd}V_{B1} + g_{mb}V_{B1} \\ V_{B1} &= 0 \end{aligned} \quad (\text{ค.31})$$

นำสมการที่ (ค.31) และ (ค.30) แทนลงในสมการที่ (ค.29)

$$\begin{aligned} (g_{d14} + g_{d13})V'_1 + \frac{g_{m14}g_{m15}}{g_{d15} + g_{m15} + g_{oB2}}V'_1 &= (g_{d13} + g_{m13})V_1 \\ V'_1 &= \left[\frac{(g_{d15} + g_{m15} + g_{oB2})(g_{d13} + g_{m13})}{(g_{d15} + g_{m15} + g_{oB2})(g_{d14} + g_{d13}) + g_{m14}g_{m15}} \right] V_1 \end{aligned} \quad (\text{ค.32})$$

นำสมการที่ (ค.32) และ (ค.31) แทนลงในสมการที่ (ค.28)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$i_{in} = (g_{d13} + g_{m13})V_1 - g_{d13}V'_1$$

$$i_{in} = (g_{d13} + g_{m13})V_1 - (g_{d13}) \left(\frac{(g_{d15} + g_{m15} + g_{oB2})(g_{d13} + g_{m13})}{(g_{d15} + g_{m15} + g_{oB2})(g_{d14} + g_{d13}) + g_{m14}g_{m15}} \right) V_1$$

กำหนดให้ $g_{m15} \gg g_{m14}$

$$i_{in} = g_{m13}V_1 - \left(\frac{g_{m13}g_{m15}}{g_{m15} + g_{m14}g_{m15}} \right) V_1$$

$$i_{in} = \frac{g_{m13}g_{m14}g_{m15}}{g_{m15} + g_{m14}g_{m15}} V_1$$

(ค.33)

กำหนดให้

จะได้

$$r_{in} = \frac{g_{m13} + g_{m14}g_{m15}}{g_{m13}g_{m14}g_{m15}}$$

(ค.34)

เมื่อ

r_{in} คือ ความต้านทานอินพุตของวงจรค่าสูงสุด

g_{mj} คือ ค่าทรานคอนดักแตนซ์ของมอสทรานซิสเตอร์ M_j

g_{dj} คือ ค่าความนำที่ขาเดรนของมอสทรานซิสเตอร์ M_j

g_{OB1} คือ ค่าความนำของแหล่งจ่ายกระแส I_{B1}

g_{OB2} คือ ค่าความนำของแหล่งจ่ายกระแส I_{B2}

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ค่าความต้านทานเอาต์พุต

สำหรับการวิเคราะห์ค่าความต้านทานเอาต์พุต สามารถทำได้โดยการป้อนแรงดันทดสอบ V ที่เอาต์พุตของวงจรในรูป ค.2.2 โดยไม่พิจารณาผลจากแรงดันทางเข้าอินพุตโดยที่ โนค V เป็นเอาต์พุตของกระแสเอาต์พุตสูงสุดตามสมการดังนี้

พิจารณาที่ โนค V

$$i_{\max} = g_{mc} V_a + g_{dc} V + g_{dd} V - g_{md} V_{cm}$$

เมื่อไม่พิจารณาผลของแรงดันอินพุตจะได้

$$i_{\max} = (g_{dc} + g_{dd}) V \quad (\text{ค.35})$$

กำหนดให้

จะได้

$$r_{out} = \frac{V}{i_{\max}}$$

$$r_{out} = \frac{1}{(g_{dc} + g_{dd})}$$

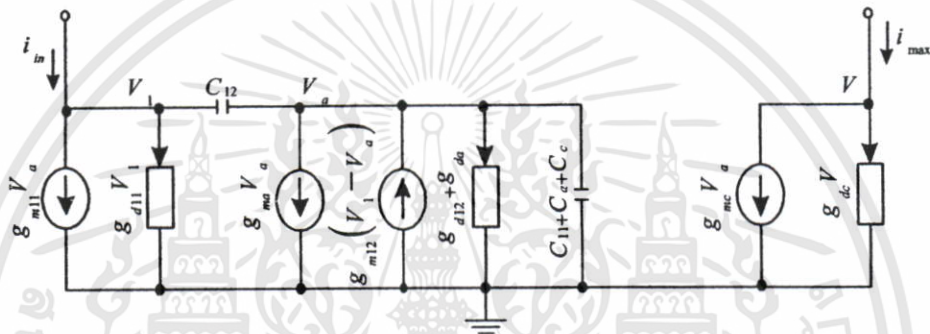
(ค.36)

เมื่อ

r_{out} คือ ค่าความต้านทานเอาต์พุตของวงจรหาค่าสูงสุด

ค.3 การวิเคราะห์ผลตอบสนองความถี่ของวงจรหาค่ากระแสสูงสุดแบบสองทิศทาง
การวิเคราะห์ผลตอบสนองความถี่ของวงจรกรณีอินพุตมีค่าเป็นบวก

จากวงจรหาค่าสูงสุด 2 ทิศทางในรูปที่ ค.1 ซึ่งมีหลักการทำงานเป็นแบบขนานทำให้สามารถวิเคราะห์ผลตอบสนองความถี่ของวงจร โดยพิจารณาที่มอสทรานซิสเตอร์ M_{11}, M_{12}, M_a และ M_c ซึ่งเป็นมอสทรานซิสเตอร์ที่ทำงานในช่วงการหาค่าสูงสุดในกรณีที่สัญญาณกระแสอินพุตมีค่าเป็นบวก $i_{in} > 0$ โดยไม่พิจารณามอสทรานซิสเตอร์ M_{13} และ M_d จากรูป ค.3.1 เป็นวงจรเสมือนสำหรับสัญญาณขนาดเล็กที่พิจารณาผลตัวเก็บประจุสำหรับการวิเคราะห์ผลตอบสนองความถี่สามารถวิเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้

รูปที่ ค.3.1 วงจรเสมือนสำหรับสัญญาณขนาดเล็กสำหรับการวิเคราะห์ผลตอบสนองความถี่ในกรณีอินพุตเป็นบวก

พิจารณาที่โนด V_1

$$i_{in} = g_{m11} v_a + g_{d11} v_1 + sC_{12} (v_1 - v_a)$$

จะได้

$$i_{in} = (g_{d11} + sC_{12}) v_1 + (g_{m11} - sC_{12}) v_a \tag{ค.37}$$

พิจารณาที่โนด V_a

$$(g_{m12} + sC_{12})(v_1 - v_a) = (g_{ma} + g_{d12} + g_{da} + s(C_{11} + C_{1a} + C_c)) v_a$$

$$v_1 = \left(\frac{g_{m12} + g_{ma} + g_{d12} + g_{da} + s(C_{11} + C_{12} + C_a + C_c)}{g_{m12} + sC_{12}} \right) v_a$$

กำหนดให้ $C_t = C_{11} + C_{12} + C_a + C_c$

$$v_1 = \left(\frac{g_{m12} + g_{ma} + g_{d12} + g_{da} + sC_t}{g_{m12} + sC_{12}} \right) v_a \quad (\text{ค.38})$$

พิจารณาที่โหนด v

$$i_{\max} = g_{mc} v_a + g_{dc} v \quad (\text{ค.39})$$

จากสมการที่ (ค.37) ถึงสมการที่ (ค.39) กำหนดให้ $g_m \gg g_d$ จะได้

$$i_{in} = sC_{12} v_1 + (g_{m11} - sC_{12}) v_a \quad (\text{ค.40})$$

$$v_1 = \left(\frac{g_{m12} + g_{ma} + sC_t}{g_{m12} + sC_{12}} \right) v_a \quad (\text{ค.41})$$

$$i_{\max} = g_{mc} v_a \quad (\text{ค.42})$$

นำ v_1 ในสมการที่ (ค.41) แทนลงในสมการที่ (ค.40)

$$i_{in} = \left(\frac{s^2(C_{12}C_t - C_{12}^2) + s(C_{12}g_{ma} + C_{12}g_{m11}) + g_{m11}g_{m12}}{g_{m12} + sC_{12}} \right) v_a \quad (\text{ค.43})$$

จากสมการที่ (ค.42) และสมการที่ (ค.43) จัดรูปสมการใหม่จะได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\frac{i_{\max}}{i_{\min}} = \frac{g_{mc} (g_{m12} + sC_{12})}{s^2 (C_{12}C_t - C_{12}^2) + s(C_{12}g_{ma} + C_{12}g_{m11}) + g_{m11}g_{m12}}$$

หรือ

$$\frac{i_{\max}}{i_{\min}} = \frac{g_{mc} (g_{m12} + sC_{12})}{g_{m11}g_{m12} + s^2 \left(\frac{C_{12}C_t - C_{12}^2}{g_{m11}g_{m12}} \right) + s \left(\frac{C_{12}g_{ma} + C_{12}g_{m11}}{g_{m11}g_{m12}} \right) + 1} \quad (\text{ค.44})$$

ทำการวิเคราะห์ค่าโพลของสมการอันดับสองของวงจรโดยกำหนดให้

$$\frac{i_{\max}}{i_{\min}} = \frac{N(s)}{D(s)} \quad (\text{ค.45})$$

โดยที่

$$D(s) = \left(1 - \frac{s}{p_a} \right) \left(1 - \frac{s}{p_b} \right) \quad (\text{ค.46})$$

หรือ

$$D(s) = 1 - s \left(\frac{1}{p_a} + \frac{1}{p_b} \right) + s^2 \left(\frac{1}{p_a p_b} \right) \quad (\text{ค.47})$$

กำหนดให้ p_a คือโพลเด่นและ p_b คือโพลค้อย ทำให้ $|p_b| \gg |p_a|$ จากสมการ(ค.46) จะได้

$$D(s) = 1 - s \left(\frac{1}{p_a} \right) + s^2 \left(\frac{1}{p_a p_b} \right) \quad (\text{ค.48})$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นำสมการที่ (ค.44) มาเทียบสัมประสิทธิ์ของสมการที่ (ค.48) จะได้

$$p_a = -\frac{g_{m11} g_{m12}}{C_{12} g_{ma} + C_{12} g_{m11}} \quad (\text{ค.49})$$

$$p_b = -\frac{1}{p_a} \frac{g_{m11} g_{m12}}{(C_{12} C_t - C_{12}^2)} \quad (\text{ค.50})$$

นำสมการที่ (ค.49) แทนลงในสมการที่ (ค.50)

$$p_b = -\frac{g_{ma} + g_{m11}}{C_{11} + C_a + C_c} \quad (\text{ค.51})$$

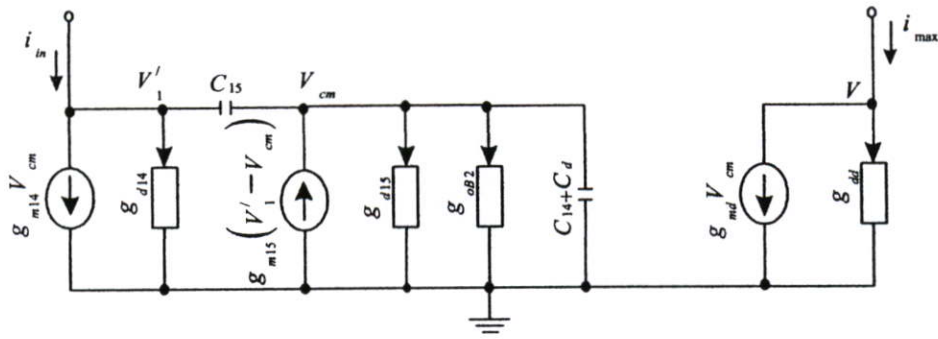
จากสมการ (ค.45) สมการที่ (ค.46) สมการที่ (ค.49) และสมการที่(ค.51) เขียนให้อยู่ในรูปของ $T_s + 1$ จะได้ค่าคงที่ทางเวลาดังต่อไปนี้

$$T_a = \frac{g_{ma} C_{12} + g_{m11} C_{12}}{g_{m11} g_{m12}} \quad (\text{ค.52})$$

$$T_b = \frac{C_{11} + C_a + C_c}{g_{ma} + g_{m11}} \quad (\text{ค.53})$$

การวิเคราะห์ผลตอบสนองความถี่ของวงจรกรณีอินพุตมีค่าเป็นลบ

จากวงจรถ้าค่าสูงสุด 2 ทิศทางในรูปที่ ค.1 สามารถวิเคราะห์ผลตอบสนองความถี่ของวงจร กรณีกระแสอินพุตมีค่าเป็นลบ $i_{in} < 0$ พิจารณาที่มอสทรานซิสเตอร์ M_{14}, M_{15} และ M_d โดยพิจารณาที่ โหนด V_1' กระแสอินพุต i_{in} จะมีค่าเท่ากับกระแสเดรนของมอสทรานซิสเตอร์ $M_{13}(i_{DIS})$ จากรูป ค.3.2 เป็นวงจรเสมือนสำหรับสัญญาณขนาดเล็กที่พิจารณาผลตัวเก็บประจุ สำหรับการวิเคราะห์ผลตอบสนองความถี่สามารถวิเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้

รูปที่ ค.3.2 วงจรเสมือนสำหรับสัญญาณขนาดเล็กสำหรับการวิเคราะห์ผลตอบสนองความถี่
ในกรณีอินพุตเป็นลบ

พิจารณาที่โหนด v_1'

$$i_{in} = g_{m14} v_{cm} + g_{d14} v_1' + sC_{15} (v_1' - v_{cm})$$

$$i_{in} = (g_{d14} + sC_{15}) v_1' + (g_{m14} - sC_{15}) v_{cm} \quad (\text{ก.54})$$

พิจารณาที่โหนด v_{cm}

$$sC_{15} (v_1' - v_{cm}) + g_{m15} (v_1' - v_{cm}) = g_{d15} v_{cm} + g_{ob2} v_{cm} + sC_{14} v_{cm} + sC_d v_{cm}$$

$$(g_{m15} + sC_{15}) v_1' = (g_{m15} + g_{d15} + g_{ob2} + s(C_{14} + C_{15} + C_d)) v_{cm}$$

กำหนดให้ $C_t = C_{14} + C_{15} + C_d$

$$v_1' = \left(\frac{g_{m15} + g_{d15} + g_{ob2} + sC_t}{g_{m15} + sC_{15}} \right) v_{cm} \quad (\text{ก.55})$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พิจารณาที่โหนด V

$$i_{\max} = g_{md} v_{cm} + g_{dd} v \quad (\text{ค.56})$$

จากสมการที่ (ค.54) ถึงสมการที่ (ค.56) กำหนดให้ $g_m \gg g_d$ จะได้

$$i_{in} = sC_{15} v_1 + (g_{m14} - sC_{15}) v_{cm} \quad (\text{ค.57})$$

$$v_1 = \left(\frac{g_{m15} + sC_t}{g_{m15} + sC_{15}} \right) v_{cm} \quad (\text{ค.58})$$

$$i_{\max} = g_{md} v_{cm} \quad (\text{ค.59})$$

นำ v_1 ในสมการที่ (ค.58) แทนลงในสมการที่ (ค.57)

$$i_{in} = \left(\frac{s^2 (C_{15} C_t - C_{15}^2) + sC_{15} g_{m14} + g_{m14} g_{m15}}{g_{m15} + sC_{15}} \right) v_{cm} \quad (\text{ค.60})$$

จากสมการที่ (ค.60) และสมการที่ (ค.59) จัดรูปสมการใหม่จะได้

$$\frac{i_{\max}}{i_{in}} = \frac{g_{md} (g_{m15} + sC_{15})}{s^2 (C_{15} C_t - C_{15}^2) + sC_{15} g_{m14} + g_{m14} g_{m15}}$$

หรือ

$$\frac{i_{\max}}{i_{in}} = \frac{g_{md} (g_{m15} + sC_{15})}{s^2 \left(\frac{C_{15} C_t - C_{15}^2}{g_{m14} g_{m15}} \right) + s \left(\frac{C_{15}}{g_{m15}} \right) + 1} \quad (\text{ค.61})$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทำการวิเคราะห์ค่าโพลของสมการอันดับสองของวงจรถูกสมการที่ (ค.45) ถึงสมการที่ (ค.48) นำสมการที่ (ค.61) มาเทียบสัมประสิทธิ์ของสมการที่ (ค.48) จะได้

$$p_a = -\frac{g_{m15}}{C_{15}} \quad (\text{ค.62})$$

$$p_b = -\frac{1}{p_a} \left(\frac{g_{m14} g_{m15}}{C_{15} C_t - C_{15}^2} \right) \quad (\text{ค.63})$$

นำสมการที่ (ค.62) แทนลงในสมการที่ (ค.63)

$$p_b = -\frac{g_{m14}}{C_{14} + C_d} \quad (\text{ค.64})$$

จากสมการ (ค.45) สมการที่ (ค.46)) สมการที่ (ค.62) และสมการที่(ค.64) เขียนให้อยู่ในรูปของ $T_s + 1$ จะได้ค่าคงที่ทางเวลาดังต่อไปนี้

$$T_a = \frac{C_{15}}{g_{m15}} \quad (\text{ค.65})$$

$$T_b = \frac{C_{14} + C_d}{g_{m14}} \quad (\text{ค.66})$$

ภาคผนวก ง

ง.1 ค่าพารามิเตอร์ที่ใช้สำหรับวิเคราะห์สัญญาณขนาดเล็กของมอสทรานซิสเตอร์

MODEL NMOS LEVEL = 7 VTO = 0.609746 KP = 207.1886E-06 RSH = 2.3
 +IS = 1.0E-15 JS = 705.E-06 PB = 0.7556 PBSW = 0.68638 CJ = 775.87E-06
 +CJWS = 344.85E-12 MJ = 0.35297 MJSW = 0.26477 CGSO = 138.0E-12
 +CGDO = 138.0E-12 CGBO = 345.0E-12 TOX = 10.0E-09 XJ = 235.0E-09 AF =
 0.91 +DELTA = 0.01 KF = 367.0E-30 UO = 588.4313

MODEL PMOS LEVEL = 7 VTO = -0.610347 KP = 207.1886E-06 RSH = 2.1
 +IS = 1.0E-15 JS = 800.0E-06 PB = 0.78469 PBSW = 0.6935 CJ = 815.77E-06
 +CJSW = 354.56E-12 MJ = 0.36667 MJSW = 0.27422 CGSO = 138.0E-12
 +CGDO = 138.0E-12 CGBO = 345.00E-12 TOX = 10.0E-09 XJ = 300.0E-09 AF
 = 1.1 +DELTA = 0.01 KF = 120.0E-30 UO = 148.6428

ภาคผนวก จ

จ.1 ผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์

บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ ลงในวารสาร

- [1] A.Karbkeaw , T.Kamsri , K.Songsataya , and V.Riewruja , “ Bi-directional Multiple-Input Maximum Circuit in Current-mode” , The International Conference on Control , Automation and Systems.,of ICCAS 2005 , pp.1192-1195

Final Program & Digest Book

S F E CAA AAI

KOREA INTERNATIONAL EXHIBITION CENTER

ICCAS 2005

International Conference on
Control, Automation, and Systems

June 2-5, 2005

KINTEX(Korea International Exhibition Center)
The Province of Gyeonggi, Korea

ICASE The Institute of Control, Automation and Systems Engineers, Korea
<http://www.icase.or.kr>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

The gates of transistor M_{11} , $M_{21}, \dots, M_{n1}$, and M_n are connected together. Then the gate-source voltages can be given by

$$V_{GS11} = V_{GS21} = \dots = V_{GSn1} = V_a \quad (3)$$

Based on Eqs. (1)–(3), the transistors M_{11} , $M_{21}, \dots, M_{n1}$, and M_n have the same drain current as

$$i_{D11} = i_{D21} = \dots = i_{Dn1} = i_{Dn} = i_1 \quad (4)$$

In saturation, the current i_{D21} flows through the transistor M_{21} increasing the gate-source voltage of the transistor M_{22} , which effects the transistor M_{22} to cutoff. Similarly, The flow of $i_{D31}, i_{D41}, \dots, i_{Dn1}$ through the transistor $M_{31}, M_{41}, \dots, M_{n1}$ causes the transistor $M_{32}, M_{42}, \dots, M_{n2}$ to cutoff. Therefore the drain currents $i_{D22}, i_{D32}, \dots, i_{Dn2}$ can be given by

$$i_{D22} = i_{D32} = \dots = i_{Dn2} = 0 \quad (5)$$

Considering at node v_n , the drain current i_{Dn} can be expressed as

$$i_{Dn} = i_{D12} + i_{D22} + \dots + i_{Dn2} \quad (6)$$

Substituting Eq. (5) into Eq. (6), we obtain

$$i_{Dn} = i_{D12} = i_1 \quad (7)$$

The current i_{Dn} is mirrored into output node by the current mirror M_n and M_c . Then the maximum output current i_{max} can be given by

$$i_{max} = i_1 = \max(i_1, i_2, \dots, i_n) \quad (8)$$

The above discussion supports the maximum operation of the multiple current signals.

From the circuit in Fig. 1 the input current is restricted by one-direction current. If the max-circuit can operate with bi-direction input current then the advantage will be gained.

2.2 The proposed Bi-direction maximum circuit

Fig. 2 shows the proposed bi-direction maximum circuit for the multiple-input currents, which based on the use of the multiple-input Max scheme in Fig. 1. For one input signal, the cell consists of five transistors, M_{n1} – M_{n5} . The transistors M_{n4} – M_{n5} , M_n and the current source I_{B2} function as the minimum cell [5], where M_{n4} acts as a current limiter, M_{n5} from the multiple input source-coupled circuit, and I_{B2} is used to bias the multiple input source-coupled circuit. The transistor M_n is used to capture the minimum current to node A.

The proposed bi-direction maximum circuit operation is as follows. At first, consider that all input currents are positive currents $i_n > 0$, and suppose that the current i_1 is the maximum input current among $i_1, i_2, \dots, i_n$. From the maximum operation of the proposed circuit can be discussed as section 2.1, the drain-source voltage v_1 is established by the maximum input current i_1 , thus the voltage v_1 is the maximum voltage. The matched NMOS transistors $M_{11}, M_{21}, \dots, M_{n1}$ and M_n have the same gate-source voltage v_1 , so, in saturation, they should also have the same drain current as

$$i_{D11} = i_{D21} = \dots = i_{Dn1} = i_{Dn} = i_{Dc} = i_1 \quad (9)$$

Considering at each input node v_n , the input current i_n can be written as

$$i_n = i_{Dn1} - i_{Dn4} \quad (10)$$

Based on the Eq. (9) and Eq. (10), the drain current i_{Dn4} of transistor M_{n4} can be given by

$$i_{D14} = 0, i_{D24} = i_1 - i_2, i_{D34} = i_1 - i_3, \dots, i_{Dn4} = i_1 - i_n \quad (11)$$

Based on the Eq. (11), the voltage v'_1 established by the minimum drain current i_{D14} will be the maximum voltage among $v_1, v_2, \dots, v_n$. From the voltage v'_1 is maximum voltage effecting the other transistors $M_{25}, \dots, M_{n5}$ to cutoff, Then the current I_{B2} will flow through the transistor M_{15} . Such as, the common voltage V_{cm} connected to the gates of transistors M_{n45} will follow the voltage v'_1 generated by the minimum current i_{D14} among the drain currents $i_{D14}, i_{D24}, \dots, i_{Dn4}$. Since the source-gate voltages of transistors M_{n4} are equal to $V_{DD} - V_{cm}$, the increasing in V_{cm} will result in the decreasing of the current flowing through these transistors. As for the other cells not carrying the minimum input current. Therefore, the drain current i_{Dd} can be given by

$$i_{Dd} = \min(i_{D14}, i_{D24}, \dots, i_{Dn4}) = i_{D14} = 0 \quad (12)$$

At node A, the drain current i_{out} can be written as

$$i_{out} = i_{Dc} - i_{Dd} = i_1 - 0 = i_1 \quad (13)$$

On the other hand, consider another case when all input currents are negative currents $i_n < 0$ and suppose that the current i_2 is the maximum input current among $i_1, i_2, \dots, i_n$. From the maximum operation of the proposed circuit discussed in section 2.1, the transistors $M_{11}, M_{22}, \dots, M_{n2}$ of the maximum circuit are cutoff. So, the drain current of transistors $M_{11}, M_{21}, \dots, M_{n1}, M_n$ and M_c can be given by

$$i_{D11} = i_{D21} = \dots = i_{Dn1} = i_{Dn} = i_{Dc} = 0 \quad (14)$$

Considering at the minimum cell, the drain current i_{Dn4} of transistor M_{n4} can be given by

$$i_{D14} = 0 - i_1, i_{D24} = 0 - i_2, \dots, i_{Dn4} = 0 - i_n \quad (15)$$

or

$$i_{D14} = -i_1, i_{D24} = -i_2, \dots, i_{Dn4} = -i_n \quad (16)$$

Then the output current of minimum cell i_{Dd} can be given by

$$i_{Dd} = \min(i_{D14}, i_{D24}, \dots, i_{Dn4}) = i_{D24} = -i_2 \quad (17)$$

At node A, the drain current i_{out} can be written as

$$i_{out} = i_{Dc} - i_{Dd} = 0 - (-i_2) = i_2 \quad (18)$$

It is clearly seen that the proposed maximum circuit for the multiple-input currents can operate with bi-direction input current and the number of transistors for an n-input bi-directional maximum circuit is $5n+4$.

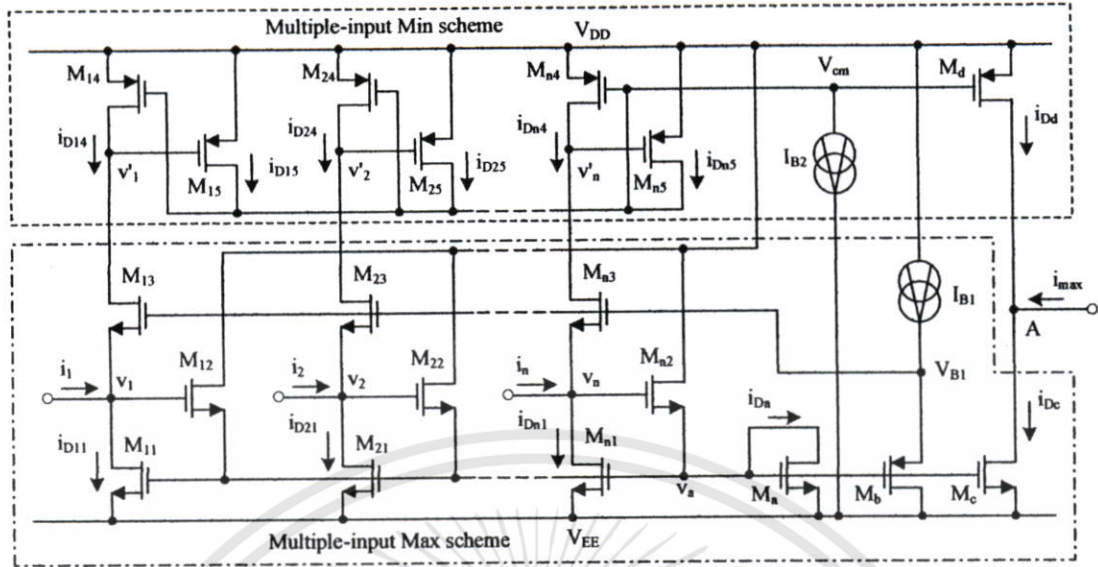

Fig. 2 Proposed bi-directional multiple-input maximum circuit

3. SIMULATION RESULTS

To verify the performances of the proposed bi-directional maximum circuit in Fig. 2 has been simulated with the PSPICE analog simulation program. The BSIM MOS model of the 0.5μm CMOS process was used for the circuit simulation. The proposed circuit simulations, the dimensions W/L of the devices used are shown in Table 1. The bias current source I_{B1} and I_{B2} are set to $20\mu A$ and $0.5\mu A$, respectively. The supply voltages are taken as $V_{DD}=+3V$ and $V_{SS}=-3V$. Fig. 3 shows the transient-response of the proposed three-input circuit. Where the input currents i_1 , i_2 , and i_3 are 10kHz sinusoidal wave with $50\mu A$ peak amplitude, and 0° , 45° , and 90° phase shift, respectively. Fig. 4 shows the transient-response of the proposed three-input circuit. Where the input current i_1 is the triangular input current with $50\mu A$ peak amplitude and $100\mu s$ time period, and the input current i_2 and i_3 is the constant current, which set to $-25\mu A$. Fig. 5 shows the frequency response of the proposed circuit. It should be noted that a bandwidth of approximately 78MHz is observed. It is evident that the performance of the proposed circuit exhibits a high accuracy and high-speed operation.

Table 1: Dimensions of the CMOS transistors

Transistors	W(μm)/L(μm)
$M_{n1}, M_{n2}, M_{n3}, M_c$	4/1
M_{n2}	8/1
M_{n3}	2/1
M_{n4}, M_d	4/2
M_{n5}	8/2

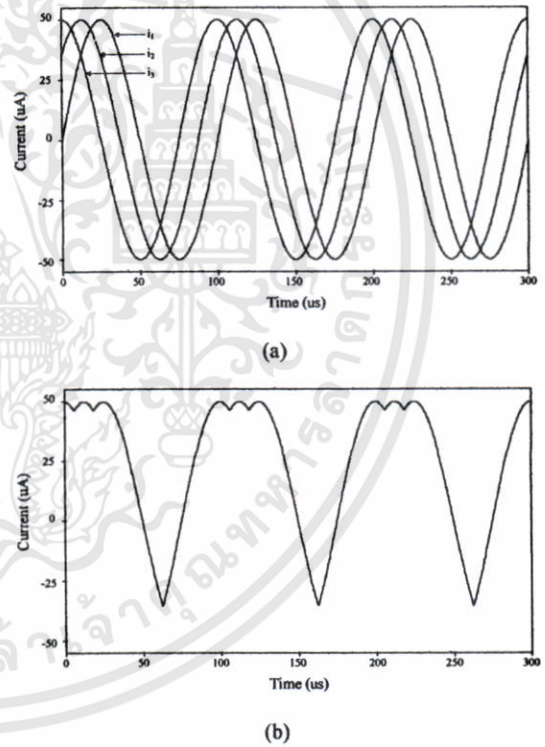
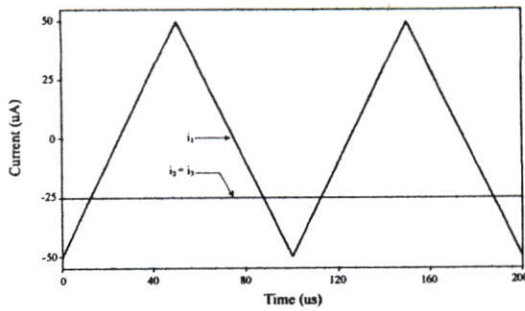
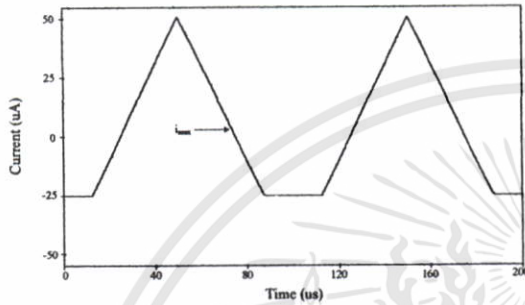

Fig. 3 Transient-response of the proposed three-input circuit
 (a) Sinusoidal three input currents
 (b) the maximum output current

(a)

(b)

Fig. 4 Transient-response of the proposed three-input circuit

(a) the input current

(b) the maximum output current

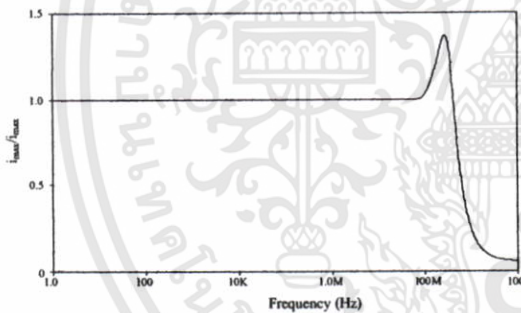

Fig. 5 Frequency response

4. CONCLUSION

In this paper, a multiple-input maximum circuit for the bi-directional input current has been presented. The proposed circuit designed with $5n+4$ transistors, where n is the number of input current signals. This structure is simple and modular, so it can be easily expanded to meet the requirement of the number of multiple-input signals. From the simulation results, it is evident that the proposed bi-directional multiple-input maximum circuit functions correctly and provides excellent performances.

REFERENCES

- [1] Liu L., Li Z. and Shi B., "A multi-input fuzzy processor for pattern recognition", 4 th International Conference on Solid-State and Integrated Circuit Technology, 24-28 Oct., pp. 112-114, 1994.
- [2] I. Batruone, J.L. Huertas, A. Barriga, and S. Sanchez-Solano, "Current-mode multiple-input Max circuit", *Electronic Lett.*, vol. 30, no. 9, pp. 678-680, 1994.
- [3] C. Pojanasuwanchai, C. Wangwiwattana, A. Chaikla, V. Riewruja, P. Julserewong, "Fuzzy Multiple-Input Maximum Circuit in current-mode", SICE annual conference in Fukui, Japan, pp. 571-547, 2003.
- [4] G-J. Yu, B-D. Liu, and C-Y. Huang, "Bi-directional Current-mode Input Maximum circuit", *Proc. of AP-ASIC2000*, pp. 41-44, 2001.
- [5] C-Y Huang, C-J Wang, and B-D. Liu, "Modular Current-mode Multiple Input Minimum Circuit for Fuzzy Logic Controllers", *Electronic Lett.*, vol. 32, no. 12, pp. 1067-1069, 1996.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	นายอมรเทพ กาพย์แก้ว
วัน เดือน ปีเกิด	17 พฤศจิกายน 2514
ที่อยู่	173/26 หมู่ที่ 4 ซอย รามอินทรา 19 ถนน รามอินทรา แขวง อนุสาวรีย์ เขตบางเขน จังหวัด กรุงเทพฯ 10220 โทรศัพท์ 02-970-8956
ประวัติการศึกษา	2541-2545 ปริญญาตรี วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมการวัดคุม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ประวัติการทำงาน	2532 ตำแหน่ง ช่างแอร์ บริษัทรับเหมาติดตั้งแอร์
2533	ตำแหน่ง ช่างไฟฟ้า รับเหมาติดตั้งเดินสายไฟและอุปกรณ์ไฟฟ้าภายใน อาคาร
2537	ตำแหน่ง ช่างซ่อมบำรุง โรงแรมเซ็นทรัลลาดพร้าว
2538	บรรจรับราชการ ตำแหน่ง นายช่างเทคนิค หน่วยงาน วิศวกรรมศาสตร์ สังกัด ภาควิชาวิศวกรรมระบบควบคุม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้